ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΤΗΡΤΖΟΓΛΟΥ

ΑΣΤΡΙΝΟΣ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑΚΗΣ

η κιθάρα μου

3ο - 4ο επίπεδο

ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΤΗΡΤΖΟΓΛΟΥ - ΑΣΤΡΙΝΟΣ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑΚΗΣ

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons: Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Η Κιθάρα μου

3^{ο} και 4^{ο} ΕΠΙΠΕΔΟ

ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Το βιβλίο αυτό αποτελεί δοκιμαστική έκδοση για το Μουσικό Σχολείο Παλλήνης. Τα πνευματικά δικαιώματα έχουν κατοχυρωθεί και διατίθεται ελεύθερα στους μαθητές του σχολείου.

Απαγορεύεται η ανατύπωση όλου ή μέρους του βιβλίου χωρίς την άδεια των συγγραφέων.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Κάθε γνήσιο αντίγραφο φέρει την υπογραφή του συγγραφέα

Εικόνα εξωφύλλου: Νίκος Πετροπουλέας

Γραφή παρτιτούρας και κειμένων, καλλιτεχνική επιμέλεια έκδοσης και σχεδιασμός εξωφύλλου: Σταύρος Κατηρτζόγλου

Επιμέλεια, κείμενα σπουδών 3ου επιπέδου και διορθώσεις έκδοσης: Αστρινός Καραγιωργάκης

Εισαγωγή

«Η κιθάρα μου» είναι μια μέθοδος διδασκαλίας κλασικής κιθάρας και απευθύνεται σε νέες και νέους που ξεκινούν να μαθαίνουν το όργανο στην ηλικία των 10 - 12 χρόνων. Οι συγγραφείς θεωρούν ως δεδομένο ότι, με τις δυνατότητες που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία και επικοινωνία, έχουν την ευχέρεια να επικαιροποιούν και να κοινοποιούν εκ νέου το σύγγραμμα αυτό έτσι ώστε να μην είναι άκαμπτο και στατικό.

«Η κιθάρα μου», ως μέθοδος διδασκαλίας, βασίζεται στο πρόγραμμα σπουδών της κλασικής κιθάρας για τα μουσικά σχολεία. Διαπραγματεύεται όλα τα αντικείμενα που αποσκοπούν στην άρτια κατάρτιση του μαθητή της κλασικής κιθάρας, δίνοντας βαρύτητα στα σπουδαιότερα, χωρίς να παραμελούνται τα δευτερεύοντα. Έτσι, στην παρούσα μέθοδο κιθάρας περιλαμβάνονται ειδικές σπουδές, τεχνικές ασκήσεις, ιστορία του οργάνου, ακουστικές ασκήσεις, εκ πρώτης όψεως ανάγνωση και αναφορές για το ρεπερτόριο.

Σε αυτό το τεύχος περιλαμβάνονται σπουδές που είτε εξειδικεύονται σε συγκεκριμένες τεχνικές του 3ου και 4ου επιπέδου, όπως αρπίσματα, δεμένοι φθόγγοι κλπ., είτε αποτελούν γενικές σπουδές μικτής τεχνικής. Η σειρά παρουσίασης της κάθε σπουδής δεν έχει γίνει με γνώμονα την δυσκολία εκτέλεσης της. Μετά από κάθε μικρή ομάδα σπουδών παρεμβάλλονται οδηγίες που βοηθούν το μαθητή να κατανοήσει το περιεχόμενό τους, τόσο σε τεχνικό όσο και σε ερμηνευτικό επίπεδο.

Τις σπουδές ακολουθούν τεχνικές ασκήσεις ευκινησίας και ενδυνάμωσης. Στις ασκήσεις τεχνικής προάγονται και εμπεδώνονται οι τεχνικές των προηγούμενων επιπέδων ενώ εισάγονται νέες όπως οι τριπλοί δεμένοι φθόγγοι, το τρέμολο και άλλες.

Στην περιληπτική ιστορία ρεπερτορίου του οργάνου, από την κλασική ως τη ρομαντική εποχή, ο μαθητής μυείται στο έργο των σημαντικότερων συνθετών, σολίστ και ερμηνευτών που με το έργο τους διαμόρφωσαν, το ρεπερτόριο και τη μεθοδολογία διδασκαλίας οδηγώντας την κιθάρα στον 20ο αιώνα.

Η μικρή αναφορά στην εκ πρώτης όψεως ανάγνωση δεν αποτελεί ολοκληρωμένο υλικό μελέτης παρά προσδιορίζει με σαφήνεια τις απαιτήσεις του επιπέδου. Ας θεωρηθεί ως σημείο αναφοράς και σημείο εκκίνησης για τους καθηγητές ώστε να δημιουργήσουν παρόμοιο υλικό. Παράλληλα ας θεωρηθεί ως προτροπή μελέτης προς τους μαθητές αυτού του ιδιαίτερου για την κιθάρα γνωστικού αντικειμένου.

Τέλος, το ρεπερτόριο, παρουσιάζεται με τη μορφή καταλόγου. Ο καθηγητής μπορεί να αντλήσει τα γνωστά έργα που αναφέρονται στον κατάλογο από διάφορες πηγές. Ωστόσο ο κατάλογος ρεπερτορίου διαθέτει παραπομπές στο διαδίκτυο που είτε υποδεικνύουν είτε προσδιορίζουν με ακρίβεια τα έργα, διαβαθμίζει τη δυσκολία τους σε κλίμακα από 1 (εύκολο) έως 5 (δύσκολο), ενώ αναγράφεται η έκδοση των έργων που έχουν περιορισμό πνευματικών δικαιωμάτων.

Ο μαθητής σε αυτό το επίπεδο βρίσκεται συνήθως σε κομβική φάση διδασκαλίας. Έχει κατακτήσει τις βασικές τεχνικές και έχει προσπεράσει το στάδιο του αρχάριου μαθητή. Είναι ώριμος να αντιληφθεί πιο πολύπλοκες μουσικές έννοιες και έχει γνωρίσει ένα μέρος του ρεπερτορίου είτε παίζοντας τα ευκολότερα κομμάτια είτε ακούγοντας τα δυσκολότερα. Γνωρίζει τον χρόνο και κόπο που απαιτεί η εκτέλεση ενός έργου και αρχίζει να αποκτά επίγνωση των δυνατοτήτων του. Αναγνωρίζει ότι μόνο η συστηματική μελέτη μπορεί να τον οδηγήσει σε ανώτερο επίπεδο και καλείται να αποφασίσει την πορεία που θα ακολουθήσει, τον χρόνο που θα διαθέσει και την επιμέλεια που θα επιδείξει. Ο δάσκαλος, από την άλλη πλευρά, καλείται να αναγνωρίσει τις δυνατότητες και τις ιδιαιτερότητες των μαθητών του, να ενθαρρύνει και καθοδηγήσει σε κάθε τους βήμα, λαμβάνοντας υπόψη το μέτρο των δυνατοτήτων τους.

Οι Σπουδές και τα έργα ρεπερτορίου σε αυτό το επίπεδο είναι αρκετά περισσότερα από όσα μπορεί να

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

διδαχθεί ο μέσος μαθητής στη διάρκεια της χρονιάς. Ο καθηγητής μπορεί να επιλέξει μέρος από αυτά σύμφωνα με τις ανάγκες, τις ιδιαιτερότητες και τις προτιμήσεις του μαθητή. Ο καθηγητής μπορεί να προτρέψει σε απλή ανάγνωση των λοιπών σπουδών ή έργων ρεπερτορίου, έτσι ώστε ο μαθητής να πάρει μια γενική ιδέα των υπόλοιπων έργων και να μελετήσει το σύνολο ή μέρος αυτών κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών.

Ελπίζοντας ότι με αυτό το σύγγραμμα συμβάλλουμε στην δημιουργική διδασκαλία του οργάνου.

οι συγγραφείς

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons: Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΤΗΡΤΖΟΓΛΟΥ - ΑΣΤΡΙΝΟΣ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑΚΗΣ

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons: Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Η Κιθάρα μου

3^{ο} ΕΠΙΠΕΔΟ

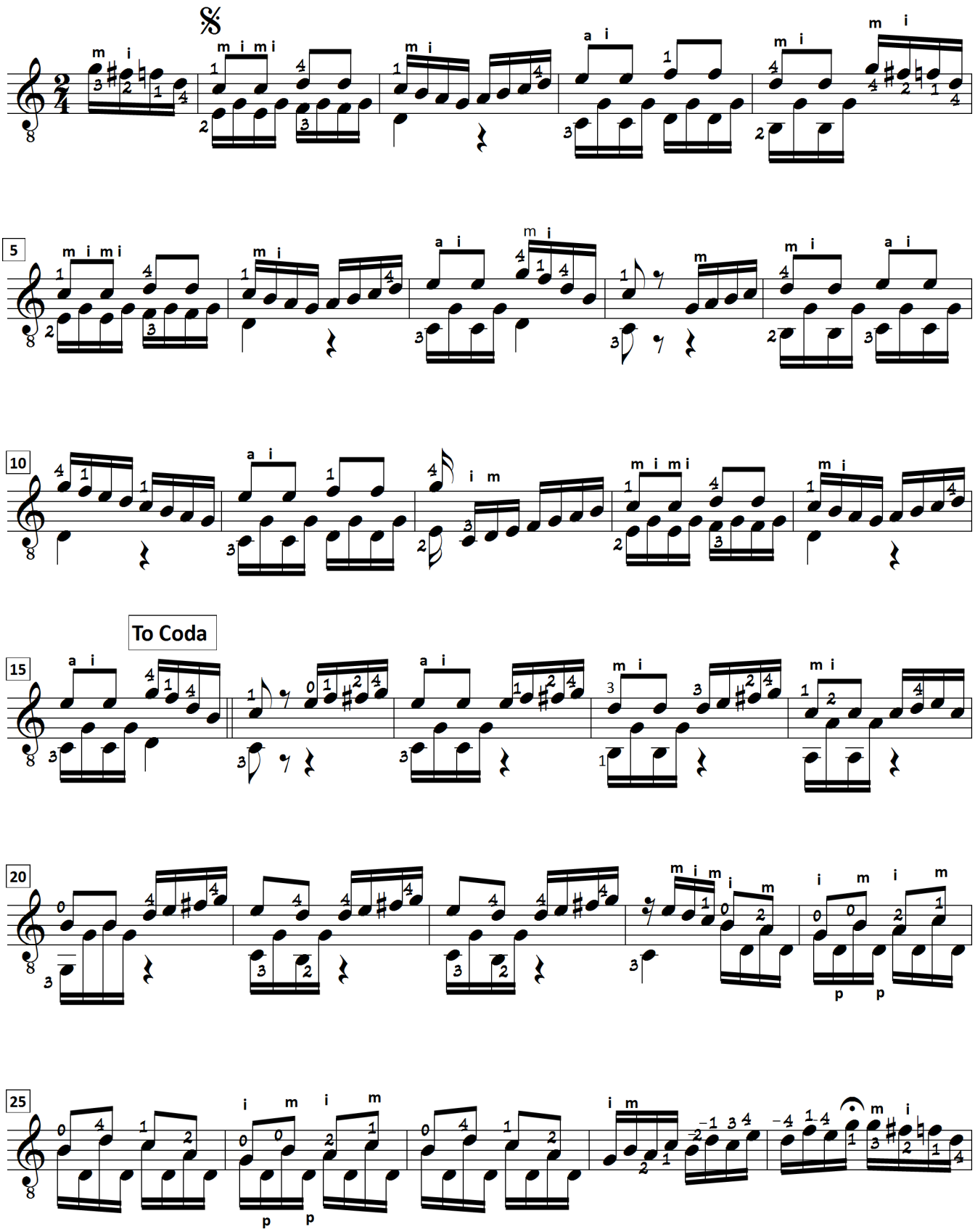
ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Σπουδές κλασικορομαντικής περιόδου
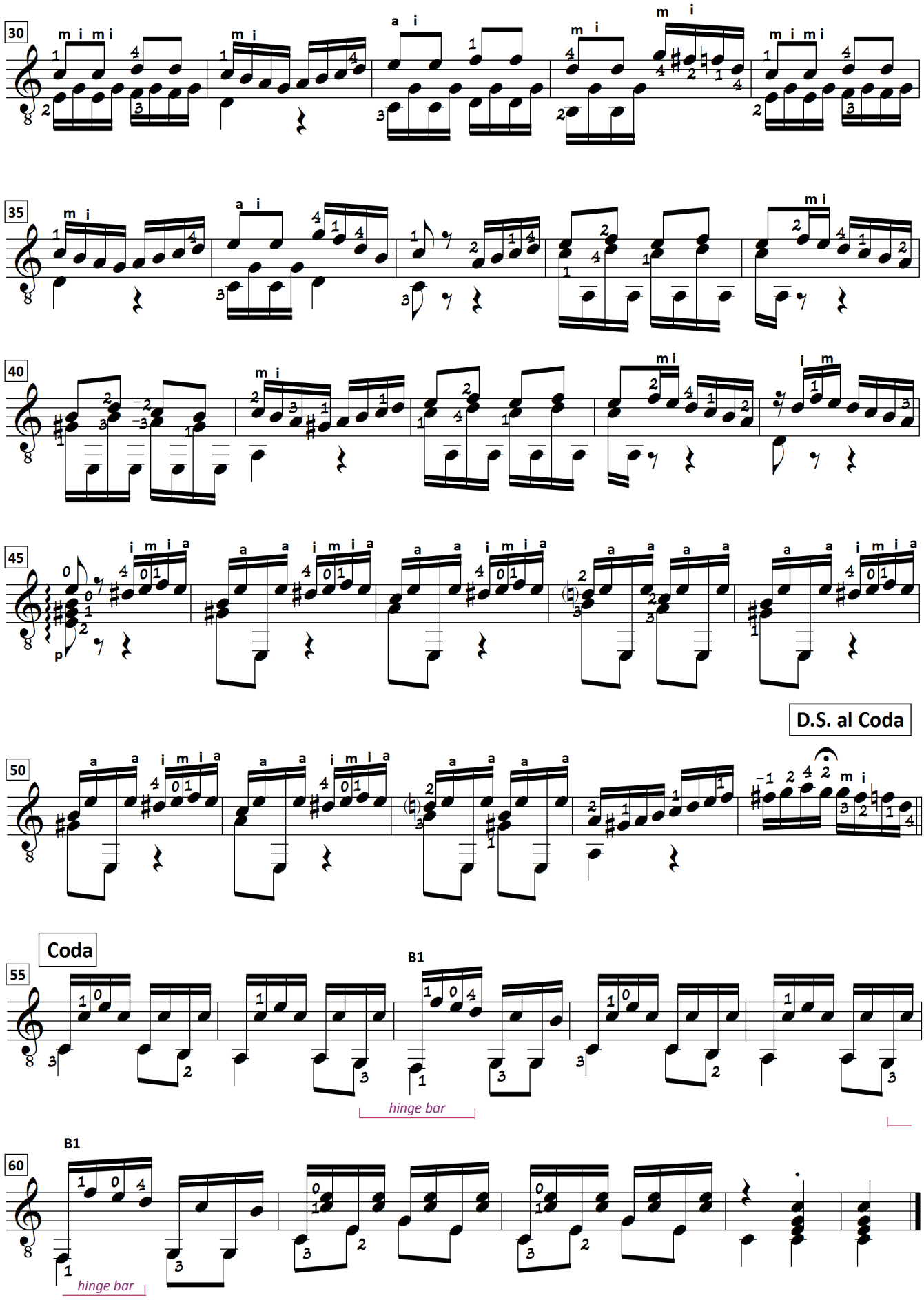
1 Σπουδή μικτής τεχνικής, Rondo από έργο 27

Ferdinando Carulli (1770 -1841)

Poco Allegretto (♩ = 60 -72)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών
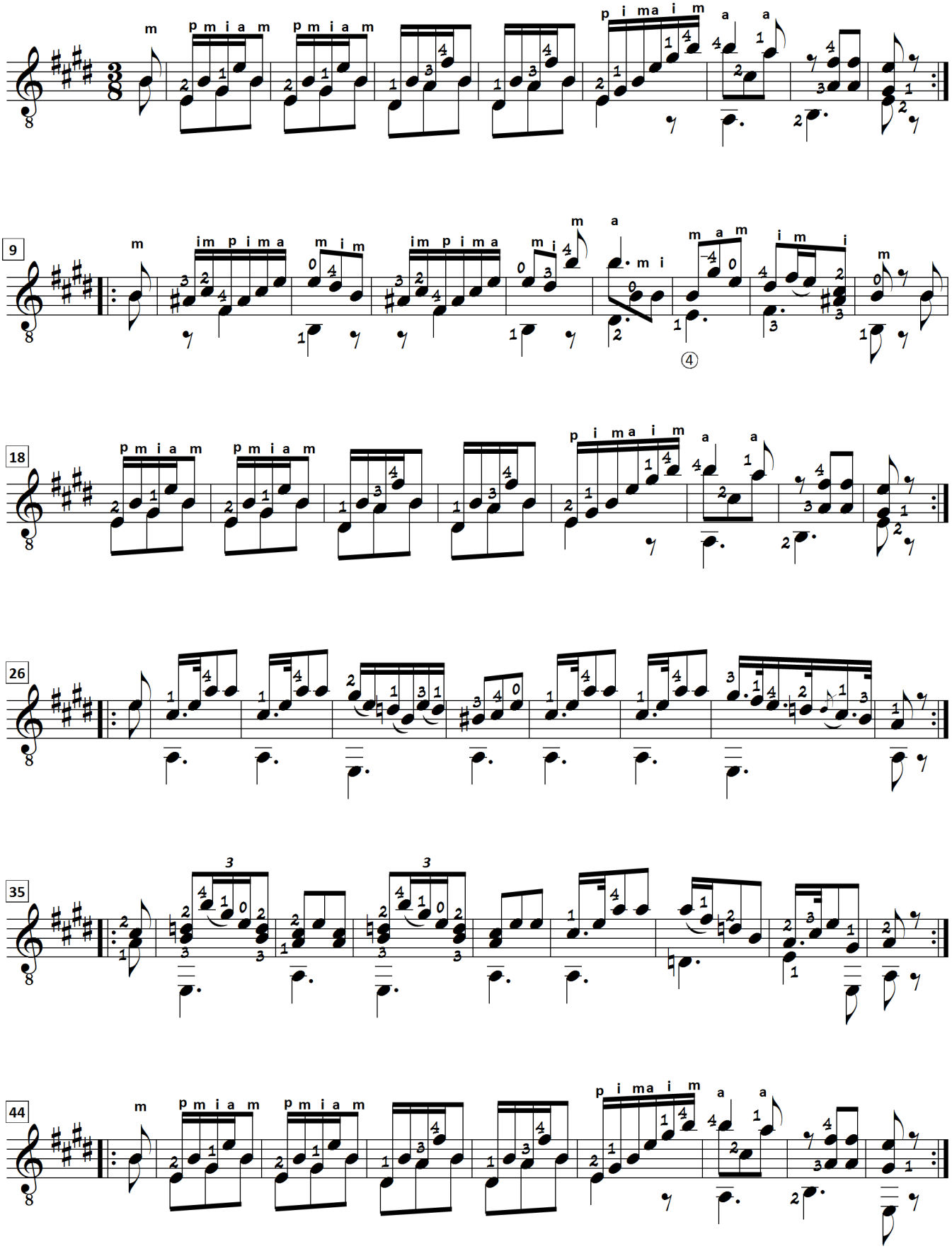

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

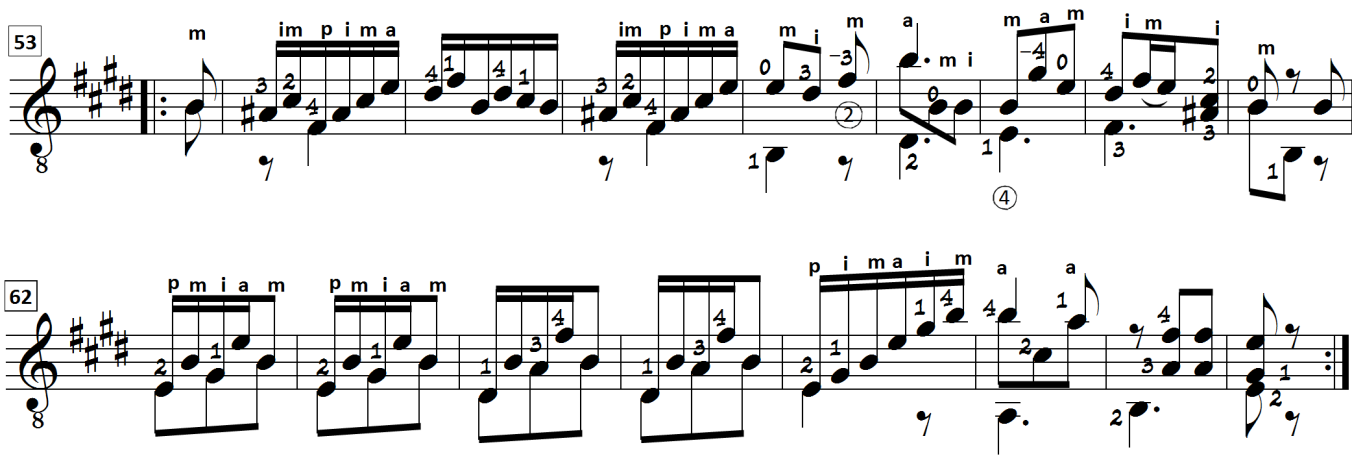
2 Σπουδή μικτής τεχνικής, έργο 35, αρ. 8

Fernando Sor (1778-1839)

Allegretto (♩. = 50 - 60)

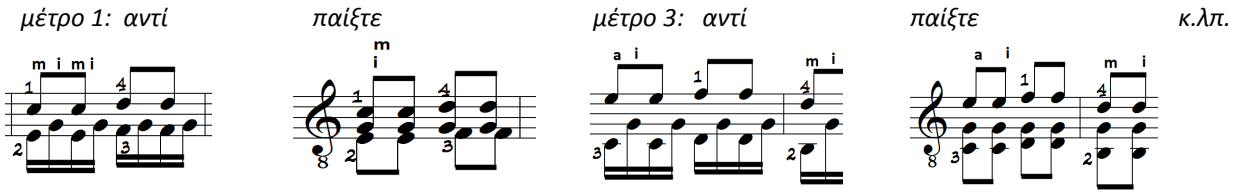
Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οδηγίες μελέτης

1 **Σπουδή Rondo έργο 27**, *Ferdinando Carulli*

Πρόκειται για μια σπουδή μικτής τεχνικής, όπου εναλλάσσονται αρπέζ αρμονικών διαστημάτων, φράσεις σε μορφή κλιμάκων καθώς και φράσεις με ισοκράτη. Κατά τη μελέτη συνίσταται η άσκηση υπό μορφή συγχορδιών, των αρμονικών διαστημάτων που δημιουργούν τα αρπέζ. Παράδειγμα:

Στα μέτρα 56 και 59 συνίσταται να χρησιμοποιηθεί η τεχνική hinge bar. Με τον όρο hinge bar εννοούμε την παραμονή (κράτημα) ενός δακτύλου σε φθόγγο της 6ης ή της 1ης χορδής ενώ προηγείται ή ακολουθεί μπαρέ. Στην 1η χορδή το πάτημα γίνεται με την «ψύχα» της φάλαγγας του δακτύλου (βλέπε σπουδή 3, μέτρο 41).

Εδώ το μπαρέ προηγείται. Σηκώνεται μετά το άκουσμα του φα της 1ης χορδής με τέτοιο τρόπο που το 1ο δάκτυλο παραμένει πατημένο, έτσι ώστε το μπάσο φα να εξακολουθεί να ηχεί καθ' όλη τη διάρκεια του 1ου χρόνου του μέτρου.

2 **Σπουδή έργο 35, αρ. 8**, *Fernando Sor*

Είναι μία σπουδή μικτής τεχνικής. Συνδυάζει αρπέζ, δεμένους φθόγγους και μελωδικές φράσεις με ρυθμικά σχήματα παρεστιγμένων δέκατων έκτων με τριακοστά δεύτερα.

Κατά τη μελέτη συνίσταται η ιδιαίτερη προσοχή στο μέτρο 13 και την αλλαγή θέσης που περιέχει. Το 4ο δάχτυλο θα πρέπει να κινηθεί γρήγορα και με ακρίβεια ώστε να παιχτεί δεμένα και καθαρά το σι της 1ης χορδής.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

3 Σπουδή για άρπισμα και μπαρέ, έργο 35, αρ. *22* *Fernando Sor (1778-1839)*

Μελετήστε τη αυτή τη σπουδή από μία πολύ παλιά έκδοση του 19ου αιώνα.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών
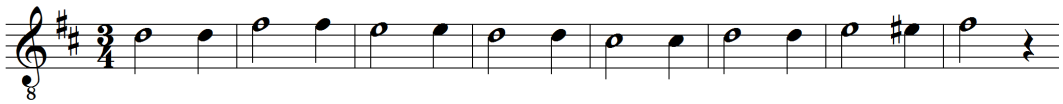
Οδηγίες μελέτης

Είναι μία ιδιαίτερα εκφραστική σπουδή μικτής τεχνικής για εξάσκηση αρπίσματος και μπαρέ στην τονικότητα της Σι ελάσσονα.

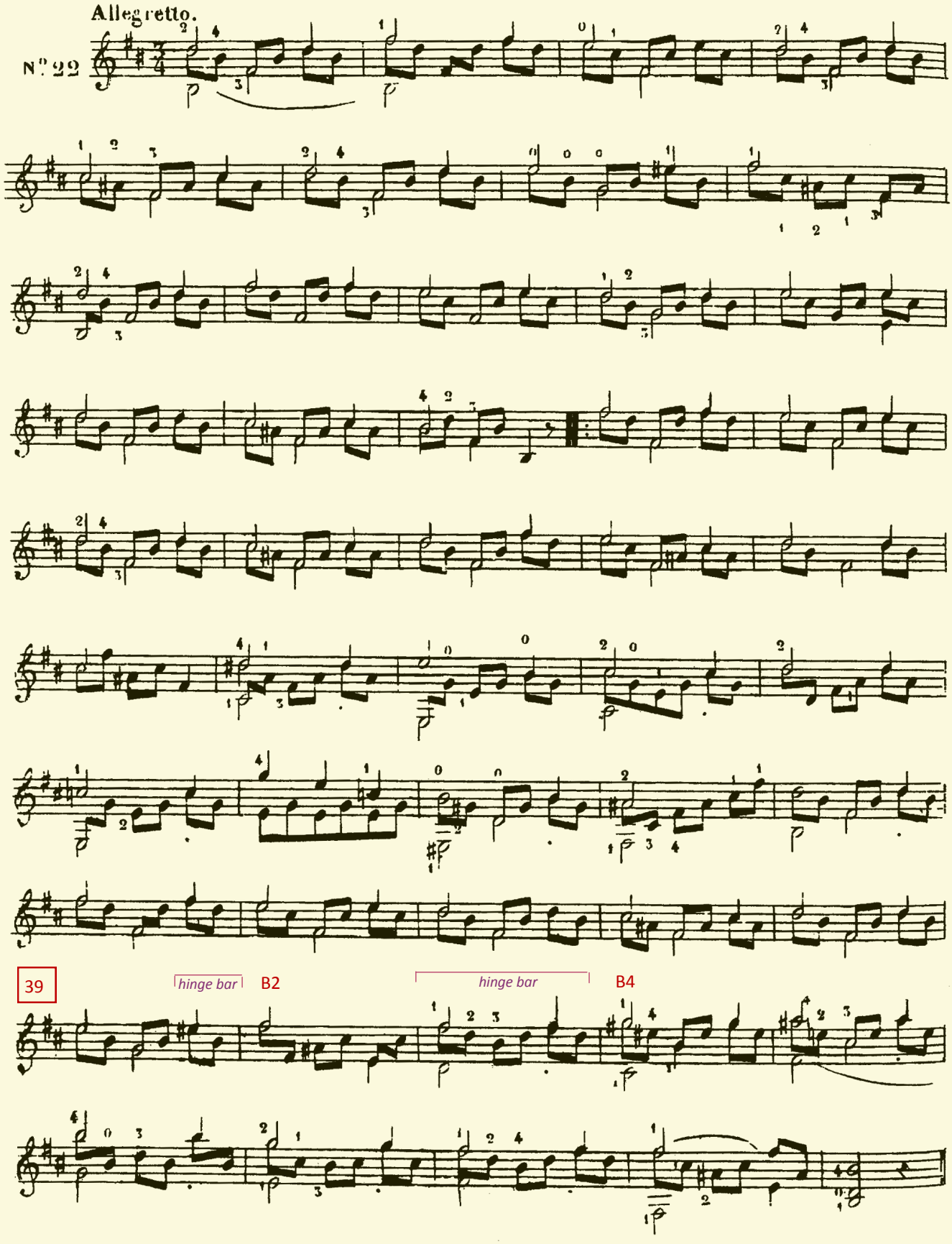
Στα μέτρα 39 έως 42 συναντάμε δύο πολύ χρήσιμες παραλλαγές του hinge bar. Στο 4ο χρόνο του μέτρου 39 χρησιμοποιώντας την «ψύχα» της φάλαγγας του 1ου δάχτυλου παίζουμε το μι# της 1ης χορδής. Στο μέτρο 40 το 1ο δάκτυλο σύρεται σχηματίζοντας μπαρέ. Στο μέτρο 41 ανασηκώνουμε ελαφρά το μπαρέ κρατώντας μόνο την 1η χορδή (φα#), πετυχαίνοντας έτσι απαλή και αβίαστη εναλλαγή των αρπέζ. Τέλος, το 1ο δάκτυλο σύρεται στο 4ο τάστο και ξανασχηματίζει μπαρέ στο μέτρο 42 για τη συγχορδία Ντο# μείζονα μεθ' εβδόμης.

Προσέξτε τα κρατήματα των δακτύλων, από μέτρο σε μέτρο, για τους φθόγγους που θα σας χρησιμεύσουν ως «οδηγοί» στις αλλαγές θέσεων. Π.χ. το φα# της 4ης χορδής κρατιέται συνεχώς με το 3ο δάκτυλο από το 1ο έως το 6ο μέτρο.

Τονίστε τη μελωδία στην επάνω φωνή που αποτελείται από συνεχές μισό + τέταρτο. Θα έχετε καλύτερη αντίληψη της μελωδίας αν την παίξετε πρώτα μόνη της:

(♩ = 100)
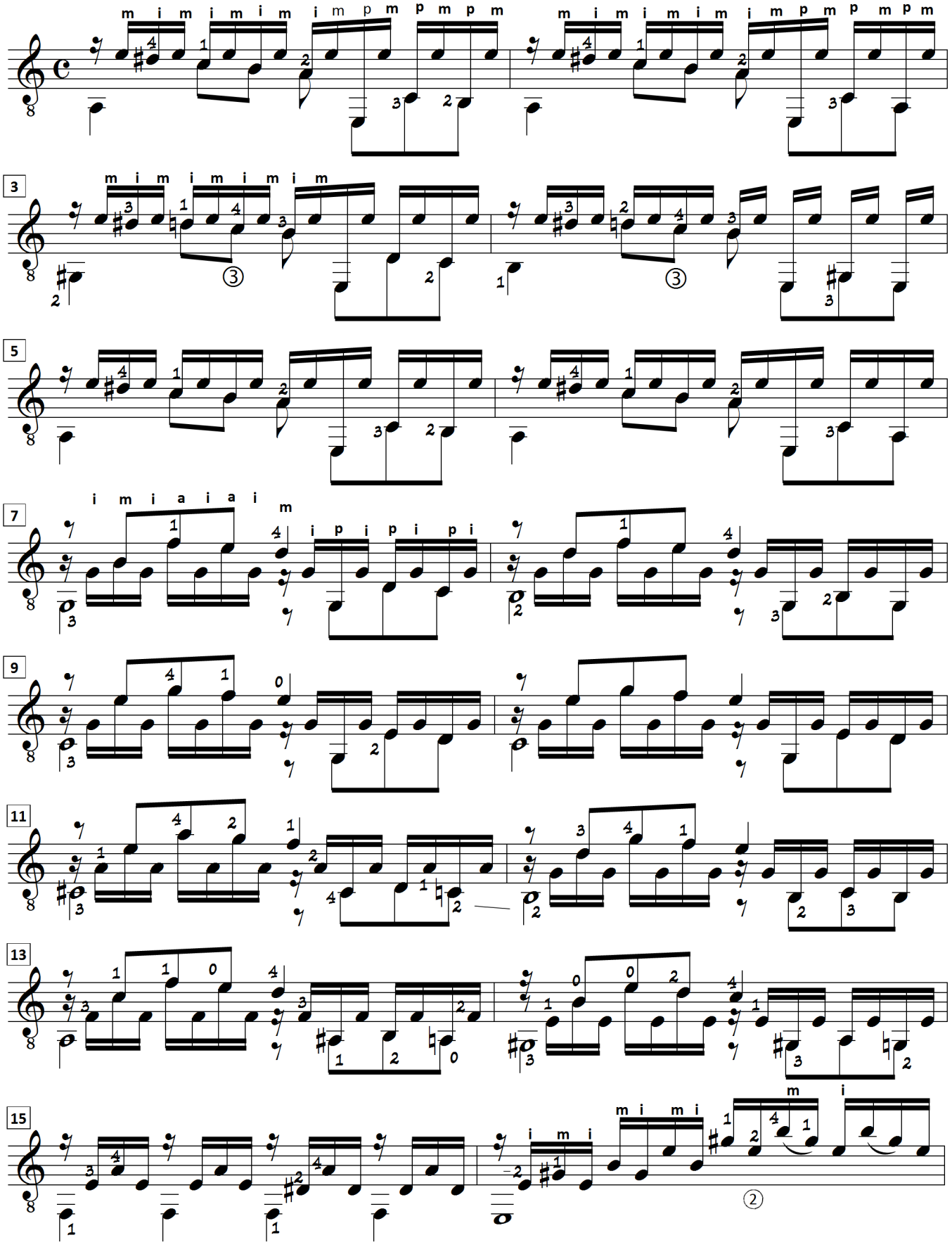

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών
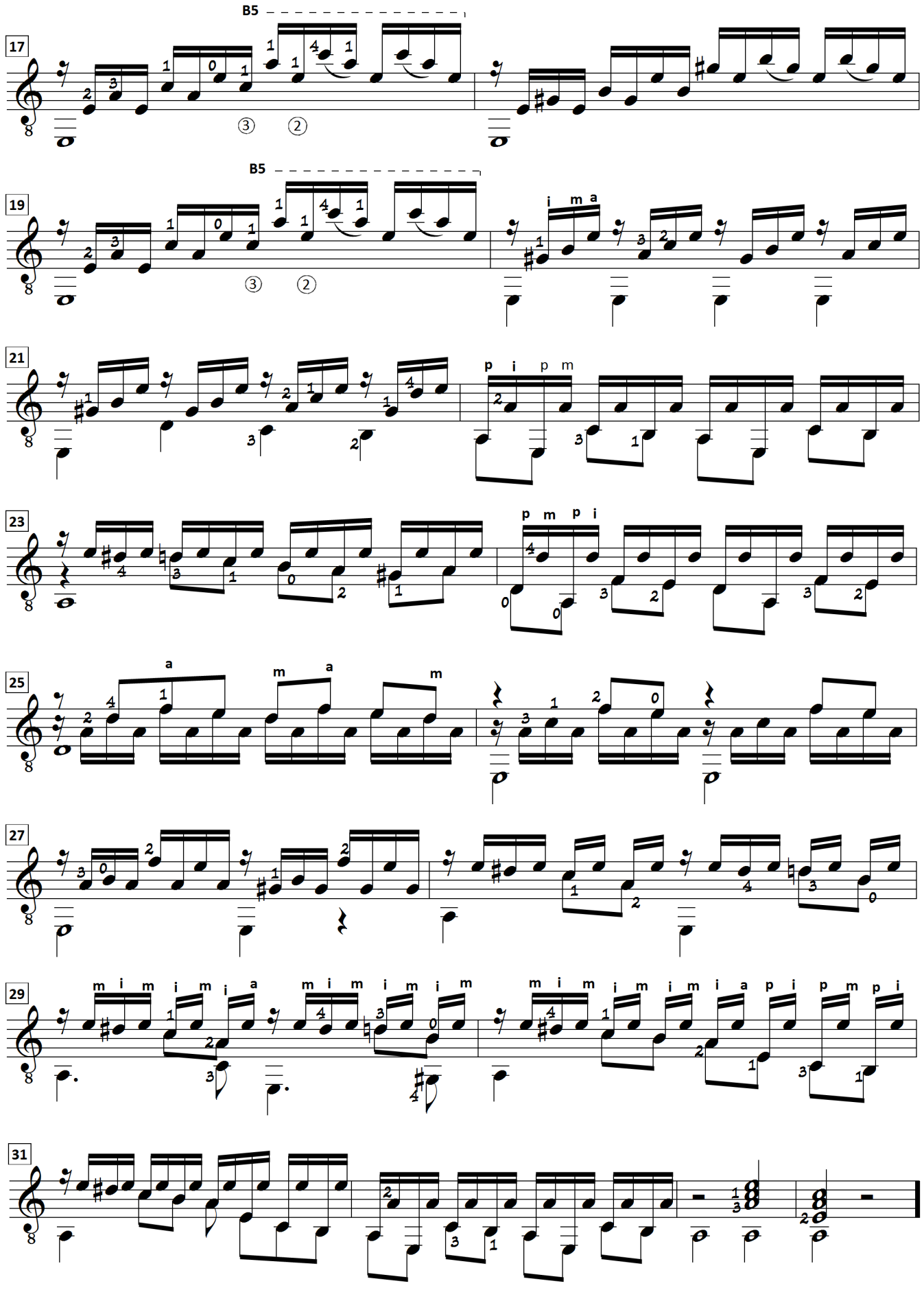
ΟΠΟΥΔΕΣ

4 **Σπουδή μικτής τεχνικής, έργο 100, αρ. 11** *Mauro Giuliani (1781 - 1829)*

Allegro (♩= 84-96)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών
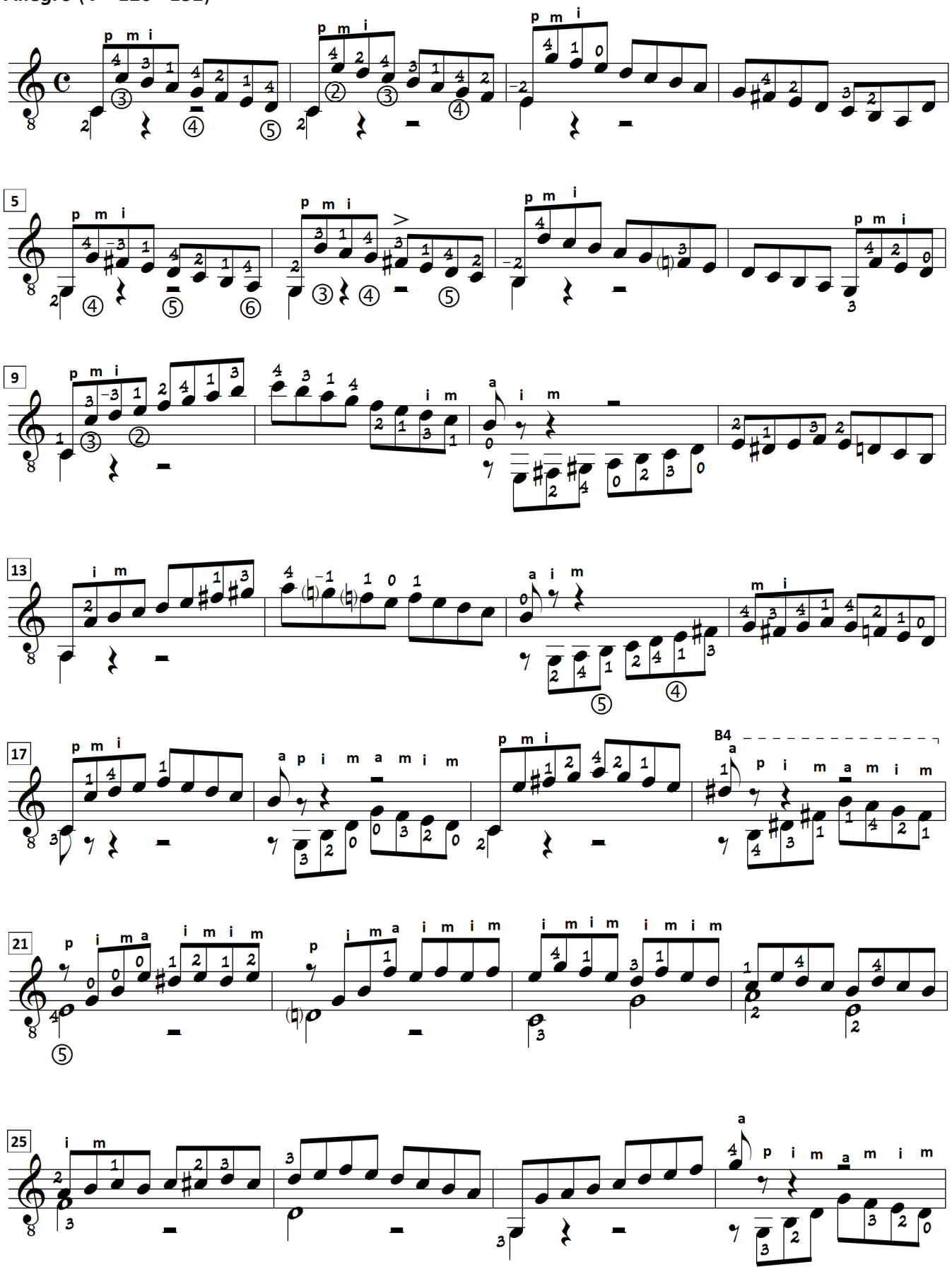

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών
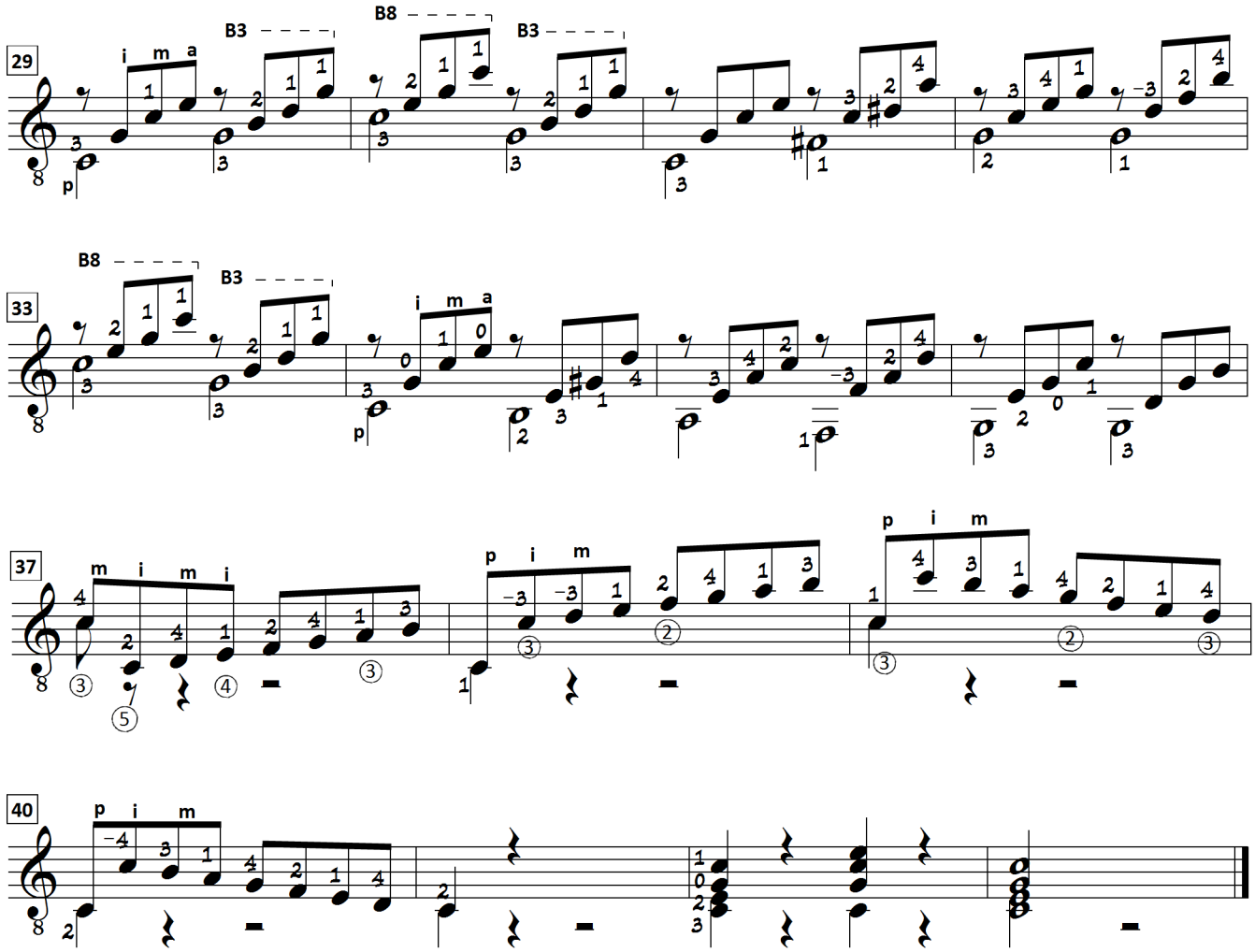
Οδηγίες για την Σπουδή 4 διαβάστε στη σελίδα 21

5 **Σπουδή μικτής τεχνικής, έργο 60, αρ. 1** Matteo Carcassi (1792 - *1853)*

Allegro (♩ = 120 - 132)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οδηγίες μελέτης
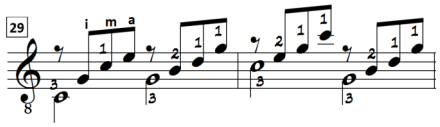
Είναι η εναρκτήρια σπουδή, μικτής τεχνικής στη Ντο μείζονα, της σειράς των 25 σπουδών έργο 60, του γνωστότερου έργου του Ιταλού συνθέτη.

Έως το μέτρο 28, οι μελωδικές φράσεις αποτελούνται κυρίως από κλίμακες σε μορφή διαλόγου, ερώτησης και απάντησης, μεταξύ των δύο φωνών. Ακολουθούν αρπίσματα στα μέτρα 29 έως 36 και η σπουδή τελειώνει με ανιούσες και κατιούσες κλίμακες της Ντο μείζονα.

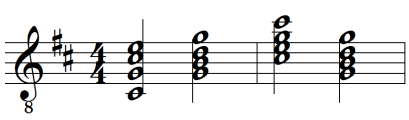
Είναι μία σπουδή όπου η χρήση μετρονόμου με προοδευτική αύξηση του tempo είναι απαραίτητη. Η καλή γνώση και μελέτη της Ντο μείζονα σε διάφορες θέσεις θα μπορούσε επίσης να βοηθήσει.

Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στην ομαλή αλλαγή των θέσεων. Για το σκοπό αυτό, οι αλλεπάλληλες διαδοχές αρπισμάτων στα μέτρα 29 έως 36 προτείνεται να μελετηθούν και ως απλή διαδοχή τετράφωνων συγχορδιών. Δοκιμάστε και τους δύο προτεινόμενους τρόπους. Στον 2ο τρόπο η συγχορδίες παρεστιγμένου τέταρτου και όγδοου μας προστατεύει από την βιαστική μετακίνηση κατά την αλλαγή θέσης.
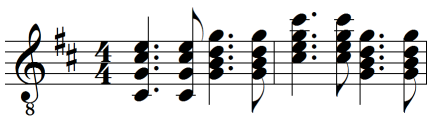
Από μέτρο 29...

1ος τρόπος
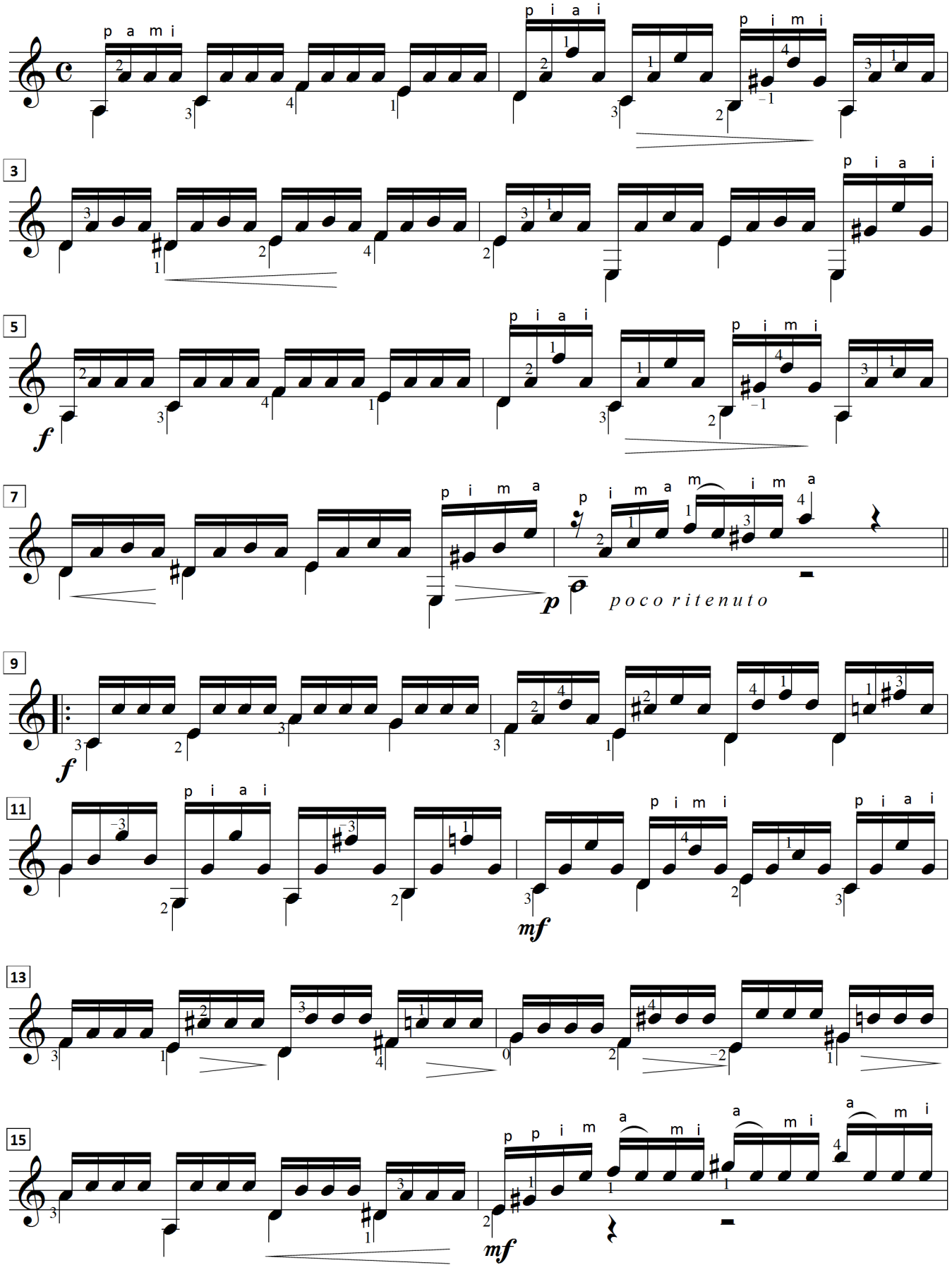

2ος τρόπος
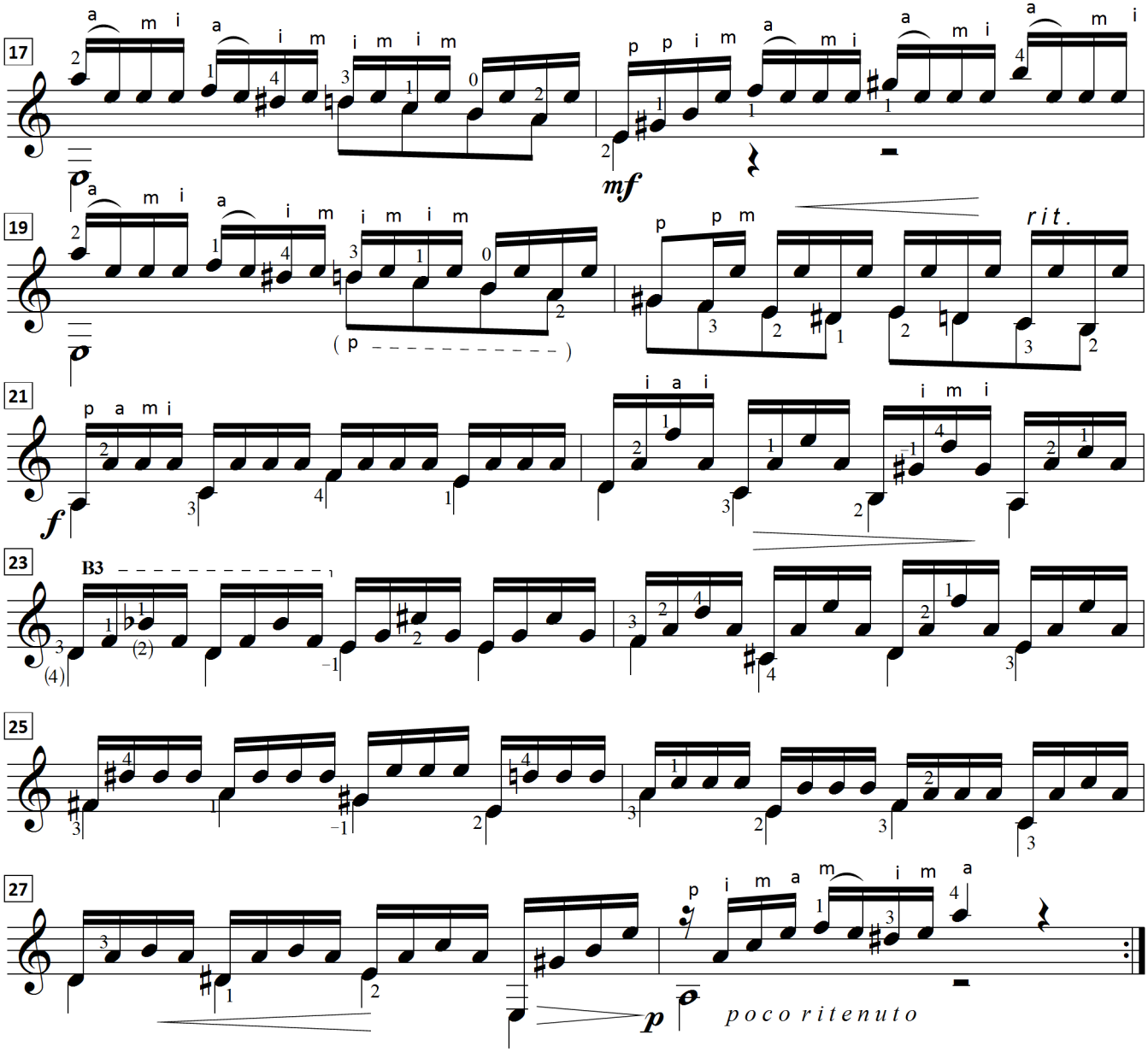

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

6 **Σπουδή μικτής τεχνικής, έργο 60, αρ. 7** Matteo Carcassi (1792 - *1853)*

Allegro (♩ = 80 - 100)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οδηγίες μελέτης

Μια από τις γνωστότερες αλλά και ομορφότερες σπουδές που περιλαμβάνονται σε αυτό το έργο του Ιταλού συνθέτη. Συνδυάζει για το δεξί χέρι την τεχνική αργού τρέμολο , pami, και δύο τύπους αρπίσματος: 1) pimi ή piai και 2) pima.

Η τεχνική τρέμολο μιμείται την επαναλαμβανόμενη κίνηση τρέμολο της πένας σε νυκτά έγχορδα όπως το μαντολίνο. Συνεπώς η κίνηση πρέπει να είναι γρήγορη και ισόχρονη. Για το λόγο αυτό, η μελέτη διαφορετικών συνδυασμών των τριών δαχτύλων, μετά τον αντίχειρα, κρίνονται απαραίτητοι για να αποκτήσουν ταχύτητα και ανεξαρτησία στην κίνησή τους.

Μελετήστε τη σπουδή με τους συνδυασμούς: 1)pima, 2)piam 3)pmai 4) pmia και 5) paim , εκεί όπου υπάρχει τρέμολο.

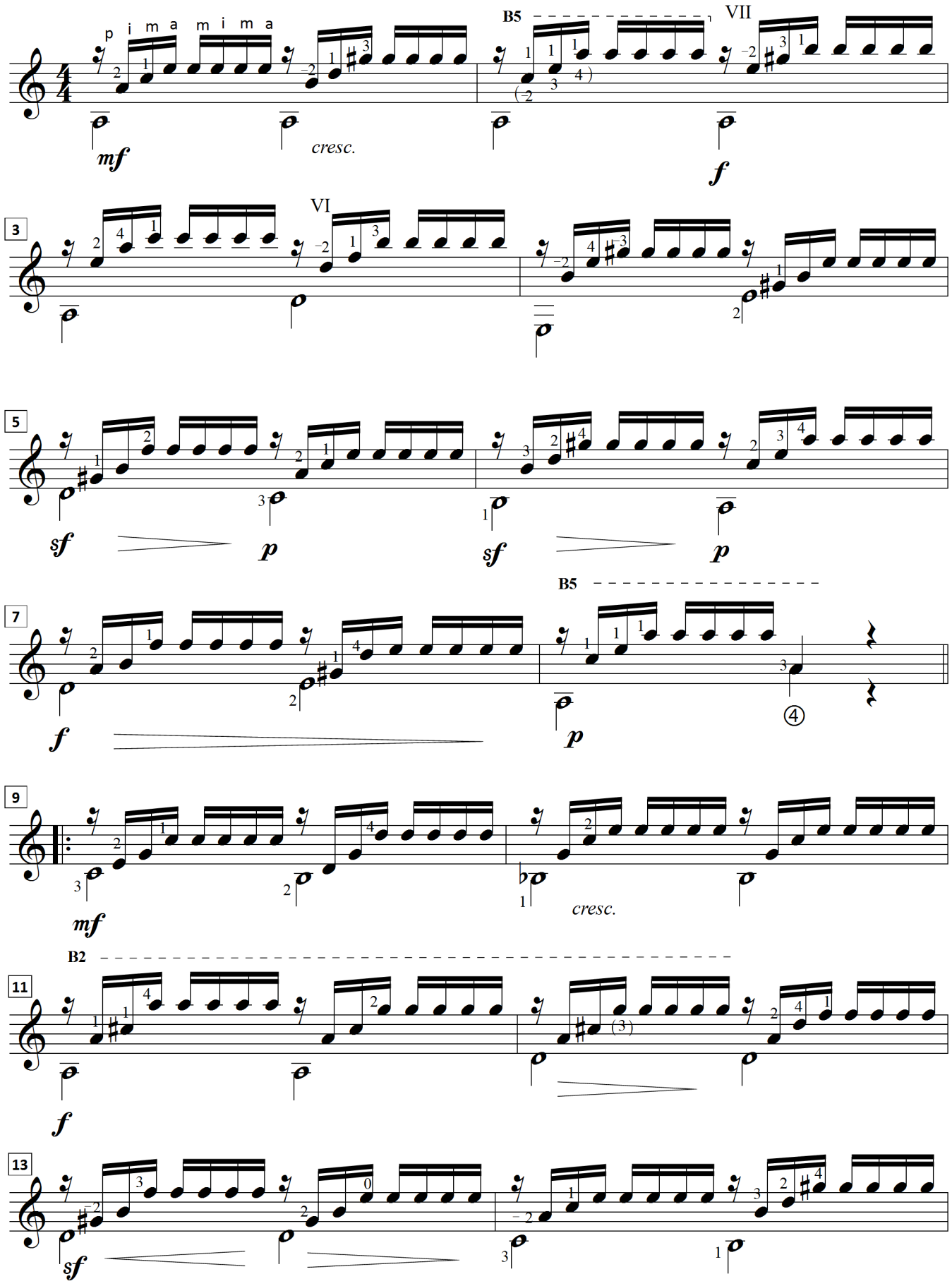
Μελετήστε τις ασκήσεις δ33 και δ34 στη σελίδα 31.

Κατά τη μελέτη συνίσταται η ιδιαίτερη ενασχόληση με τα μέτρα 7-8, 13-15, 16-19 και 22-23.
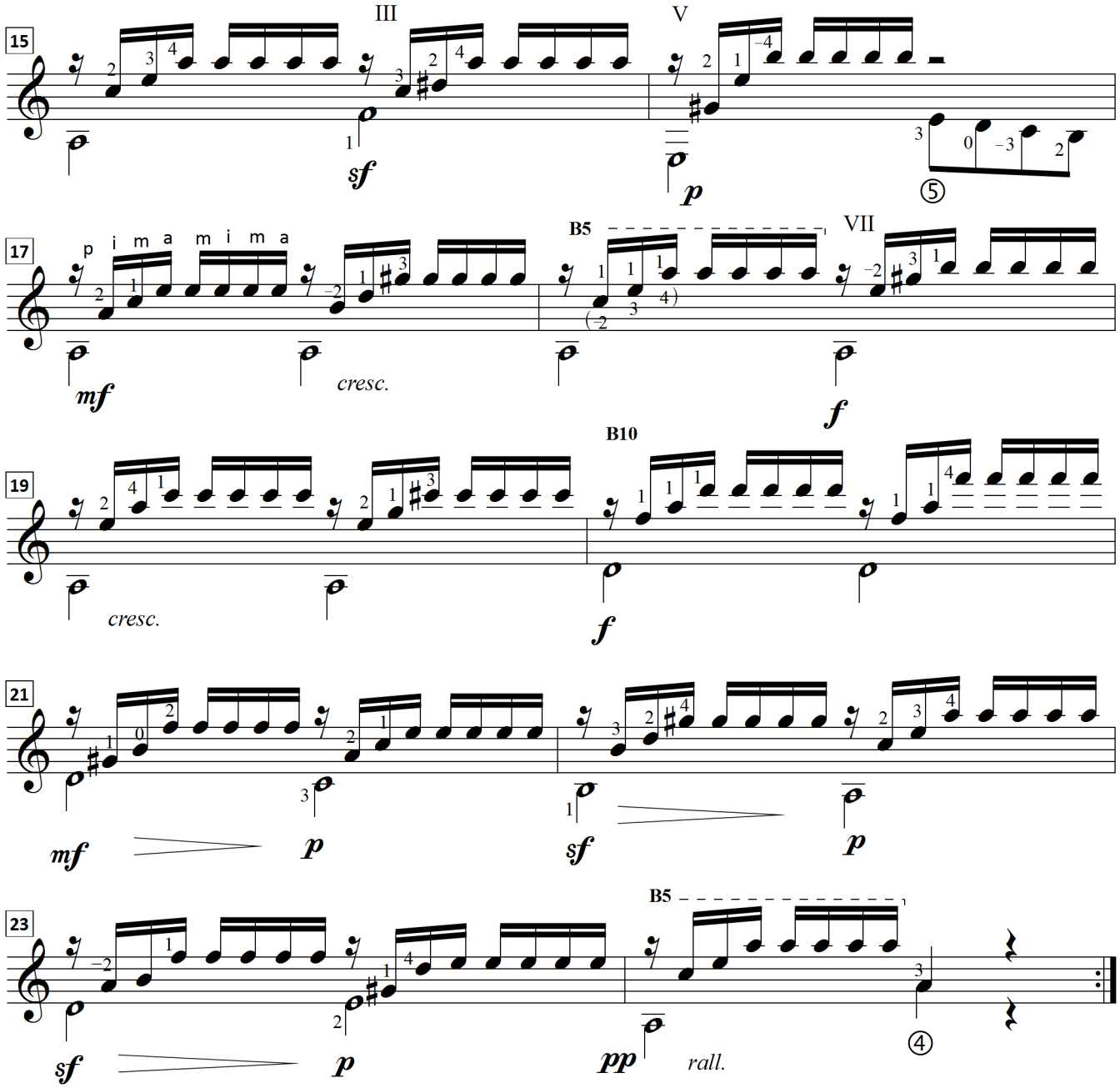
Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

7 **Σπουδή μικτής τεχνικής, έργο 60, αρ. 2** Matteo Carcassi (1792 - *1853)*

Moderato con espressivo (♩= 68 - 80)

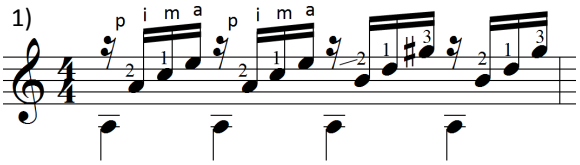
Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οδηγίες μελέτης

Σπουδή εξάσκησης του δεξιού χεριού σε τεχνική σύνθετου αρπίσματος. Για την αβίαστη εναλλαγή των θέσεων του αριστερού προτείνεται να προηγηθεί η μελέτη της σπουδής με συγχορδίες αντί αρπισμάτων, όπως στις προηγούμενες σπουδές (Σπουδές 1 και 5).

Επιπλέον, η σπουδή μπορεί να μελετηθεί και με άλλες μορφές αρπισμάτων. Όπως:
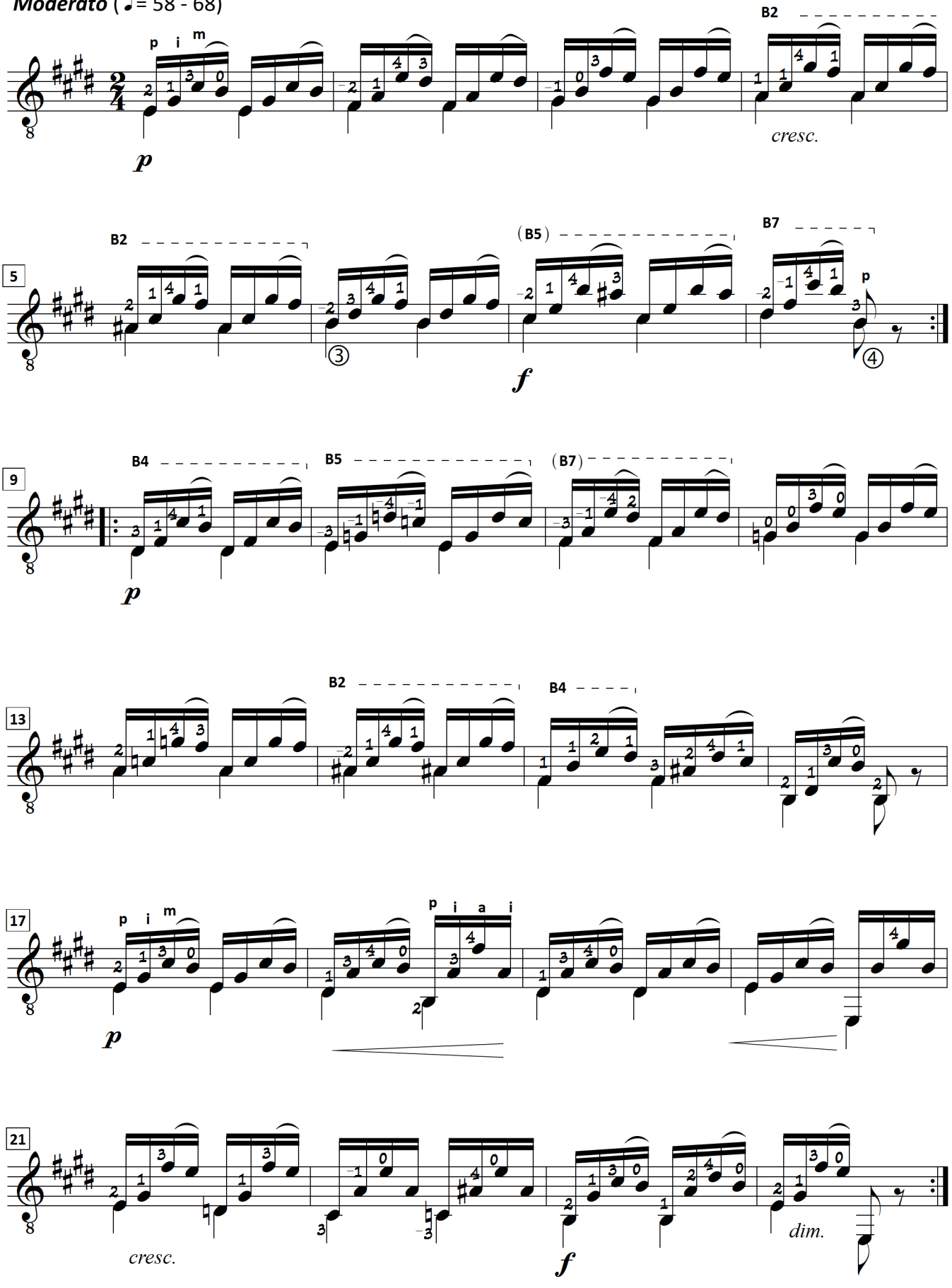

καθώς επίσης με: 2) piam και 3) pmia (βλ. δ30 και δ31)
ή 4) pmai, 5) pami και 6) paim
ή με εξάηχα: 7) pimami και 8) pamima

Τέλος, χρειάζονται ιδιαίτερη μελέτη τα μέτρα: 1, 2, 3 και 4, όπου σύρεται το 2ο δάκτυλο, 15 προς 16, όπου ο δείκτης κατεβαίνει στην 4η χορδή εκτελώντας ανόμοιο άρπισμα και 19 - 22 όπου έχουμε συχνές αλλαγές θέσεων.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

8 **Σπουδή για δεμένους φθόγγους, έργο 60, αρ. 8** ***Matteo Carcassi (1792 - 1853)***

Moderato (= 58 - 68)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οδηγίες μελέτης

4 **Σπουδή έργο 100, αρ. 11**, *Mauro Giuliani*

Ιδιαίτερα μελωδική σπουδή μικτής τεχνικής με όμορφες χρωματικές παρεμβολές στη μελωδία και πλούσια αρμονική εναλλαγή, τυπική της κλασικής περιόδου.

Άλλο χαρακτηριστικό στοιχείο είναι ο διάλογος υπό μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων μεταξύ της μελωδίας και του μπάσου.

Κατά τη μελέτη συνίσταται η ιδιαίτερη ενασχόληση στα μέτρα 11-14, όπου η δακτυλοθεσία του αριστερού θα βοηθήσει να ξεπεραστούν οι δυσκολίες στις αλλαγές, αλλά και στα μέτρα 16-19.

Συγκεκριμένα στο μέτρο 17/2ος χρόνος, προσέξτε την τοποθέτηση του μπαρέ στο τελευταίο ντο της 3ης χορδής, ακριβώς μετά το μι ανοικτό. Πρόκειται για μια συνήθη δακτυλοθετική τεχνική, όπου εκμεταλλευόμενοι την ανοικτή χορδή, που απελευθερώνει το αριστερό, μπορούμε να μεταφέρουμε το αριστερό με άνεση σε οποιαδήποτε θέση της ταστιέρας. Κατ' αυτό τον τρόπο η αλλαγή θέσης γίνεται με φυσικό τρόπο. Αν χρησιμοποιούσαμε το μπαρέ του 5ου τάστου στον 3ο χρόνο, αντί ένα δέκατο έκτο πιο νωρίς, θα είχαμε πρόβλημα, καθώς το 1ο δάκτυλο του αριστερού, που χρειάζεται για το μπαρέ, είναι «δεσμευμένο» στο ντο της 2ης χορδής.

Ο Mauro Giuliani, κορυφαίος δεξιοτέχνης, συνθέτης και δάσκαλος της κλασικής εποχής, δεν άνθισε με χρωματισμούς την εξαιρετική αυτή σπουδή. Δοκιμάστε να το κάνετε εσείς με το μολύβι και με τη βοήθεια του δασκάλου σας προσθέτοντας piano, forte, crescendi και diminuendi.

8 **Σπουδή έργο 60, αρ. 8**, *Matteo Carcassi*

Σπουδή συνδυασμού των δύο χεριών στη Μι μείζονα. Το αριστερό χέρι εξασκείται στους δεμένους φθόγγους και το μπαρέ, ενώ το δεξί σε αργό άρπισμα δέκατων έκτων με το τελευταίο δέκατο έκτο κάθε τετράδας να παίζεται ως δεμένος φθόγγος από το αριστερό.

Κατά τη μελέτη χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στα μέτρα:

Μέτρο 2: Αφήστε χαλαρό το αριστερό, καθώς σέρνετε το 2ο δάκτυλο στο 4ο τάστο, για να επιτύχει έκταση 1ου - 2ου δάκτυλου, έτσι ώστε η προσοχή να συγκεντρωθεί στο δύσκολο λεγκάτο 4ου -3ου. Η σωστή τοποθέτηση του 4ου είναι σημαντική για καθαρό λεγκάτο.

Μέτρα 9-11: Προσέξτε τις αλλαγές θέσεων με μπαρέ, ακολουθήστε το 3ο δάκτυλο που συρόμενο χρησιμεύει ως«οδηγός».
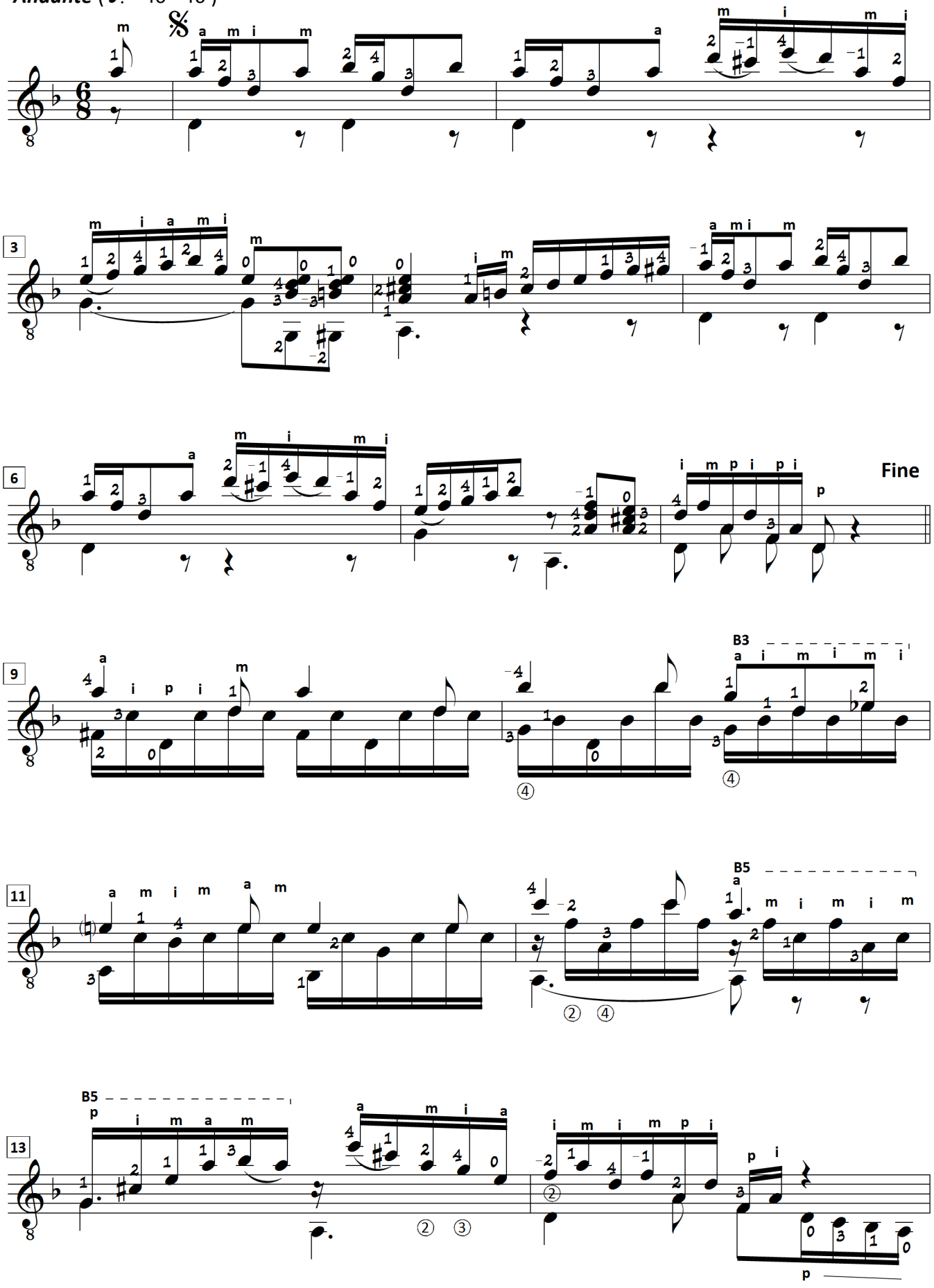
Μέτρο 15: Συνεχείς αλλαγές θέσης, συγκεντρωθείτε στην ακριβή τοποθέτηση του δακτύλου που παίζει το μπάσο.

Μέτρο 23 / 2ος χρόνος: Συγκεντρωθείτε στην έκταση του 4ου δάκτυλου (ρε#) που επιχειρεί λεγκάτο με το ανοικτό σι στην 2η χορδή. Καμπυλώστε την τελευταία φάλαγγα του 4ου έτσι ώστε να πετύχετε καθαρό λεγκάτο.
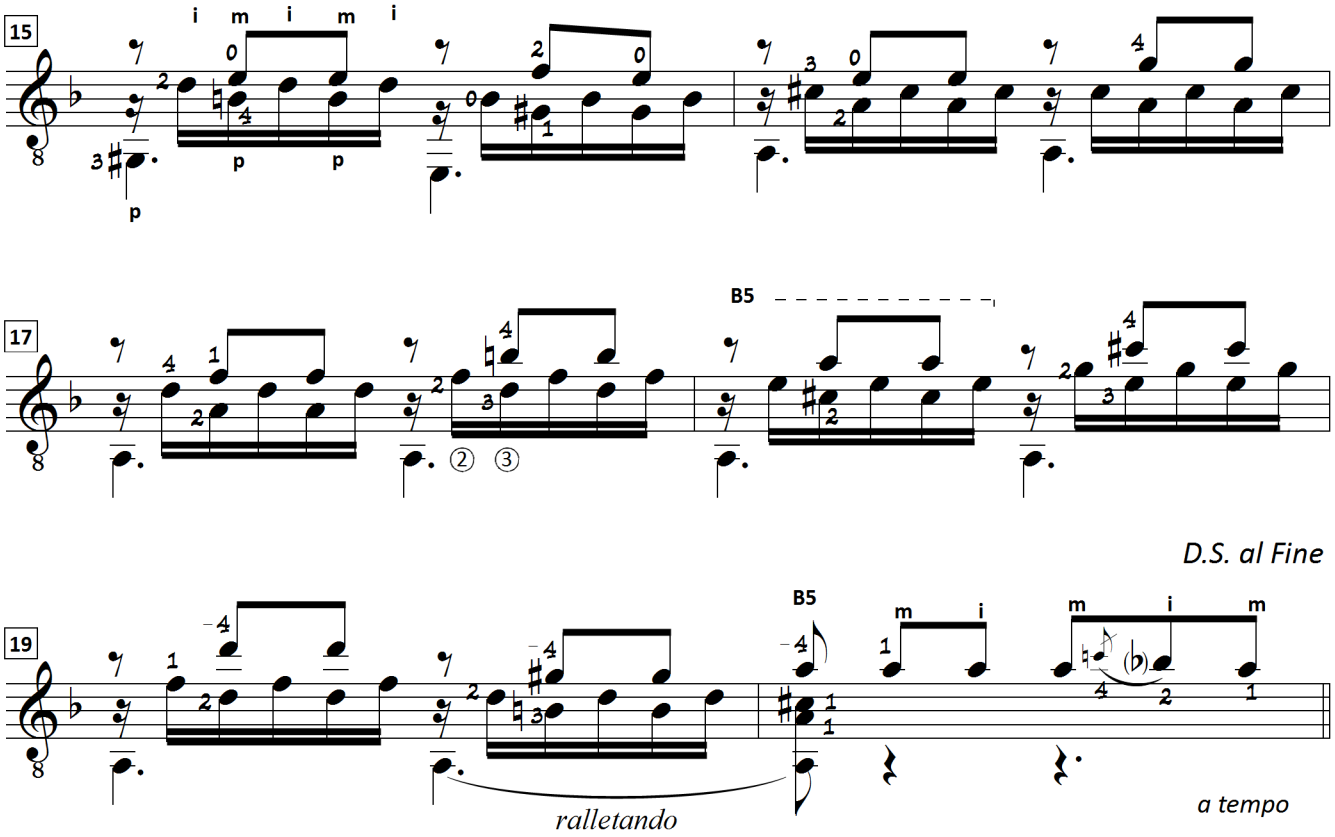
Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

9 **Σπουδή μικτή από Méthode Complète αρ. 24** *Fernando Sor (1778-1839)*

Andante (♩. = 40 - 46)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οδηγίες μελέτης

Η σπουδή αυτή που στα κιθαριστικά βιβλία και μεθόδους διδασκαλίας αναφέρεται με την ένδειξη ”Sor - Coste”, περιλαμβάνεται στη μέθοδο του Γάλλου κιθαριστή και δασκάλου Napoleon Coste (1805 - 1883) της ρομαντικής περιόδου, που ήταν μαθητής του Ισπανού δασκάλου Fernando Sor, με τίτλο: *«Méthode complète pour la Guitare par Ferdinand Sor, rédigée et augmentée de nombreux exemples et leçons par N. Coste”* (Ολοκληρωμένη μέθοδος για κιθάρα από τον Fernando Sor, επαναδακτυλοθετημένη και εμπλουτισμένη με πολλά παραδείγματα και διδάγματα από τον N. Coste).

Εξαιρετικής ποιότητας σπουδή μικτής τεχνικής, δεν είναι τυχαίο που διακρίνεται στις προτιμήσεις των μαθητών του οργάνου. Παράλληλα αναδεικνύει όλο το συνθετικό και διδακτικό ταλέντο του F. Sor με συνδυασμούς κλιμάκων στη ρε ελάσσονα, αρπισμάτων, παρενθετικών συγχορδιών, δεμένων φθόγγων και μπαρέ.

Ιδιαίτερη προσοχή και επιμονή πρέπει να δοθούν:

Στους τονισμούς της μελωδίας που επιβάλλει το μέτρο 6/8. Ιδιαίτερα μετά το μέτρο 9, που αρχίζει το άρπισμα, τονίστε τη μελωδία (φθόγγοι με τα στελέχη επάνω).

Στα δάχτυλα «οδηγούς», που διευκολύνουν στις αβίαστες αλλαγές των θέσεων. Για παράδειγμα, στο μέτρο 2, το 1ο δάχτυλο χρησιμεύει ως δάχτυλο «οδηγός» για να μεταβούμε από την V θέση στην IX και έπειτα να επιστρέψουμε στην V. Γενικότερα, κάθε αλλαγή θέσης πρέπει να μελετηθεί ξεχωριστά

Κατά τη μελέτη συνίσταται η ιδιαίτερη ενασχόληση με τα μέτρα:

Μέτρο 4: Συνήθως οι μαθητές το μετρούν ως όγδοο ενώ είναι τέταρτο.

Μέτρα 11 προς 12 (άρπισμα) : Ιδιαίτερη προσοχή και ταχύτητα στην αλλαγή θέσης.
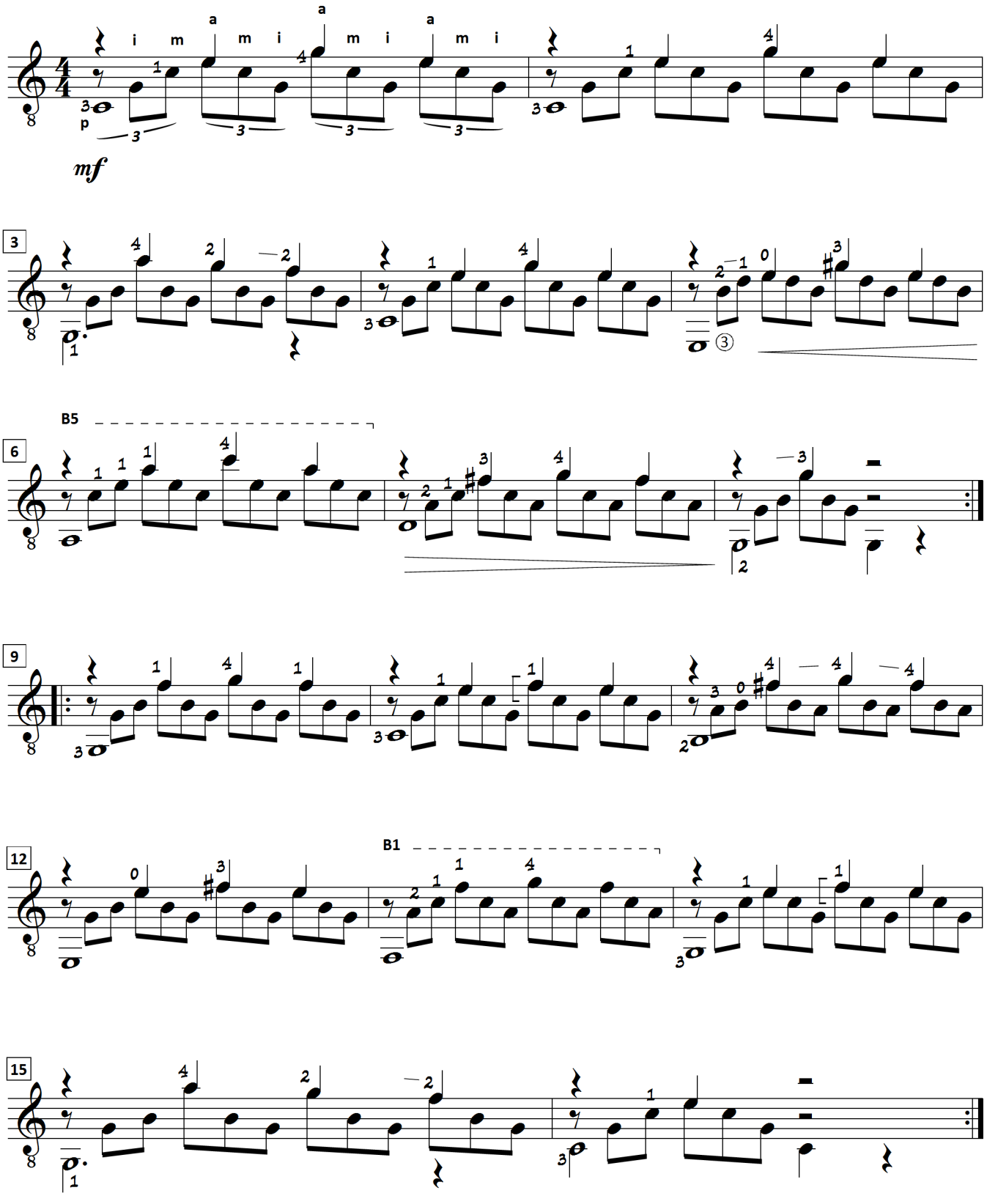
Μέτρο 18: Προσοχή στην έκταση του 4ου δάκτυλου, επαναλάβετε αρκετές φορές την αλλαγή.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Σπουδές ρομαντικής και σύγχρονης περιόδου

10 **Σπουδή για άρπισμα** *Francisco Tárrega (1852-1909)*
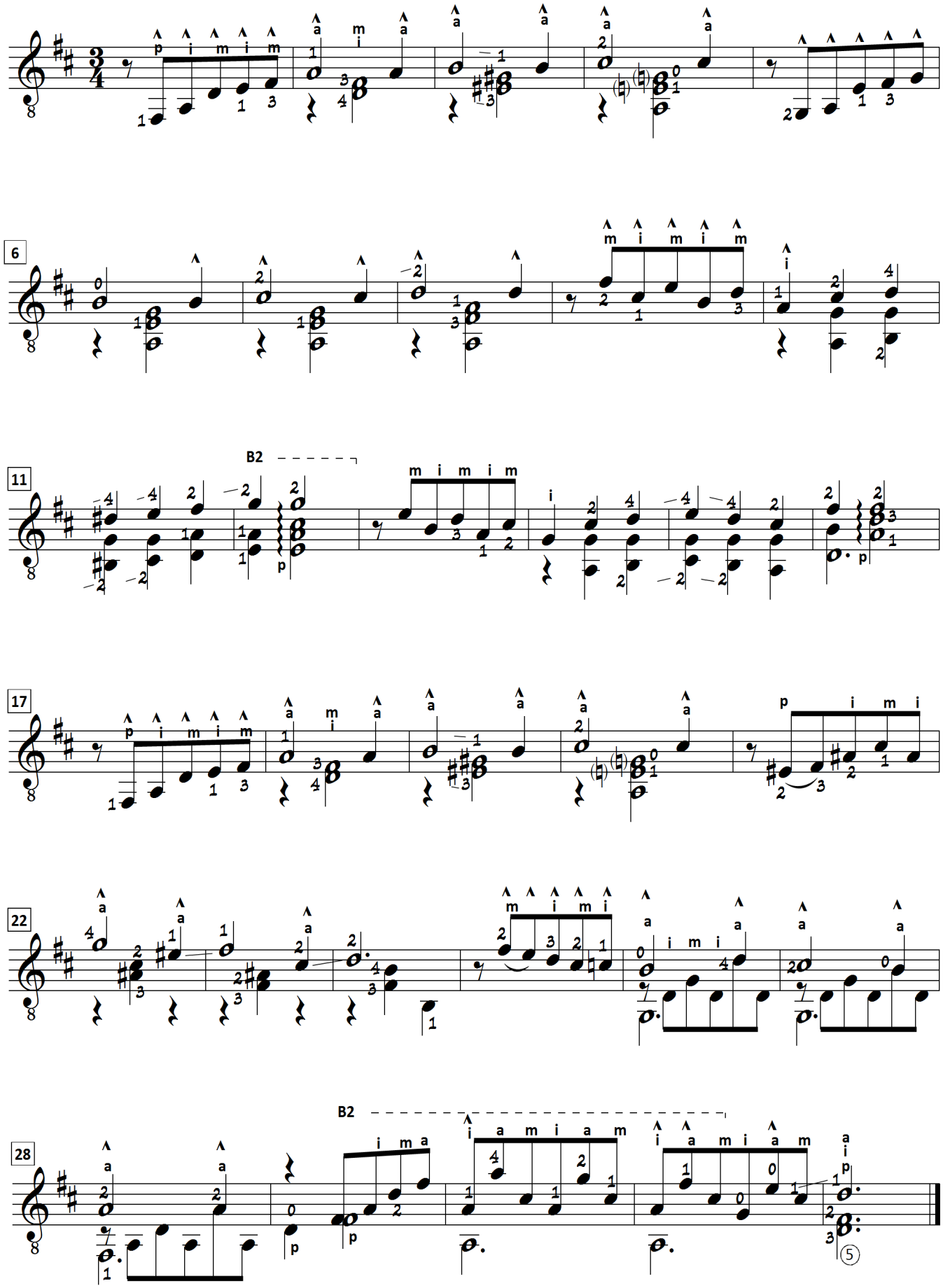
Andante (♩ = 90 - 104)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

11 Σπουδή για τονισμούς

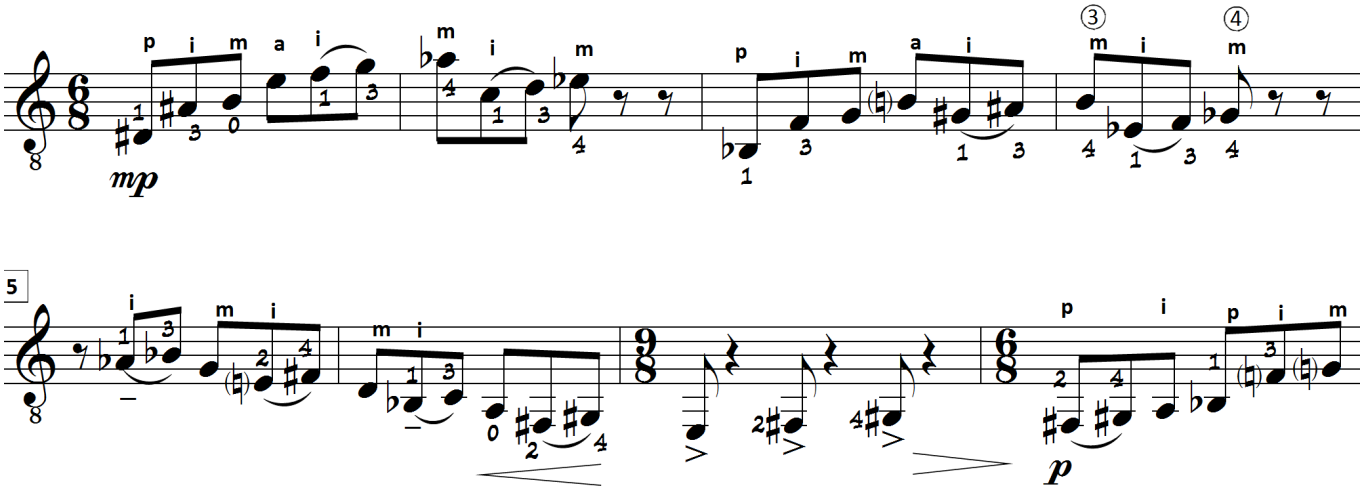
Julio Sagreras (1879 -1942)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Οχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

12 **Σπουδή για δεμένους φθόγγους από Microestudios, αρ. 4** Abel Carlevaro (1916 - 2001)

Allegro (♩. = 100 - 120)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Για την παρούσα σπουδή εκκρεμούν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του συνθέτη, γι αυτό διατίθεται μόνο η προεπισκόπηση της πρώτης/δεύτερης σειράς.

Η Σπουδή θα είναι διαθέσιμη εφόσον αυτά διευθετηθούν.

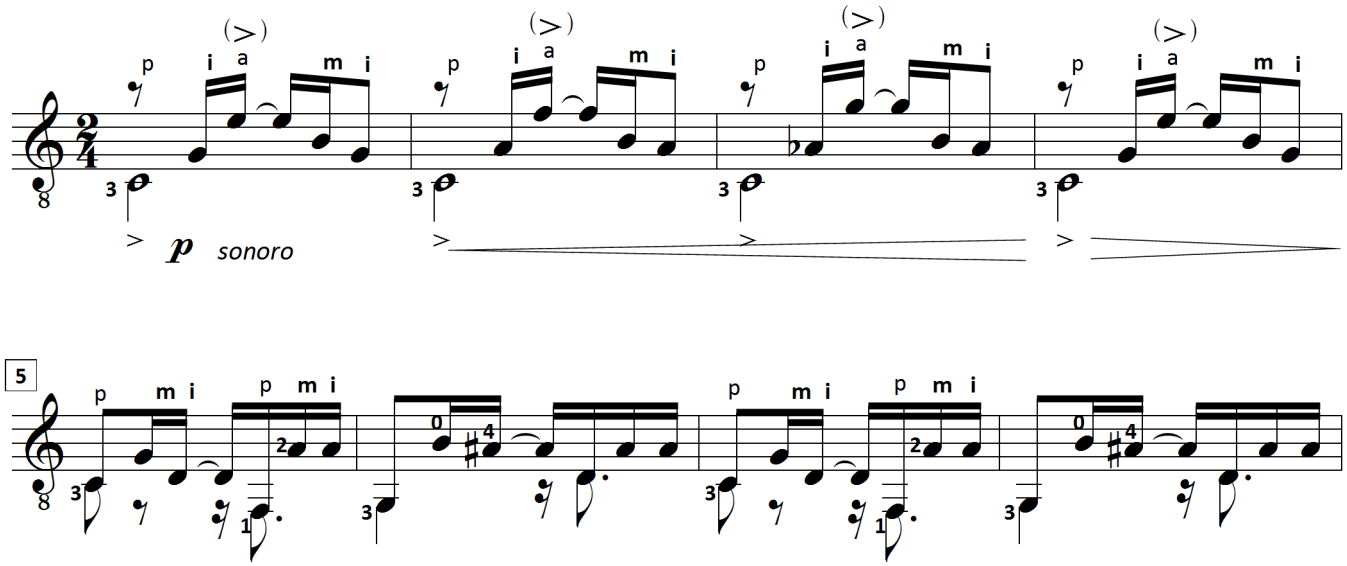
Μελετήστε αυτή τη σπουδή από τις εκδόσεις:

ΤΙΤΛΟΣ: Microestudios Volume I, σελίδα 10
ΕΚΔΟΣΕΙΣ:Nova Music, UK, ISBN 3-89044-141-6

13 Σπουδή από Estudios Sencillos, αρ. 5

Leo Brouwer (1939 -)

Allegretto (montuno) (♩ = 60 - 72)

Για την παρούσα σπουδή εκκρεμούν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του συνθέτη, γι αυτό διατίθεται μόνο η προεπισκόπηση της πρώτης/δεύτερης σειράς.

Η Σπουδή θα είναι διαθέσιμη εφόσον αυτά διευθετηθούν.

Μελετήστε αυτή τη σπουδή από τις εκδόσεις:

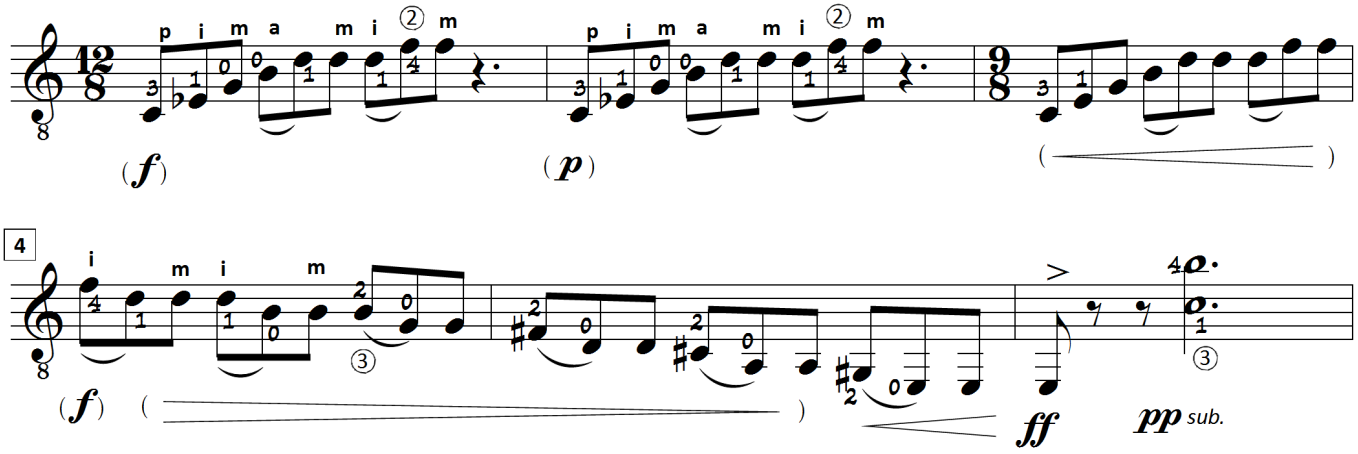
ΤΙΤΛΟΣ: Etudes Simples (Estudios Sencillos) 1-10, Leo Brouwer No 5
ΕΚΔΟΣΕΙΣ:Editions MAX ESCHIG, 48 , Rue de Rome, Paris

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

ΔΕΙΓΜΑ

14 Σπουδή για δεμένους φθόγγους και δυναμικές — Leo Brouwer (1939 -)

Lo más rápido posible (όσο πιο γρήγορα)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Για την παρούσα σπουδή εκκρεμούν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του συνθέτη, γι αυτό διατίθεται μόνο η προεπισκόπηση της πρώτης/δεύτερης σειράς.

Η Σπουδή θα είναι διαθέσιμη εφόσον αυτά διευθετηθούν.

Μελετήστε αυτή τη σπουδή από τις εκδόσεις:

ΤΙΤΛΟΣ: Etudes Simples (Estudios Sencillos) 1-10, Leo Brouwer No 8
ΕΚΔΟΣΕΙΣ:Editions MAX ESCHIG, 48 , Rue de Rome, Paris

Οδηγίες μελέτης

10 **Σπουδή για άρπισμα,** *Francisco Tárrega*

Σπουδή χωρίς ιδιαίτερες τεχνικές δυσκολίες, με στόχο τον τονισμό της μελωδικής γραμμής στην επάνω φωνή και τις αβίαστες αλλαγές των συγχορδιών στο αριστερό χέρι. Πειραματιστείτε δοκιμάζοντας βαθμιαίες εναλλαγές των δυναμικών, πετυχαίνοντας με αυτόν τον τρόπο «κυματισμό» της έντασης της μελωδίας. Αφού καταλήξετε σε αυτό που σας αρέσει, σημειώστε με μολύβι τις δυναμικές που προτείνετε. Συζητήστε με το δάσκαλό σας για το βέλτιστο αποτέλεσμα.
Στο μέτρο 14 εφαρμόστε την τεχνική hunge bar για να ακουστεί το φα της 1ης χορδής χωρίς να «κοπεί» το μπάσο σολ.

11 **Σπουδή για τονισμούς, Las Segundas Lecciones de Guitarra αρ. 17**, *Julio Sagreras*

Σπουδή σε ρυθμό Νοτιοαμερικανικού Βαλς, με στόχο τον έλεγχο της κρούσης και της έντασης των τονισμένων και των ατόνιστων φθόγγων. Οι τονισμοί (accents) αντιγράφηκαν από το πρωτότυπο.
Προσοχή στο μέτρημα της άρσης μέτρα 5, 9, 13 κ.λπ. Φανταστείτε στη θέση του μέτρου κάποιον φθόγγο που ανήκει στην αρμονία του μέτρου, π.χ. για το μέτρο 5, το σολ ανοικτής 3ης χορδής. Κατά τη μελέτη παίξτε το φθόγγο που φανταστήκατε, ενώ κατά την πραγματική εκτέλεση παραλείψτε.
Καθώς σύρετε τα δάκτυλα στα μέτρα 11, 15 κ.λπ. εξαντλήστε το χρόνο του ενός τετάρτου πριν το σύρσιμο. Στα μέτρα 23 και 24 / 1ος χρόνος, ο φθόγγος παράγεται από το σύρσιμο χωρίς να παίζεται με το δεξί (glissando).

12 **Σπουδή για δεμένους φθόγγους , Microestudios, αρ. 4,** *Abel Carlevaro*

Σπουδή για δεμένους φθόγγους. Αποτελείται από μικρές φράσεις με κύριο χαρακτηριστικότους τις μελωδικές αλυσίδες. Για την γρηγορότερη εκμάθηση και εμβάθυνση της σπουδής, ανακαλύψτε τα μοτίβα των δαχτυλισμών του αριστερού χεριού που επαναλαμβάνονται σε διαφορετικές χορδές.

13 **Σπουδή από Estudios Sencillos, αρ. 5,** *Leo Brouwer*

Από τις ομορφότερες αρμονικά σπουδές, που περιλαμβάνονται στο έργο Estudios Sencillos του Κουβανού συνθέτη. Η ακρίβεια στις ενδείξεις των δυναμικών αποτελεί το βασικό ίσως στόχο της συγκεκριμένης σπουδής. σημειωμένες από τον ίδιο τον συνθέτη, εκτός από τους τονισμούς (accents) σε παρένθεση που είναι προτεινόμενοι. Η ένδειξη τέμπο montuno υποδηλώνει τα επίμονα επαναλαμβανόμενα ρυθμικά σχήματα (ostinato) σε ζωηρό ρυθμό. Κατά τη μελέτη συνίσταται ο χωρισμός της σπουδής σε τρία μέρη, για καλύτερη και πιο γρήγορη εμπέδωση. Μέτρα 1-8, 9-17και 18-27.

14 **Σπουδή από Estudios Sencillos, αρ. 7,** *Leo Brouwer*

Μία από τις πιο απαιτητικές σπουδές που περιλαμβάνονται στο έργο Estudios Sencillos. Στόχος είναι η εξάσκηση του αριστερού χεριού στους δεμένους φθόγγους, σε συνδυασμό με την κίνηση του δεξιού χεριού. Επιπλέον, το δεξί χέρι έχει την ευθύνη της τήρησης των δυναμικών και της ηχοχρωματικής ποικιλίας. Οι ενδείξεις δυναμικής είναι σημειωμένες από τον συνθέτη, εκτός από αυτές που προτείνονται σε παρένθεση. Είναι σημαντικό να προσεχθεί το «άφημα» του δάκτυλου που συχνά παράγει ανεπιθύμητους ήχους κατά το λεγκάτο με ανοικτή χορδή.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Ασκήσεις τεχνικής για το δεξί χέρι

Ασκήσεις του δεξιού με συνδυασμούς αρπισμάτων

Από την πολύ παλιά αυτή έκδοση του M. Giuliani, Studio per la chitarra op.1, μελετήστε τις ασκήσεις 11-15. Στη σημειογραφία αυτής της εποχής, με μία τελεία συμβολίζεται ο i, με δύο τελείες ο m , ενώ με τρείς ο a. Εφαρμόστε και άλλους συνδυασμούς ακόρντων στα παρακάτω αρπίσματα. Π.χ Dm - A, Am - E, G - D^7 κλπ.
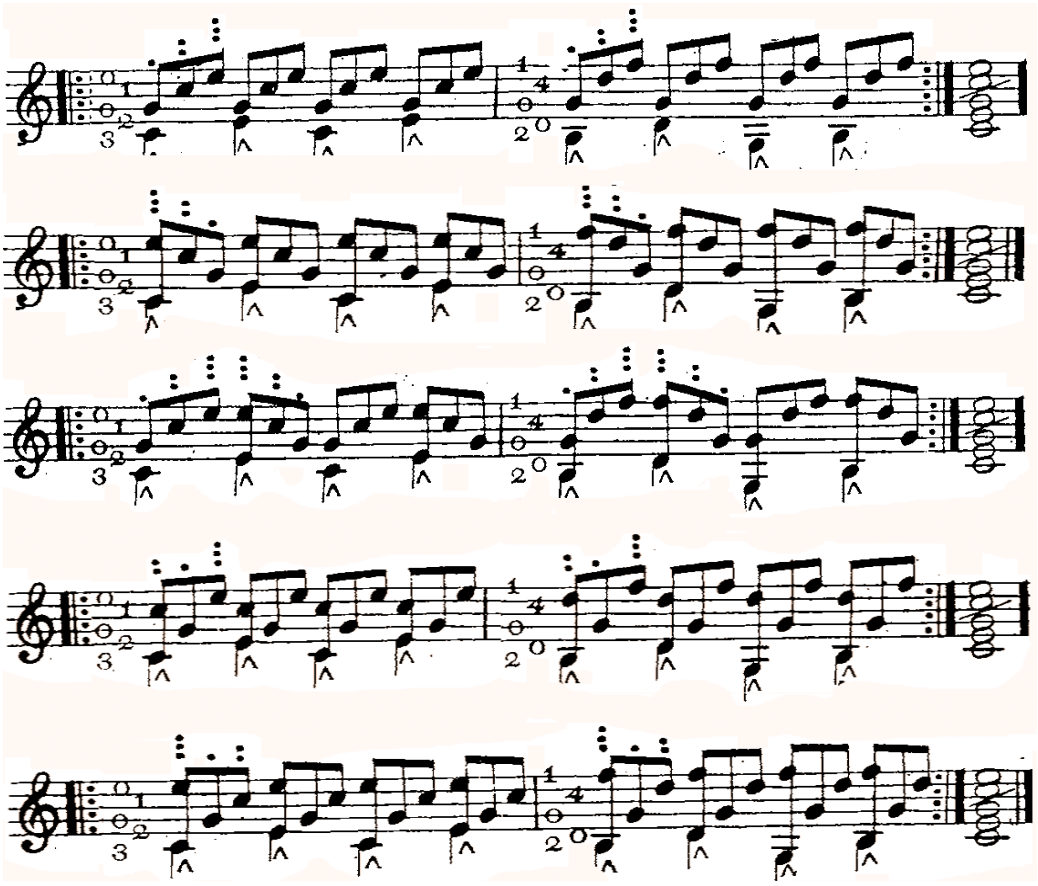
δ1

δ2
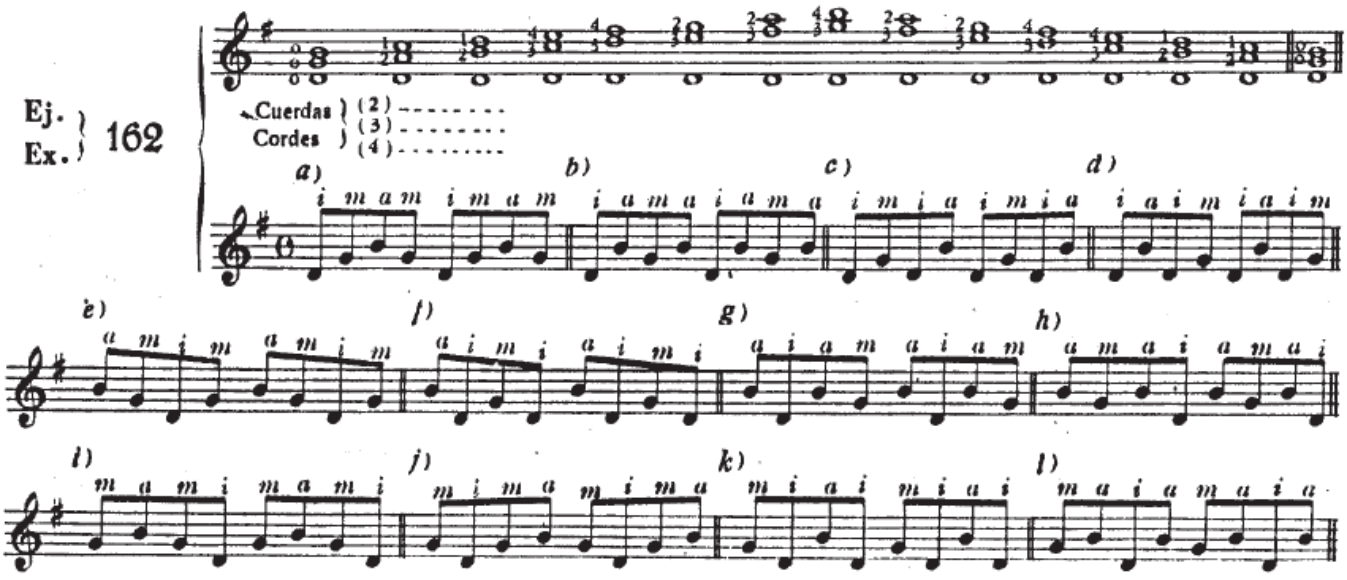
δ3

δ4

δ5

δ6 έως δ17 Μελετήστε από το **3ο βιβλίο του E. Pujol** την άσκηση 162 με αρπίσματα **i, m και a.** Εφαρμόστε στις θέσεις του αριστερού χεριού τις 12 παραλλαγές δακτύλων του δεξιού (12 ασκήσεις).

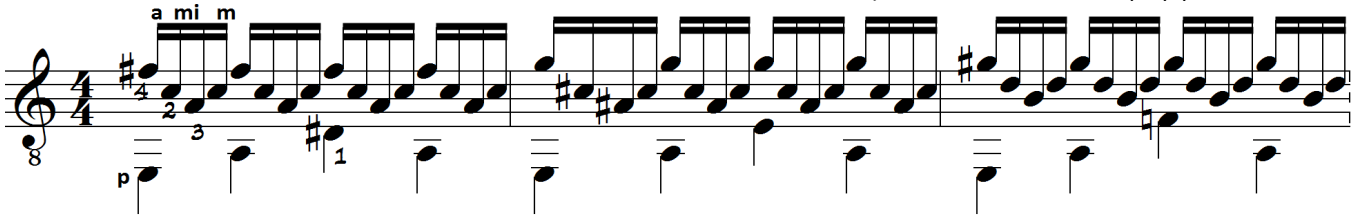

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

δ18 έως δ29 Μελετήστε τις ασκήσεις του Abel Carlevaro 1-12 από το βιβλίο του Guaderno No2.

Άσκηση 18

...κλπ ως το 11ο τάστο και επιστροφή στο 1ο τάστο

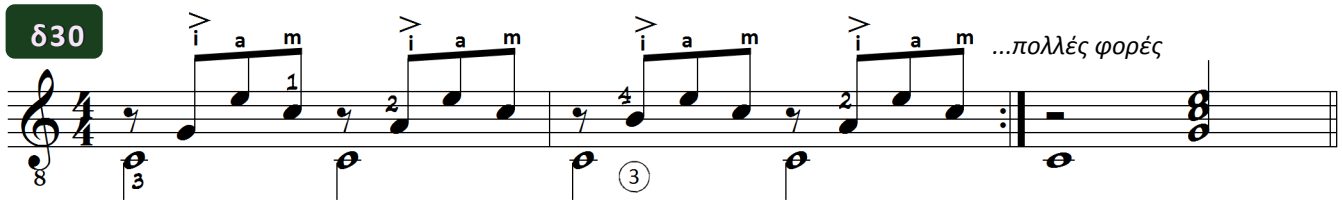

Εφαρμόστε το παραπάνω πρότυπο με τους παρακάτω δακτυλισμούς (ασκήσεις 19 έως 29):
Ο παράμεσος (a) παίζει στην 1η χορδή, ο μέσος (m) στην 2η και ο δείκτης (i) στην 3η.

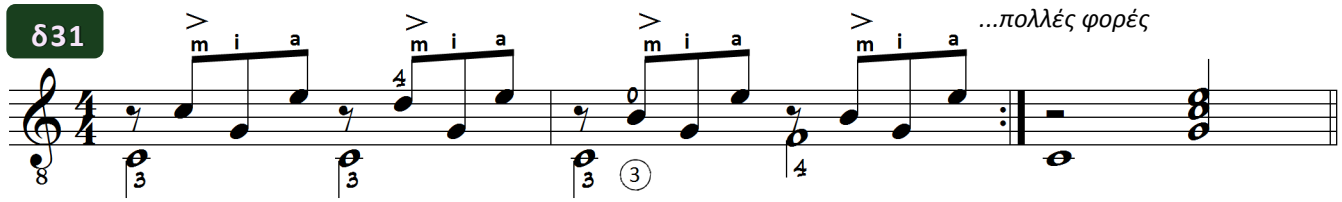
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28		29
aimi	**amai**	**aiam**	**mami**	**mima**	**maia**	**miai**	**imam**	**iama**	**imia**	και	**iaim**

Ασκήσεις με τονισμούς φθόγγων στο ασθενές όγδοο

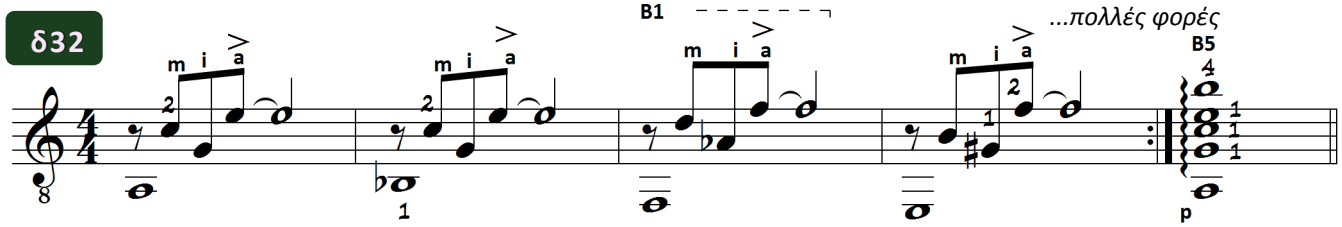
δ30

δ31

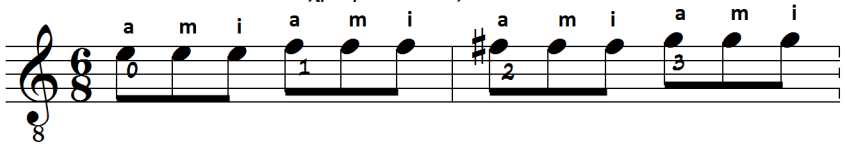
δ32

Αρχικές ασκήσεις για τρέμολο

δ33

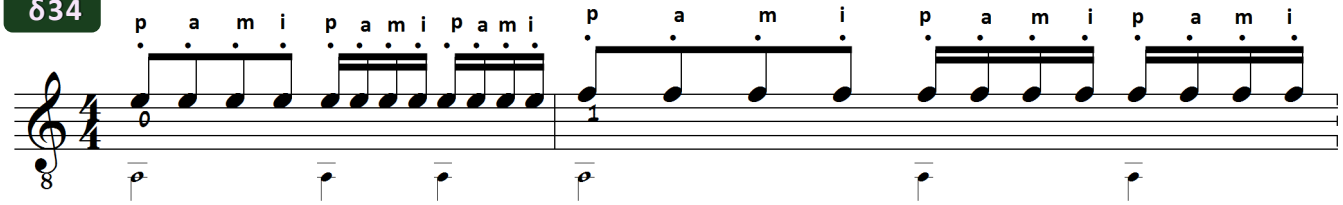
... χρωματικά ως το 12ο τάστο και πάλι πίσω στο 1ο

Επαναλάβετε με:
mia και **ima**

δ34

... χρωματικά ως το 12ο τάστο και πάλι πίσω στο 1ο

Παίξτε με τον αντίχειρα (p), άλλοτε με το ΜΙ της πρώτης χορδής και άλλοτε το ΛΑ της 5ης χορδής αντί του ΜΙ

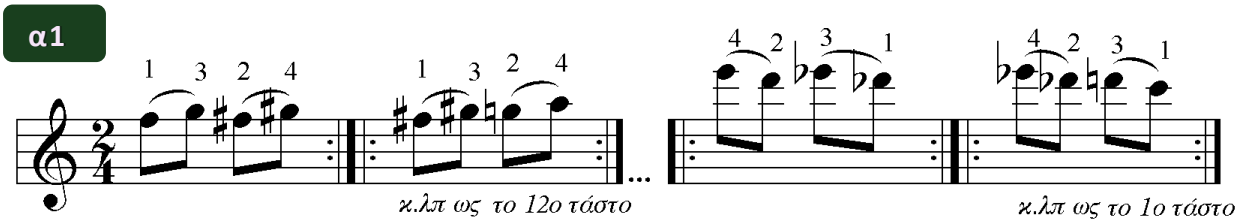
Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Ασκήσεις τεχνικής για το αριστερό χέρι

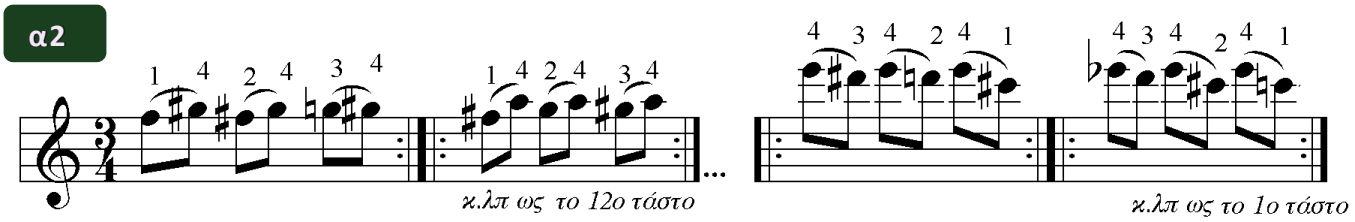
Ασκήσεις με ανιόντες και κατιόντες δεμένους φθόγγους

Μελετήστε τις παρακάτω ασκήσεις (α18 και α19 του 2ου επιπέδου), με οριζόντιο και κάθετο τρόπο.

α1

α2
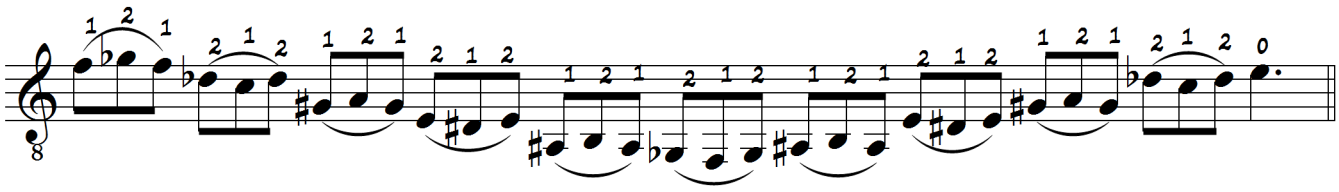

- Οι ασκήσεις α18 και α19 να παιχτούν με όμοιο τρόπο σε όλες τις χορδές.
- Το 1ο μέτρο κάθε μίας να παιχτεί και **κάθετα.**

Οι δύο αυτές ασκήσεις είναι καλό να κρατηθούν ως μόνιμες ασκήσεις για καθημερινή προθέρμανση. Σταδιακά πρέπει να φτάσουν σε τέτοιο επίπεδο, ώστε μπορούν να παιχτούν από το 1ο ως το 12ο τάστο και από την 1η μέχρι την 6η χορδή (με επιστροφή στην 1η), χωρίς διακοπή.

Ασκήσεις με μικτούς δεμένους φθόγγους

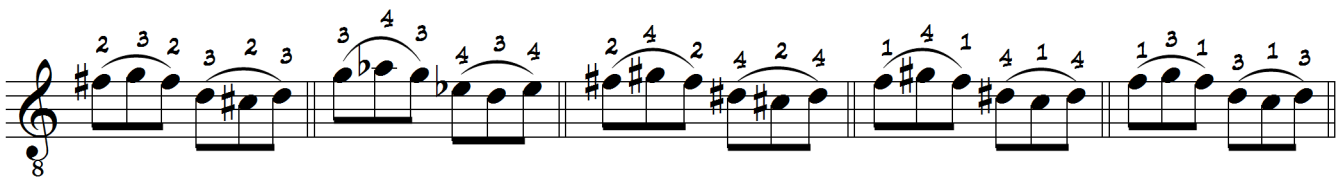
α3 Οι ασκήσεις **α3** έως **α8**, μπορούν να εφαρμοστούν σε οποιαδήποτε θέση.

α4 - α8

Μελετήστε την άσκηση **α3** και με τους παρακάτω τρόπους:

α4 **α5** **α6** **α7** **α8**

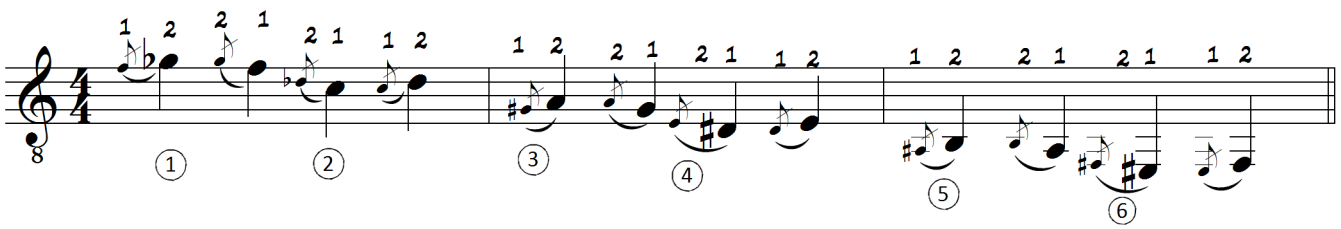

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Ασκήσεις με appoggiaturas

Appoggiatura ονομάζεται το μουσικό στολίδι, όπου πριν από τον κύριο φθόγγο προηγείται υψηλότερος ή χαμηλότερος φθόγγος πολύ μικρής διάρκειας.
Η appoggiatura δεν έχει σημαντική διάρκεια και έτσι δεν προσμετρείται ο χρόνος της στο μέτρο.
Συμβολίζεται με φθόγγο μικρότερου μεγέθους, όγδοο ή δέκατο έκτο, κομμένο με μια πλάγια γραμμή. Παίζεται πάντα δεμένη με τον κύριο φθόγγο. (𝅘𝅥𝅯)

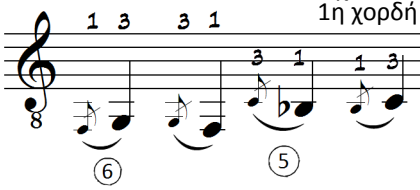
α9

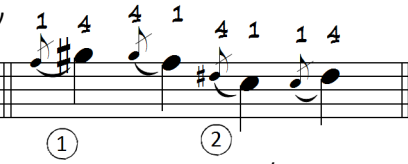
α10 - α14

Μελετήστε την άσκηση **α9** και με τους παρακάτω τρόπους:

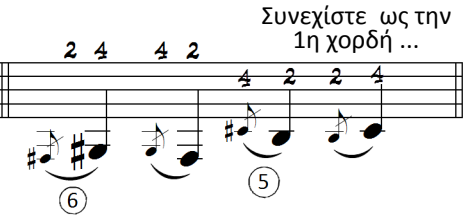
α10
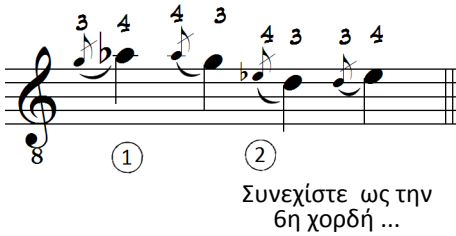

α11

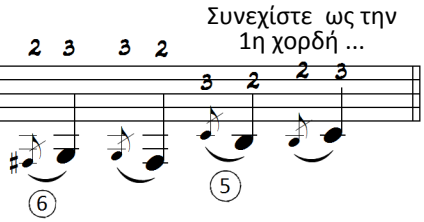
α12

α13

α14

Οι ασκήσεις με δεμένους φθόγγους, εκτός της ωφέλειας στην εκτέλεση δεμένων φθόγγων, δυναμώνουν τα δάκτυλα του αριστερού χεριού και συντελούν στην ακρίβεια της σωστής τοποθέτησης τους.

Μελετήστε με επιμονή και σε καθημερινή βάση τις παραπάνω ασκήσεις εκ περιτροπής, για να βελτιώσετε την κιθαριστική σας τεχνική.

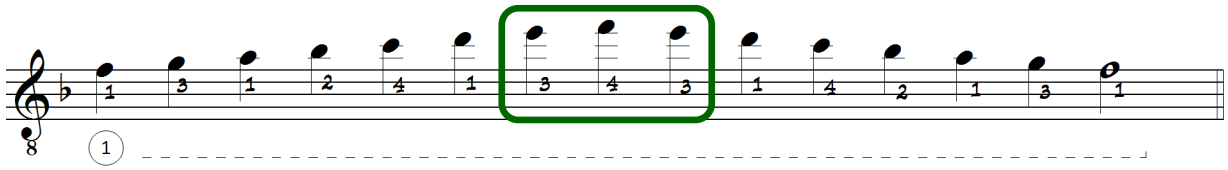
Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Κλίμακες, συγχορδίες και αρμονικοί φθόγγοι

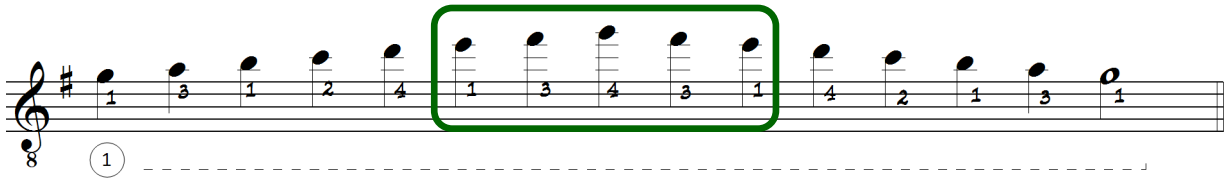
Οι φθόγγοι ως το 15ο τάστο

Μελετήστε την κλίμακα **Φα μείζονα** και **Σολ μείζονα** στην 1η χορδή, για τη γνωριμία με τους φθόγγους ως το 15ο τάστο: **Φα** στο 13ο, **Φα#** (Σολb) στο 14ο και **Σολ** στο 15ο τάστο.

κ1

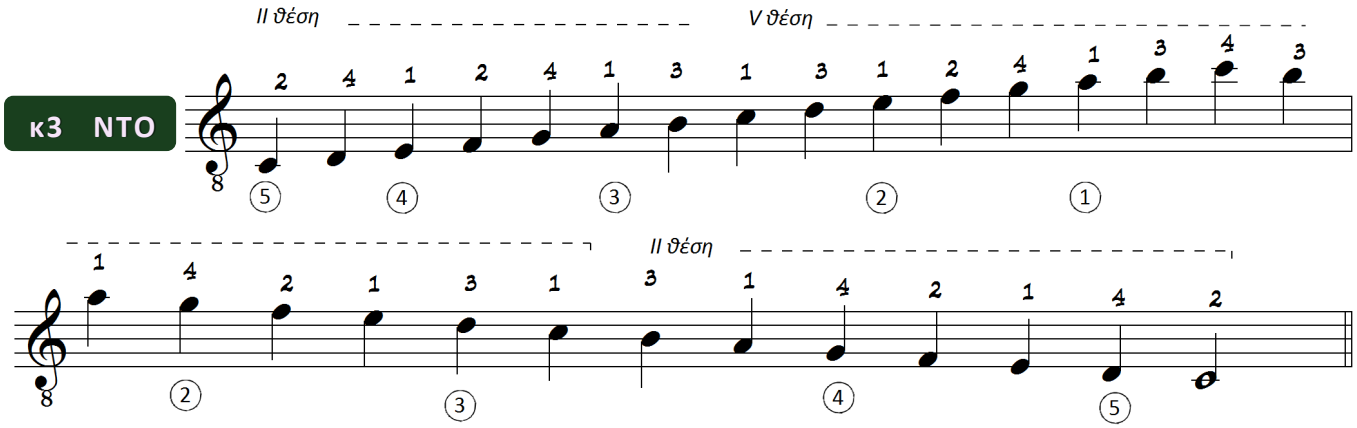

κ2

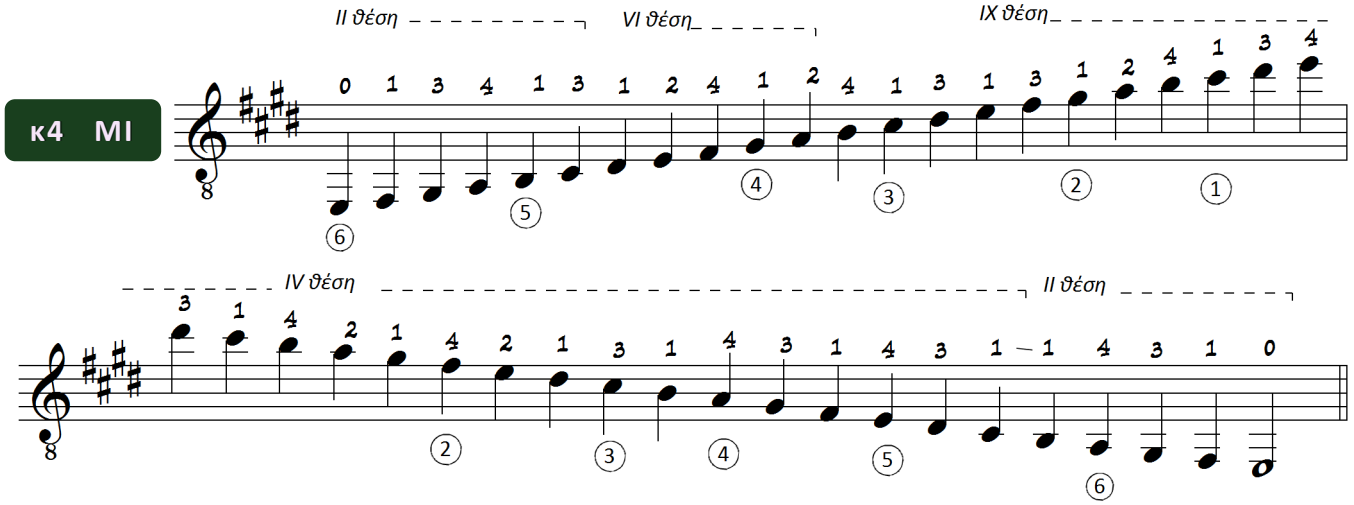
Μείζονες κλίμακες σε 2 και 3 οκτάβες (ως το 15ο τάστο)

κ3 ΝΤΟ

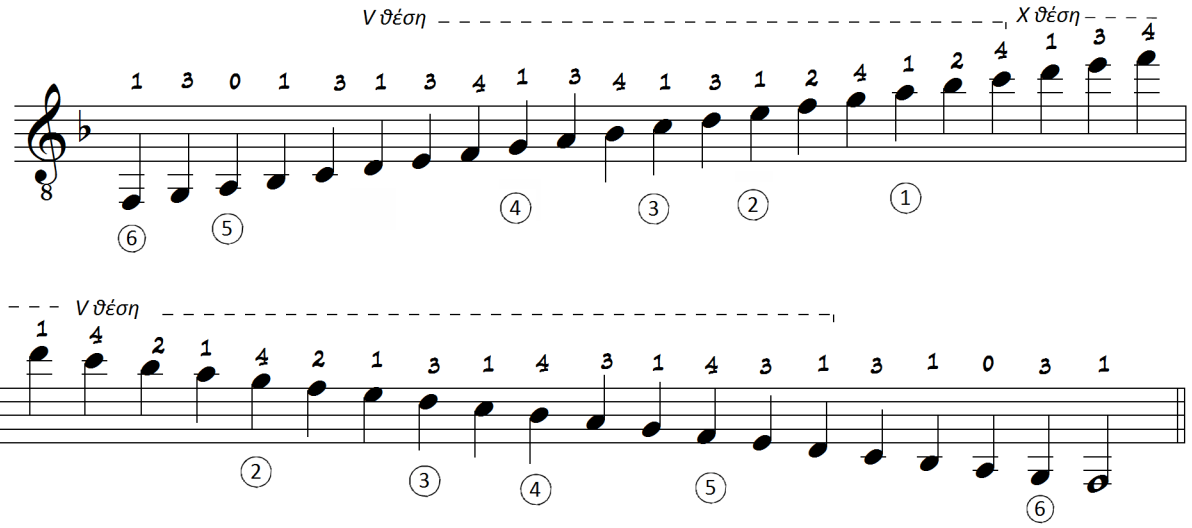
Μελετήστε την κλίμακα **Ντο μείζονα** και στη συνέχεια να την μεταφέρετε με την ίδια δακτυλοθεσία στις: **ΣΙ** (από 1η θέση), **ΡΕb**(από 3η θέση) , **ΡΕ** (από 4η θέση) και **ΜΙb** (από 5η θέση).

κ4 ΜΙ

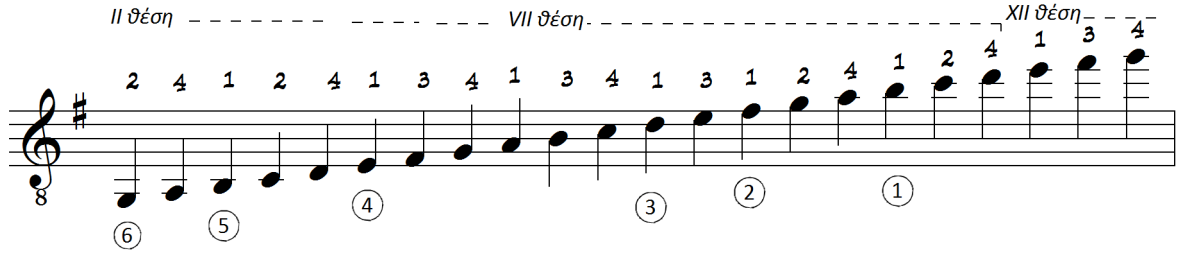

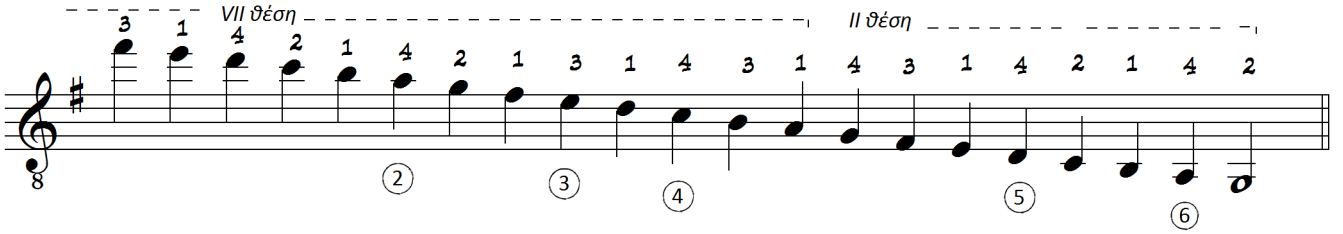
Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

κ5 ΦΑ

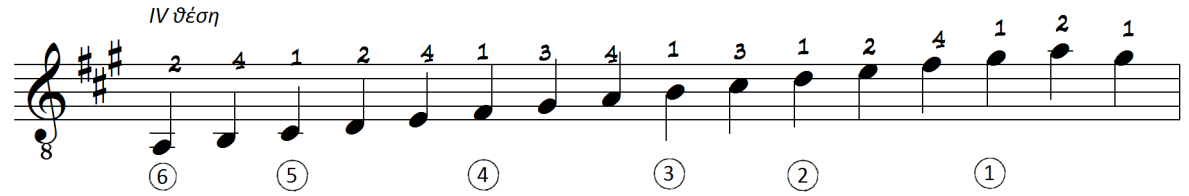
κ6 ΣΟΛ

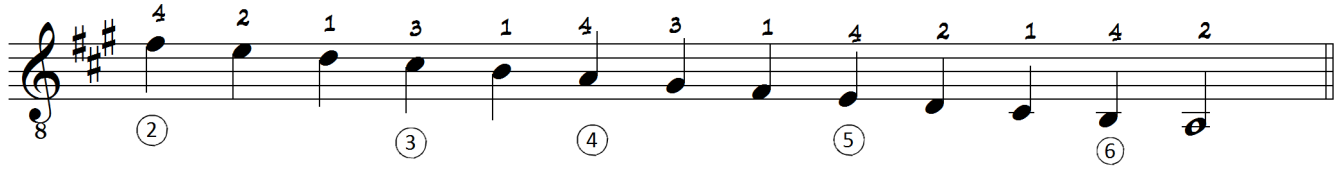

Μελετήστε την κλίμακα **Σολ μείζονα** και στη συνέχεια να την μεταφέρετε με την ίδια δακτυλοθεσία στην **ΦΑ#** (από 1η θέση).

κ7 ΛΑ
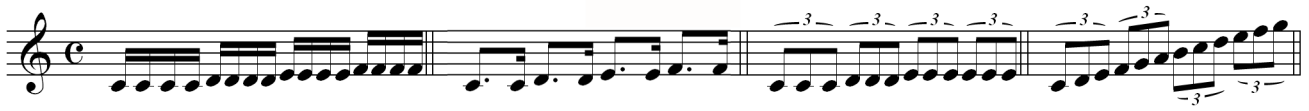

Μελετήστε την κλίμακα **Λα μείζονα** και στη συνέχεια να την μεταφέρετε με την ίδια δακτυλοθεσία:
ΛΑb (από 3η θέση), **ΣIb**(από 5η θέση) , **ΣI** (από 6η θέση).

Για την μελέτη των κλιμάκων:

- Χρησιμοποιήστε **i-m, m-i**, **m-a**, **a-m**, **a-i**, **i-a** και **p-i**.
- Εφαρμόστε **ρυθμομελωδικά μοτίβα** όπως τα παρακάτω:

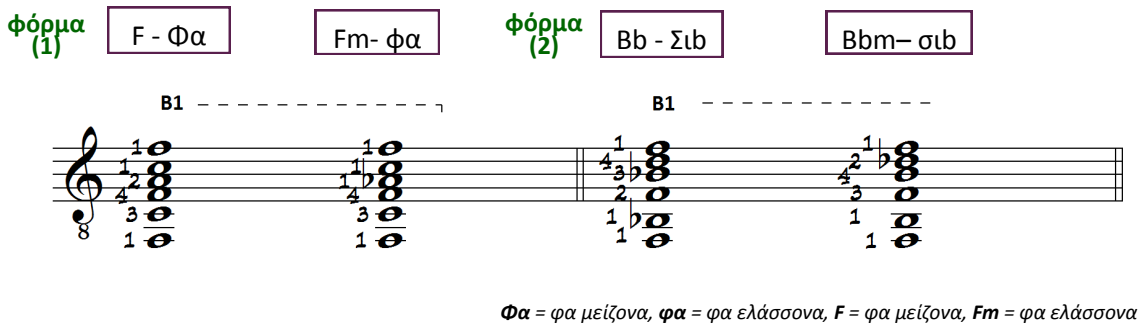
Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Μείζονα και ελάσσονα ακόρντα με χρήση μπαρέ

Μπορούμε να εφαρμόσουμε εύκολα όλες τις μείζονες και ελάσσονες συγχορδίες σε τυποποιημένα ακόρντα στην κιθάρα μας, χρησιμοποιώντας 2 βασικές φόρμες. Κάθε φόρμα έχει ένα μείζον και ένα ελάσσον ακόρντο με τον ίδιο θεμέλιο φθόγγο.

(1) Μείζονα και ελάσσονα ακόρντα, ο θεμέλιος (φθόγγος ονομασίας) είναι στην **6η χορδή**.

(2) Μείζονα και ελάσσονα ακόρντα, ο θεμέλιος (φθόγγος ονομασίας) είναι στην **5η χορδή**.

Φα *= φα μείζονα,* ***φα*** *= φα ελάσσονα,* ***F*** *= φα μείζονα,* ***Fm*** *= φα ελάσσονα*
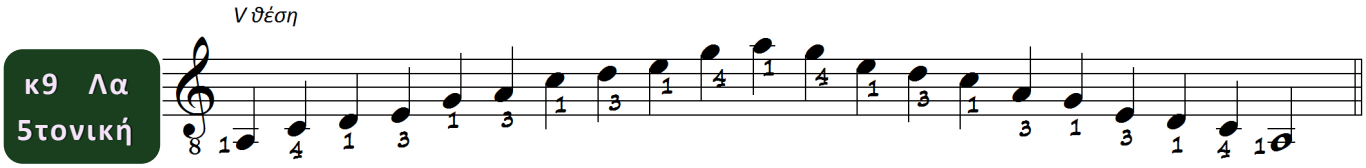
Να μεταφέρετε τα παραπάνω ακόρντα σε ψηλότερες θέσεις. Οι ονομασίες των ακόρντων ανάλογα με την φόρμα και το τάστο δίνονται στον παρακάτω πίνακα:
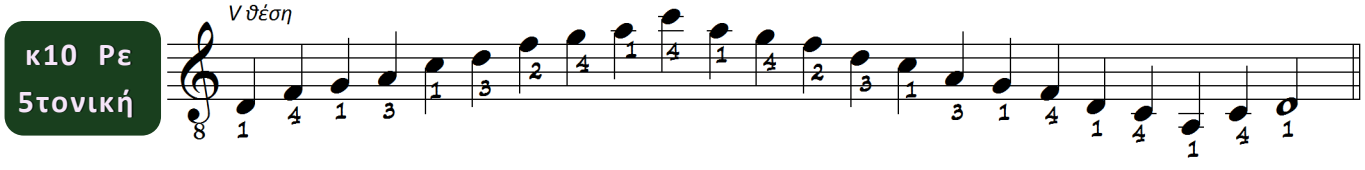
	1° τάστο	2° τάστο	3° τάστο	4° τάστο	5° τάστο	6° τάστο	κ.λπ.
φόρμα (1)	F	F#	G	Ab	A	Bb	κ.λπ.
φόρμα (2)	Bb	B	C	C#	D	Eb	κ.λπ.

Εξοικείωση με την 5η και 7η θέση

Παίξτε την κλίμακα **Σιb μείζονα** (άσκ. κ7 , στο πρότυπο της Λα), ονοματίζοντας (απαγγέλλοντας) τους φθόγγους της για να εξοικειωθείτε με την **5η θέση**.

Παίξτε τις **πεντατονικές κλίμακες Λα και Ρε**, ονοματίζοντας (απαγγέλλοντας) τους φθόγγους.
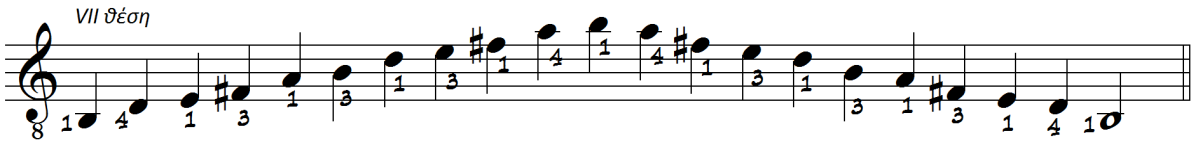

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Παίξτε την κλίμακα **Ντο μείζονα** (άσκ. κ7 , στο πρότυπο της Λα), ονοματίζοντας (απαγγέλλοντας) τους φθόγγους της για να εξοικειωθείτε με την **7η θέση**.

Παίξτε την **πεντατονική κλίμακα από Σι**, ονοματίζοντας (απαγγέλλοντας) τους φθόγγους.

κ11 Σι 5τονική

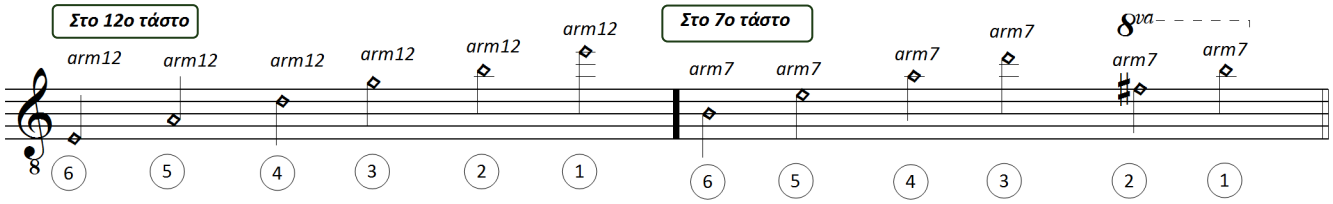

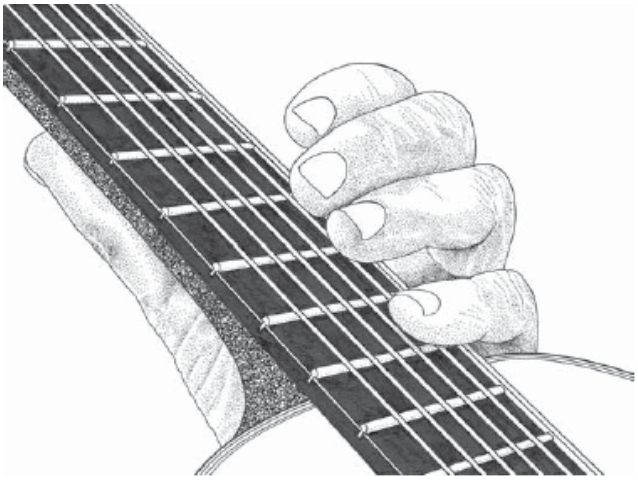
α15 Φυσικοί αρμονικοί φθόγγοι στο 12ο και στο 7ο τάστο

Οι φυσικοί αρμονικοί εκτελούνται ακουμπώντας ελαφρά ένα δάκτυλο του αριστερού (συνήθως το 1ο ή το 4ο) ακριβώς επάνω από το τάστο ενώ παίζεται ο φθόγγος κανονικά με το δεξί χέρι.

Γράφονται στο πεντάγραμμο με ρομβοειδή φθόγγο που αναπαριστά το πραγματικό ύψος του φθόγγου που ακούγεται, ενώ επάνω αναγράφεται η ένδειξη π.χ. arm12. Ο αριθμός προσδιορίζει το τάστο. Από κάτω αναγράφεται η χορδή σε κύκλο.

Οι αρμονικοί που παράγονται στο 12ο τάστο ακούγονται μια οκτάβα υψηλότερα από την ανοικτή χορδή, ενώ στο 7ο τάστο ακούγονται μια οκτάβα + πέμπτη υψηλότερα.

Τοποθέτηση του αριστερού για φυσικούς αρμονικούς φθόγγους στο 12ο τάστο με το 4ο δάκτυλο

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Η κιθάρα στην εποχή της Αναγέννησης και του Μπαρόκ

Η εποχή, τα έργα και τα όργανα

Το ρεπερτόριο της κλασικής κιθάρας περιλαμβάνει έργα που γράφτηκαν ειδικά για το όργανο. Ωστόσο, εκτός από τα έργα που γράφτηκαν για κιθάρα, το ρεπερτόριο της περιλαμβάνονει και έργα γραμμένα για συγγενικά όργανα, καθώς και μεταγραφές από άλλα μη συγγενή. Με την πάροδο του χρόνου τα έργα αυτά ενσωματώθηκαν στο κιθαριστικό ρεπερτόριο και οι σολίστ του οργάνου τα συμπεριλαμβάνουν στα προγράμματα τους.

Αναγεννησιακή κιθάρα

Αναγεννησιακό λαούτο

Βιχουέλα

Μπαρόκ κιθάρα

Μπαρόκ λαούτο

Για την περίοδο που μελετάμε, συγγενή με την κλασική κιθάρα θεωρούνται η **βιχουέλα**, το **αναγεννησιακό** και το **μπαρόκ λαούτο**, η **αναγεννησιακή** και η **μπαρόκ κιθάρα**. Το ρεπερτόριο που έχει δανειστεί η κιθάρα από τα όργανα αυτά ανήκει στην περίοδο που συνηθίζεται να ονομάζουμε **Παλιά Μουσική** (Early Music), η οποία περιλαμβάνει την δυτικοευρωπαϊκή μουσική που γράφτηκε κατά τις περιόδους του Μεσαίωνα (500-1400), της Αναγέννησης (1400-1600) και του Μπαρόκ (1600-1750). Το κιθαριστικό ρεπερτόριο των παραπάνω οργάνων στην παλιά μουσική εντοπίζεται από το 1480 έως το 1750.

Όσον αφορά τα κιθαριστικά έργα που αποτελούν μεταγραφές από άλλα όργανα, αυτά εντοπίζονται σχεδόν σε όλη την ιστορική διαδρομή της δυτικοευρωπαϊκής μουσικής και προέρχονται κυρίως από πληκτροφόρα (τσέμπαλο, πιάνο) και έγχορδα όργανα (βιολί, βιολοντσέλο).

ΑΚΟΥΣΤΕ - αναζητήστε στο διαδίκτυο:
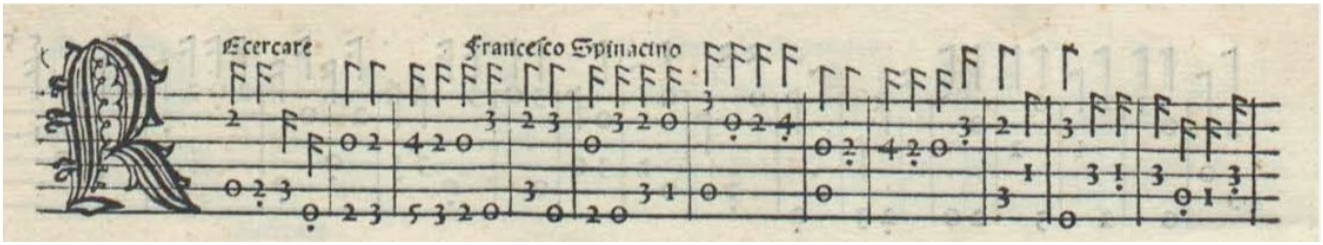
YouTube Αναζητήστε βίντεο με λέξεις κλειδιά: Early music / renaissance lute / renaissance guitar / baroque guitar / baroque lute / vihuela

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons: Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Αναγέννηση (Renaissance) 1400 - 1600 μ.χ.

Κατά την περίοδο της Αναγέννησης και ιδιαίτερα στο δεύτερο μισό της, η μουσική για κιθάρα, λαούτο και βιχουέλα, καθώς και η φωνητική μουσική με τη συνοδεία αυτών, γνωρίζει μεγάλη άνθιση. Οι συνθέτες γράφουν τα έργα τους σε **γραφή ταμπουλατούρας**. Το είδος αυτό μουσικής γραφής επικράτησε στα νυκτά έγχορδα μέχρι και την περίοδο του Μπαρόκ. Αποτελείται από εικονική αναπαράσταση των χορδών του οργάνου με παράλληλη ένδειξη των διαρκειών από πάνω.

Ο **Ottaviano Petrucci** θεωρείται ο πατέρας της μουσικής τυπογραφίας. Εξέδωσε το πρώτο μουσικό βιβλίο "Harmonice Musices Odhecaton", μια συλλογή από τραγούδια που τυπώθηκαν το 1501. Το 1507 ο Petrucci εξέδωσε το 1ο βιβλίου λαούτου του **Francesco Spinacino** "Intabolatura de lauto I".

Γραφή ταμπουλατούρας. Η πρώτη έκδοση για λαούτο του Francesco Spinacino από τον εκδότη Ottaviano Petrucci

Ισπανία

Στην Ισπανία, όπου το λαούτο θύμιζε τους Μαυριτανούς κατακτητές, υιοθετήθηκε η βιχουέλα, μια μικρή κιθάρα με ευέλικτο παίξιμο και αρκετά δυνατό ήχο.
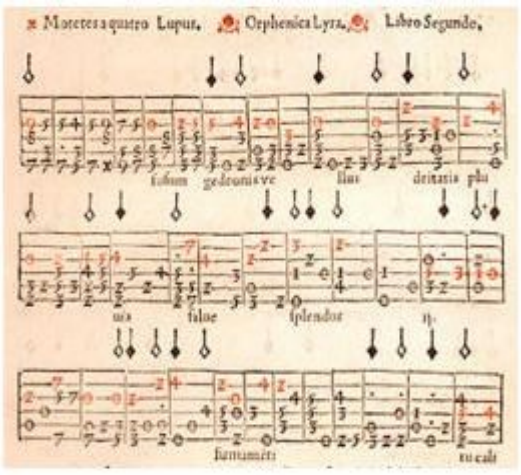
Ο **Λουίς Μιλάν** (Luis de Milan, 1500-1561), βιχουελίστας και συνθέτης, ήταν ο πρώτος που εξέδωσε το 1536 συλλογή έργων για βιχουέλα με τίτλο "El Maestro". Συνέθεσε κυρίως χορούς όπως παβάνες, βιλάνθικος, αλλά και φαντασίες και σονέτα με συνοδεία βιχουέλας.

Ο **Λουίς ντε Ναρβάεθ** (Luis de Narvaez, 1500-1565/60) συνέθεσε πολυφωνική φωνητική μουσική και έργα για βιχουέλα μεταξύ των οποίων τις παραλλαγές πάνω στο θέμα "Quardame las Vacas", που είναι από τα πιο γνωστά έργα του κιθαριστικού ρεπερτορίου. Εξέδωσε το 1538 τη συλλογή "Los seys libros del Delphin".

Άλλοι σημαντικοί συνθέτες ήταν οι **Αλόνσο Μουντάρα** (Alonso de Mudarra, 1510-1580), **Μιγκουέλ ντε Φουενλάνα** (Miguel de Fuenllana, 1500-1579) και **Ενρίκε ντε Βαλντεραμπάνο** (Enriquez de Valderrabano, 1500-1557).

Εικόνα βιχουέλας, από το El Maestro

Ταμπουλατούρα βιχουέλας

ΑΚΟΥΣΤΕ - αναζητήστε στο διαδίκτυο:
Luis de Milan : Pavanas για κιθάρα ή Vihuela
Luis de Narvaez: Quardame las Vacas

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Αγγλία

Στην Αγγλία η βιχουέλα ήταν άγνωστη. Αντίθετα, το λαούτο γνώρισε μεγάλη άνθιση ιδιαίτερα κατά τη βασιλεία της Ελισάβετ (1558–1603). Το ρεπερτόριο της κιθάρας θα ήταν κατά πού φτωχότερο χωρίς τα έργα των:

John Dowland

Τζων Ντόουλαντ (John Dowland, 1563 – 1626). Δεξιοτέχνης λαουτίστας και συνθέτης, έγραψε εκατοντάδες έργα όπως τραγούδια, μουσική για μικρά σύνολα (consorts) κ.α. από τα οποία δεν λείπει το λαούτο. Στα έργα του για σόλο λαούτο συμπεριλαμβάνονται μερικά από τα αριστουργήματα της Ελισαβετιανής περιόδου.

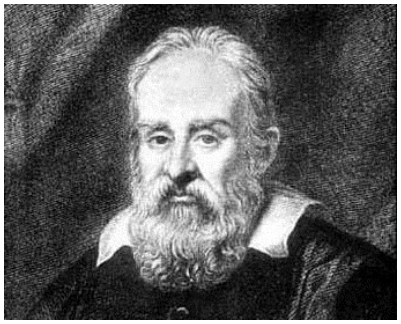
Ρόμπερτ Τζόνσον (Robert Johnson 1580-1634). Λαουτίστας και συνθέτης, γιός του επίσης λαουτίστα **John Johnson,** συνέθεσε κυρίως τραγούδια, μουσική για θέατρο και έργα για σόλο λαούτο. Καθώς έζησε την ίδια εποχή με τον **Ουίλιαμ Σαίξπηρ**, συνεργάστηκε μαζί του και μελοποίησε αρκετούς από τους θεατρικούς στίχους του.

Άλλοι σημαντικοί Άγγλοι λαουτίστες και συνθέτες ήταν οι **Τόμας Κάμπιον** (Thomas Campion, 1567-1620) και **Φίλιπ Ρόσετερ** (Philip Rosseter,1567-1623)

Ιταλία και Γαλλία

Φρανσέσκο Σπινασίνο (Francesco Spinacino, 1485-1520) έκδωσε το 1507 τα δύο του βιβλία με ταμπουλατούρες για λαούτο.

Κορυφαίος λαουτίστας και συνθέτης θεωρείται ο **Φρανσέσκο ντα Μιλάνο** (Francesco da Milano, 1487-1543). Οι πολυφωνικές του συνθέσεις για λαούτο (ricercare) θεωρούνται από τις ομορφότερες της Ιταλικής Αναγέννησης.

Vincenzo Galilei

Ο **Βιτσένζο Γκαλιλέϊ** (Vincenzo Galilei, 1520-1591), πατέρας του γνωστού Φλωρεντίνου αστρονόμου Γαλιλαίου, εκτός των έργων που συνέθεσε για λαούτο, θεωρείται από τους πρωτεργάτες της Ιταλικής όπερας, αφού ήταν από τους πρώτους που συνέθεσε άριες σε ομόφωνο ύφος με συνοδεία λαούτου.

Στην Γαλλία έζησε ο **Πιέρ Αταινιάν** (Pierre Attaingnant, 1494-1551). Ήταν ο πρώτος που έκδωσε μουσικές συλλογές, δικές του αλλά και άλλων συνθετών, με κινητά τυπογραφικά στοιχεία, δίνοντας έτσι μεγάλη ώθηση στη μουσική τυπογραφία. Σημαντικός συνθέτης ήταν επίσης και ο **Ρομπέρ Μπλάρντ** (Robert Ballard, 1575-1645)

εικόνα από βιβλίο του Francesco da Milano

ΑΚΟΥΣΤΕ - αναζητήστε στο διαδίκτυο:
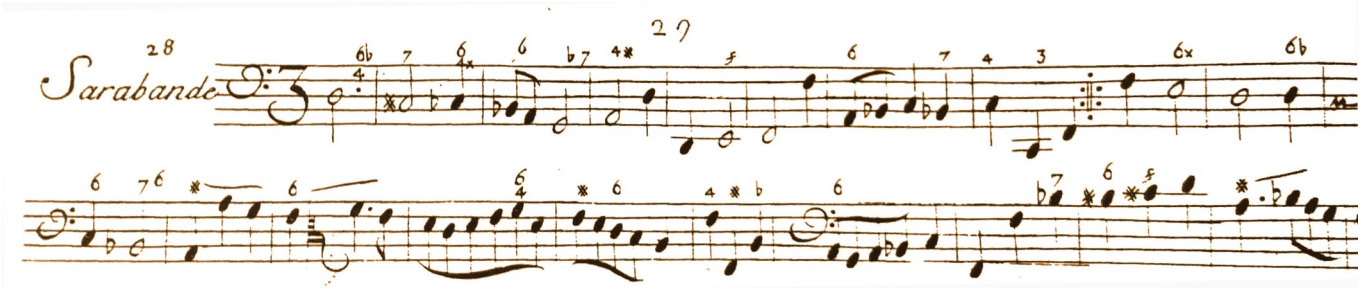
John Dowland: Songs and Ayres, Frog Galliard, King of Denmark και άλλα

Robert Johnson: Almain / **Vincenzo Galilei**: Saltarelo / **Francesco da Milano:** Ricercare

Μπαρόκ (Baroque) 1600 - 1750 μ.χ.

Η μουσική του μπαρόκ χαρακτηρίζεται από τη μεγαλοπρέπεια και τους λεπτούς στολισμούς στις μελωδικές γραμμές. Τα μικρά σύνολα μεγαλώνουν και σχηματίζουν μπαρόκ ορχήστρες. Ως συνέπεια έχουμε την εμφάνιση μεγαλύτερων λαούτων όπως ήταν το **μπαρόκ λαούτο**, το **τσιταρόνε** και η **θεόρβη,** που ήταν πιο ηχηρά, ιδιαίτερα στην απόδοση της αρμονίας. Σήμερα αυτά τα **ιστορικά όργανα** ανακατασκευάζονται από κατασκευαστές οργάνων με σκοπό την πιστή ηχοχρωματική απόδοση της μουσικής εποχής. Μεγάλοι και γνωστοί σολίστ έχουν αναδειχθεί παγκοσμίως στην ερμηνεία παλιάς μουσικής με **όργανα εποχής**.
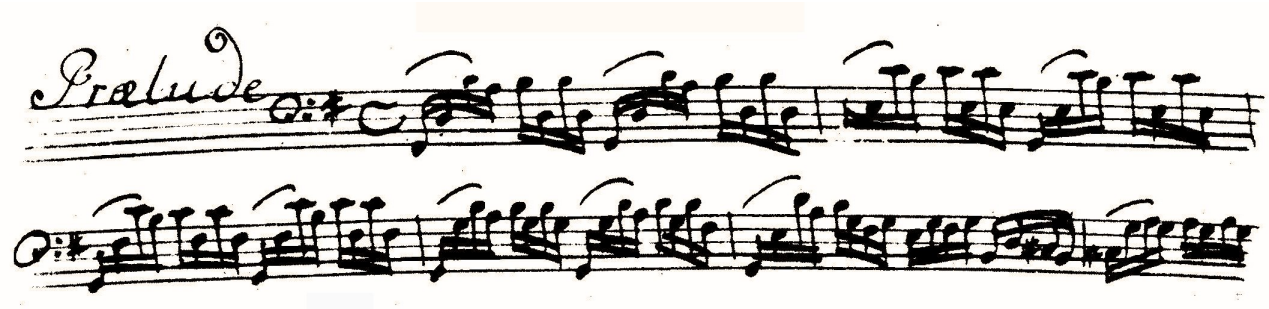
Χαρακτηριστικό της εποχής είναι το **αριθμημένο βάσιμο** (basso continuo), όπου επάνω από τη γραμμή του μπάσου οργάνου ένα όργανο αρμονικής συνοδείας ακολουθά τη σύνθεση παίζοντας συγχορδίες. Ιδανικό και ευέλικτο, το μπαρόκ λαούτο και τα συγγενή αρχιλαούτα ανέλαβαν αυτό τον ρόλο, μαζί με το τσέμπαλο και το εκκλησιαστικό όργανο, για πάνω από 150 χρόνια.

Αριθμημένο βάσιμο σε σύνθεση του Marain Marais, οι αριθμοί πάνω από το μπάσο υποδεικνύουν την αρμονία

Παράλληλα κάνει και την εμφάνισή της η **μπαρόκ κιθάρα** που θα εξελιχθεί στην κλασική και στη συνέχεια στην σύγχρονη κιθάρα.

Εκτός από τις μεταγραφές από το λαούτο, το κιθαριστικό ρεπερτόριο πλουτίζεται από ένα πλήθος

Από τις πιο γνωστές μεταγραφές για κιθάρα. Χειρόγραφο από το πρελούδιο της 1ης σουίτας για βιολοντσέλο του J.S. Bach

σύγχρονων μεταγραφών από άλλα όργανα όπως είναι το βιολί, το βιολοντσέλο, το τσέμπαλο κ. α. Πολλά από τα έργα αυτά έχουν ενσωματωθεί πλήρως στο κιθαριστικό ρεπερτόριο, όπως είναι οι παρτίτες και σουίτες για βιολί και οι σουίτες για βιολοντσέλο του **J.S Bach**.

Οι συνθέτες του μπαρόκ ανέπτυξαν την πολυφωνία του οργάνου, συνέβαλαν πολύ στην εξέλιξη της τεχνικής του και έφτασαν την δεξιοτεχνία του σε υψηλά επίπεδα. Από το μεγάλο πλήθος των συνθετών του μπαρόκ, θα αναφερθούμε μόνο στους πιο σημαντικούς.

ΑΚΟΥΣΤΕ - αναζητήστε στο διαδίκτυο:

Εκόνες και βίντεο: Για μπαρόκ λαούτο και θεόρβη με λέξεις κλειδιά theorbe, theorbo, baroque lute

J.S. Bach: Αναζητείστε τις πρωτότυπες συνθέσεις και στη συνέχεια τις μετεγγραφές για κιθάρα. Συγκρίνετε τις ερμηνείες.

Ενδεικνυόμενα έργα για αναζήτηση: Prelude από BWV 1007, Chaconne από BWV 1004 και άλλα.
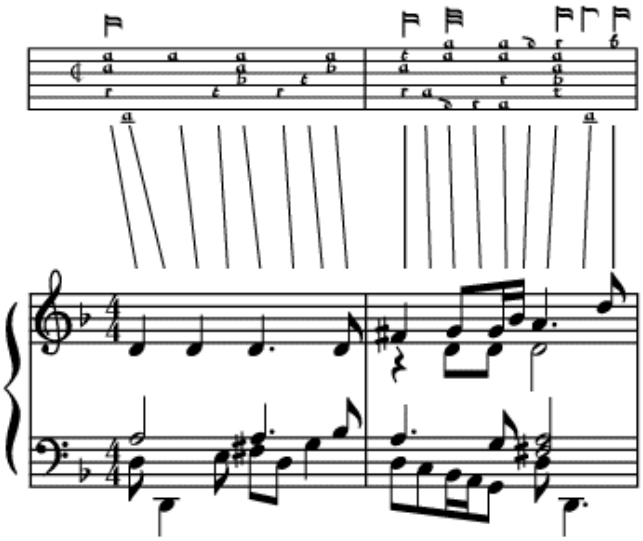
Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Ιταλία

Αντόνιο Βιβάλντι (Antonio Lucio Vivaldi 1678-1741). Βενετσιάνος βιρτουόζος βιολονίστας και συνθέτης. Έγραψε για όλα σχεδόν τα όργανα της εποχής του. Το κοντσέρτο του σε Ρε μείζονα για λαούτο θεωρείται από τα καλλίτερα του ρεπερτορίου. Τα κοντσέρτα του για μαντολίνο έχουν μεταγραφεί για κιθάρα με επιτυχία.

Οι **Giovanni Zamboni** και **Alessandro Piccinini** (1566-1638) ήταν επίσης σημαντικοί Ιταλοί λαουτίστες και συνθέτες. Ο πρώτος συνέθεσε 11 σονάτες για λαούτο και ο δεύτερος εξέδωσε δύο συλλογές έργων για λαούτο.

Εδώ πρέπει να σημειώσουμε και τις πολλές από τις σονάτες του **Ντομένικο Σκαρλάτι** (Domenico Scarlatti, 1685–1757) για τσέμπαλο που μεταγράφηκαν από σύγχρονους κιθαριστές.

ταμπουλατούρα για λαούτο
και αντιστοιχία της στη σύγχρονη γραφή

Γερμανία

Ο **Γιόχαν Σεμπάστιαν Μπαχ** (J.S. Bach, 1685-1750) αναμφίβολα είναι η μεγαλύτερη μορφή του μπαρόκ. Συνέθεσε 4 σουίτες για λαούτο, το Prelude Fugue & Allegro, καθώς και μερικά ακόμη μικρότερα κομμάτια. Από τις δεκάδες μεταγραφές για κιθάρα ξεχωρίζουν οι σουίτες για τσέλο, οι σονάτες και παρτίτες για σόλο βιολί, καθώς και κομμάτια για τσέμπαλο όπως είναι το τετράδιο της Άννας Μαγδαληνής. Σήμερα τα έργα αυτά όχι μόνο παίζονται συχνότατα σε συναυλίες αλλά αποτελούν σημαντικότατο τμήμα της κιθαριστικής εκπαίδευσης.

Ο **Σίλβιους Λέοπολντ Βάϊς** (Silvius Leopold Weiss, 1867-1750), έζησε την ίδια εποχή με τον Bach, ήταν ο πιο σημαντικός λαουτίστας της εποχής του. Έγραψε σουίτες και σονάτες για λαούτο.

S. L. Weiss, 1867-1750)

Γαλλία - Ισπανία

Στη Γαλλία, ο **Ρομπέρ ντε Βιζέ** (Robert de Visée,1655–1732), κιθαριστής και λαουτίστας στην αυλή του Λουδοβίκου 14ου, άφησε μια κληρονομιά συλλογών με μπαρόκ σουίτες και άλλα έργα.
Οι **Ντενίς Γκολτιέ** (Denis Gaultier, 1603-1672) και **Σαρλ Μουτόν** (Charles Mouton, 1626- ;) έγραψαν επίσης χορευτικές σουίτες για λαούτο.
Στην Ισπανία ο **Γκασπάρ Σανζ** (Gaspar Sanz, 1640 - 1710) έγραψε έργα για μπαρόκ κιθάρα. Αργότερα (1954), ο Χοακίν Ροντρίγκο έγραψε το κοντσέρτο για κιθάρα και ορχήστρα ”Fantasía para un gentilhombre”, βασισμένο σε μουσικά θέματα του G. Sanz.

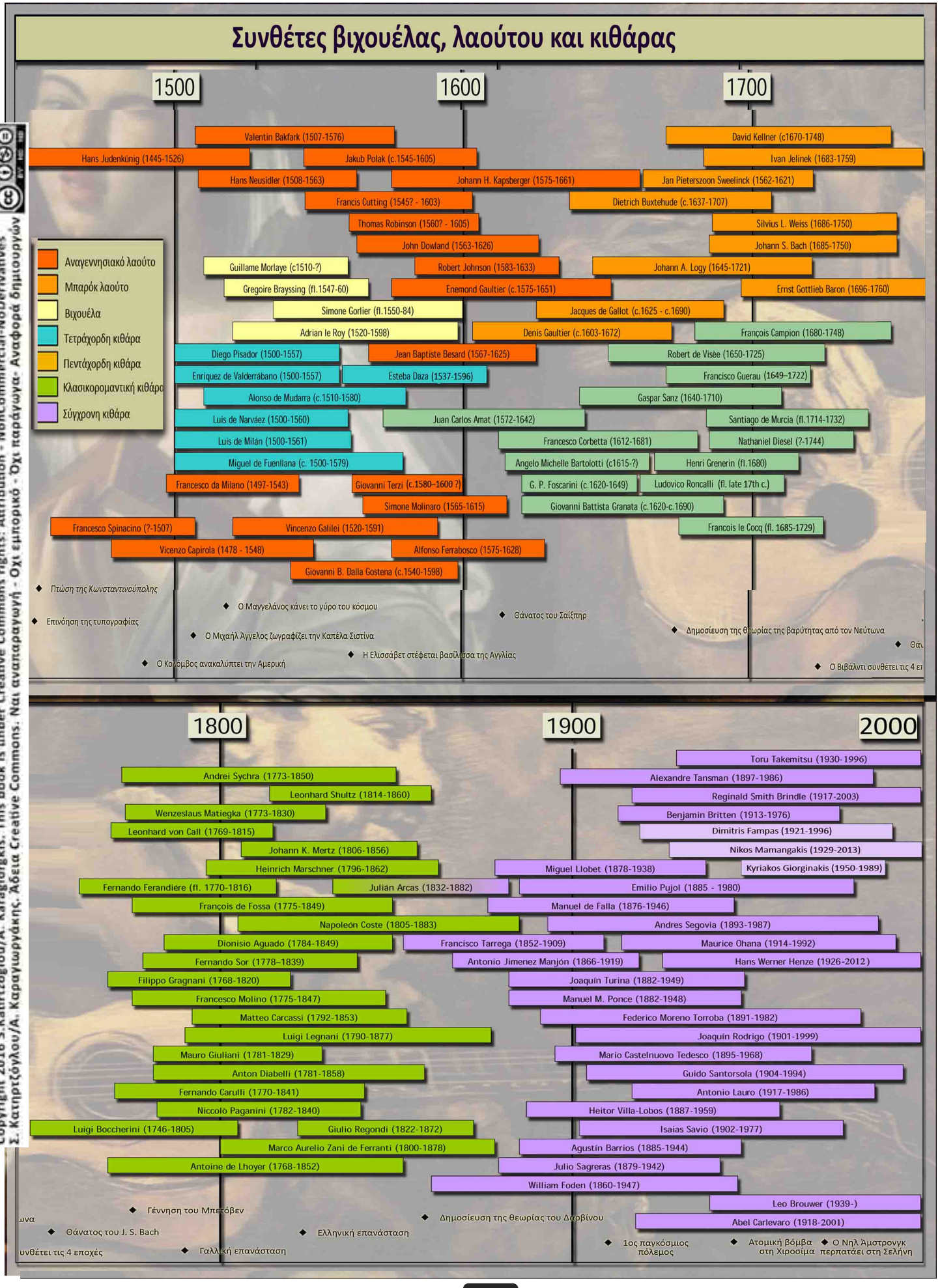
ΑΚΟΥΣΤΕ - αναζητήστε στο διαδίκτυο:

A. Vivaldi: Lute Concerto in D major, RV 93

J.S. Bach: Σουίτες για λαούτο BWV 995-1000. Μεταγραφές: Σουίτες για τσέλο BWV 1007, 1008, 1010. Έργα για βιολί BWV 1001 - 1006.

S.L. Weiss : Σονάτες για λαούτο, Tombeau Sur La Mort de M. Comte de Logy / **Gaspar Sanz:** Canarios, Pavana, Españoleta

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Να αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών
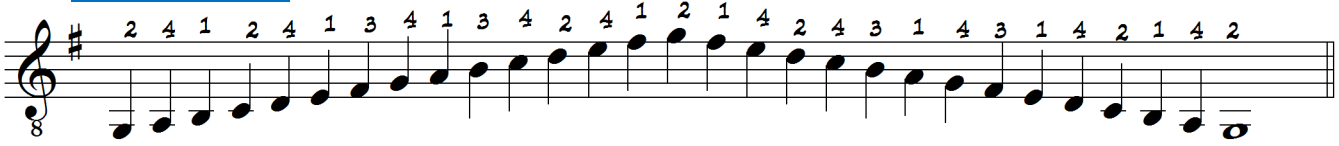

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Να αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Εκ πρώτης όψεως ανάγνωση (prima vista)

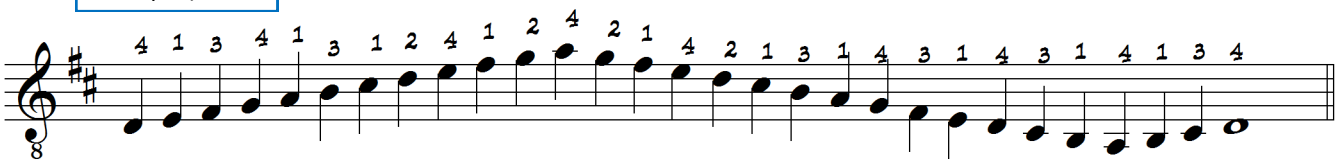
1. Εξοικείωση με την 2η θέση

1α Παίξτε τις κλίμακες - οδηγούς Σολ και Ρε μείζονα και ονομάστε τους φθόγγους που παίζετε.

Σολ μείζονα
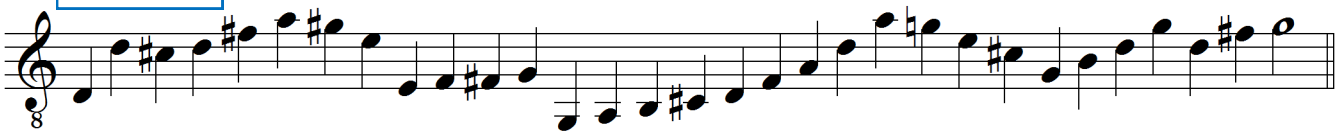

Ρε μείζονα

Παίξτε την **Πεντατονική κλίμακα Φα#** τοποθετώντας το χέρι σας στη **2η θέση** και ξεκινώντας από το φα# της 6ης χορδής με το 1ο δάκτυλο. Ονομάστε τους φθόγγους που παίζετε.

1β Παίξτε και ονομάστε τους παρακάτω φθόγγους τοποθετώντας το αριστερό χέρι στη **2η θέση**.

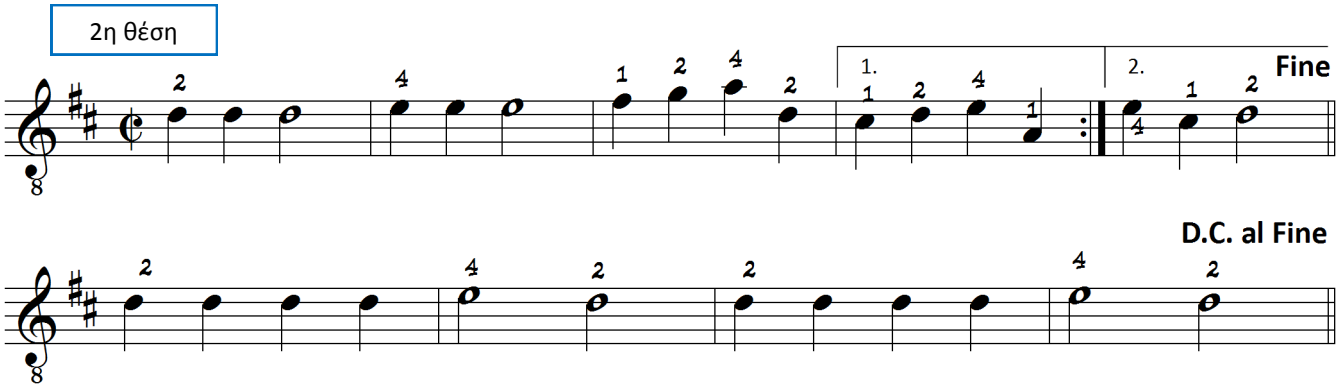
2η θέση

1γ Παίξτε από το ρεπερτόριο του 1ου επιπέδου τα πρώτα 5 κομμάτια (σελίδες 56, 57), μεταφέροντάς τους φθόγγους **έναν τόνο ψηλότερα** προκειμένου να μπορούν να παιχτούν **στη 2η θέση**. Δηλαδή αντί του αρχικού φθόγγου ντο, ξεκινήστε τη μελωδία από ρε, με 2ο δάκτυλο (2η θέση)

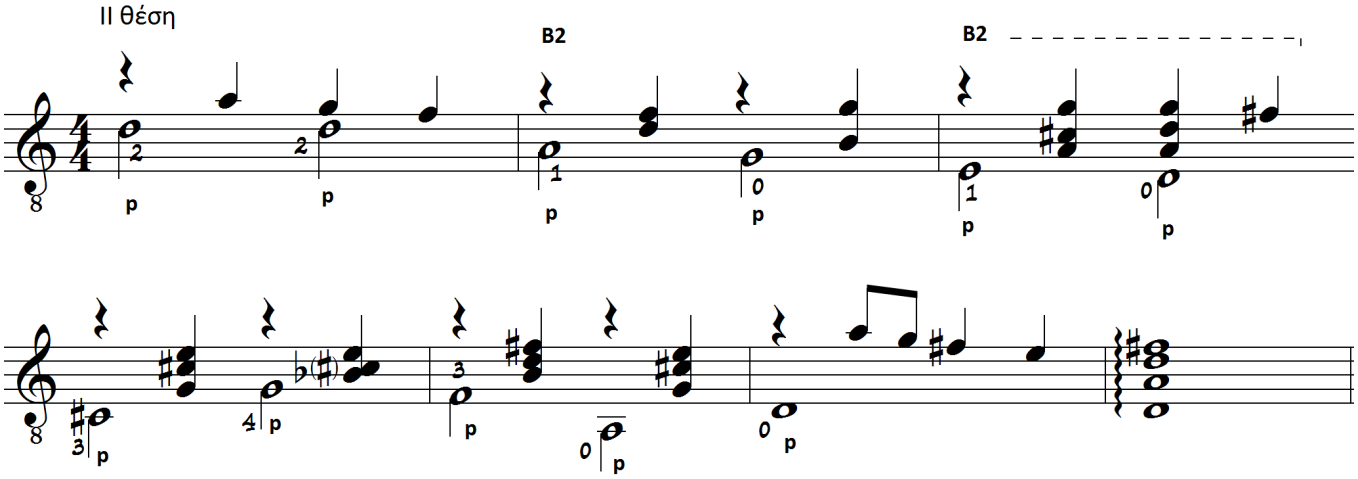
Παράδειγμα για το SUR LE PONT D'AVIGNON (σελ. 56) :

2η θέση

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών
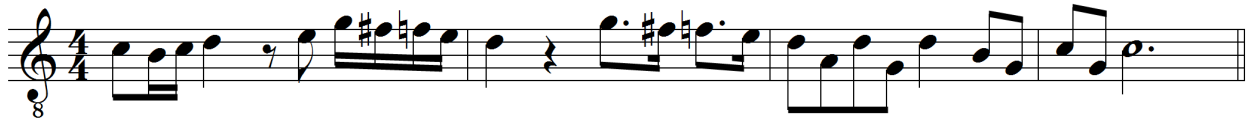
1δ **Παίξτε συγχορδίες στην 2η θέση**. Η παρακάτω σπουδή έχει δακτυλοθετηθεί μόνο στο μπάσο (p). Προσπαθήστε να βρείτε τους φθόγγους των συγχορδιών που δεν έχουν δακτυλοθετηθεί παίζοντας σε πολύ αργό τέμπο. Τοποθετήστε τα δάκτυλα του αριστερού προβλέποντας την επόμενη κίνηση των δακτύλων.
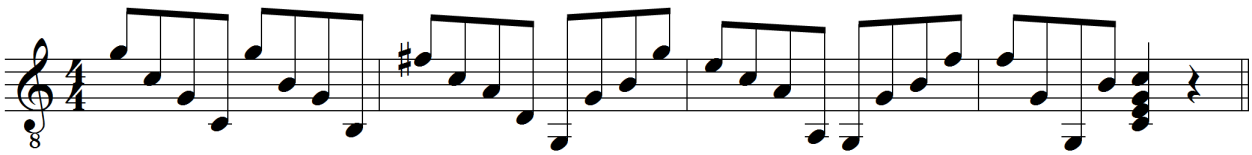

2. Prima vista 3ου επιπέδου. Ενδεικτικές ασκήσεις

Στην 1η θέση

2α
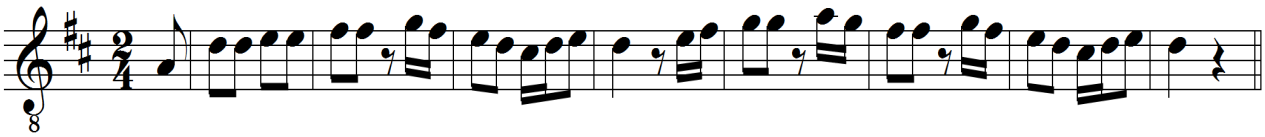

2β

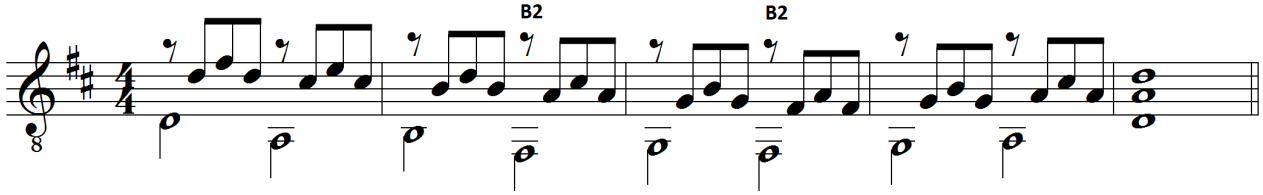

Στην 2η θέση

2γ

2δ

2ε Παίξτε μερικές ασκήσεις από το σολφέζ σας.
Παίξτε κομμάτια ρεπερτορίου που δεν διδάχθηκαν στο πρώτο επίπεδο, ή άλλα παρόμοιας δυσκολίας.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Προτεινόμενο ρεπερτόριο

Κατάλογος έργων που προτείνονται για διδασκαλία στο 3ο επίπεδο. Από τα παρακάτω έργα[1] μπορούν να επιλεγούν τα πιο χαρακτηριστικά σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προτιμήσεις των μαθητών. Στον κατάλογο συμπεριλαμβάνονται ενδεικτικά έργα των σημαντικότερων συνθετών του οργάνου όλων των εποχών και ειδών, χωρίς να αποκλείονται άλλα έργα παρόμοιας δυσκολίας. Στην 3η στήλη παρατίθενται οι πηγές για την ανάκτηση τους.

Τα έργα έχουν ταξινομηθεί ανάλογα με το βαθμό τεχνικής δυσκολίας με τις παρακάτω ενδείξεις:

1 - πολύ εύκολο, **2** - εύκολο, **3** - μέτριο, **4** - δύσκολο, **5** - πολύ δύσκολο.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αρκετά από τα έργα μπορούν να ανακτηθούν από το διαδίκτυο εφόσον χαρακτηρίζονται ως κοινού κτήματος (public domain). Για τα νεότερα έργα που υπόκεινται σε πνευματικά δικαιώματα δεν δημοσιεύονται σύνδεσμοι παρά μόνο ο εκδότης ή ο διασκευαστής ενδεικτικώς, έτσι ώστε να προσδιορίζεται με σαφήνεια το έργο.

Διαβάστε προηγουμένως τους όρους χρήσης που παραθέτει ο συγγραφέας/διαχειριστής για κάθε έναν από τους παρακάτω ιστότοπους.

IMSLP *: Petrucci Music Library* *http://imslp.org*

Thorlaksson *: Ιστότοπος του Eythor Thorlaksson (Ισλανδία)* *http://www.classicalguitarschool.net*

Delcamp *: Ιστότοπος του Jean-François Delcamp (Γαλλία)* *http://www.delcamp.net*

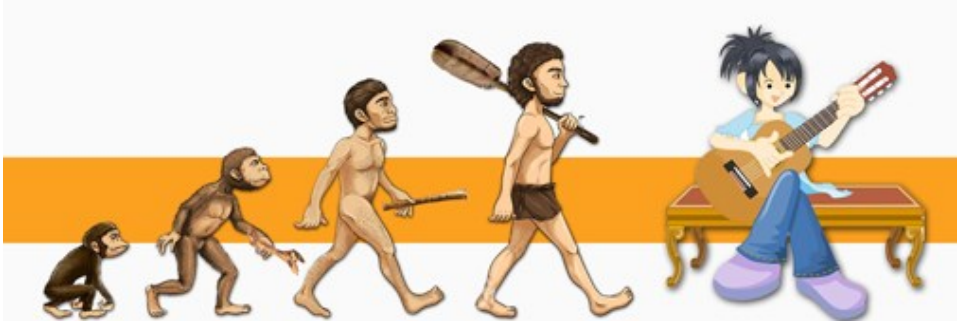
Jerome *: Ιστότοπος του Johnny Jerome (Γαλλία)* *http://johnny-jerome.fr*

Musopen *: Ιστότοπος ελεύθερης διακίνησης μουσικής* *https://musopen.org*

Homo citharista : *Ιστότοπος των Σ. Κατηρτζόγλου, Α. Καραγιωργάκη (Ελλάδα)* *http://citharista.eu*

Στον τελευταίο ιστότοπο μπορείτε να βρείτε τους ακριβείς συνδέσμους για τα έργα σε μορφή παρτιτούρας, συνδέσμους με επιλεγμένες ηχογραφήσεις ή βίντεο, καθώς και βοηθητικό υποστηρικτικό υλικό για τα βιβλία «η κιθάρα μου».

Όσον αφορά την ποιότητα των ηλεκτρονικών εκδόσεων, οι πηγές των οποίων αναφέρονται στην 3η στήλη, οι συγγραφείς διατηρούν επιφυλάξεις. Μολονότι σε πολλά από τα έργα η επιμέλεια είναι εξαιρετικής ποιότητας, ένας αριθμός από αυτά δεν είναι αρκετά άρτια για διδασκαλία λόγω έλλειψης επαρκούς δακτυλοθεσίας, πιθανών λαθών στη μεταγραφή κ.λπ. Θεωρούμε ωστόσο, ότι αποτελούν χρήσιμο σημείο αναφοράς και αποσαφήνισης του περιεχομένου του ρεπερτορίου.

http://citharista.eu *Ιστότοπος υποστήριξης βιβλίων «η κιθάρα μου».*
Βοηθός μελέτης, audio, video και παρτιτούρες

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

τίτλος	συνθέτης	πληροφορίες	δυσκολία
ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ (16ος αιώνας)			
Wilson's Wilde	**Anonymous**	thisisclassicalguitar.com	1
Now, O now I needs must part Tarleton's Resurrection Mr. Dowland's Midnight	**John Dowland**	free-scores.com free-scores.com Delcamp	1 2 4
Galliard για Bandora	**Francis Cutting**	guitarloot.org.uk	2
Melchior Neusidler	**Melchior Neusidler**	guitguid.com	2
Spagnoletto	**Cesare Negri**	Jerome	3
Almande, La mon amy la	**Adrian Le Roy**	Delcamp	2
ΜΠΑΡΟΚ (1600 - 1750)			
Saraband	**Cuthbert Hely**	guitarloot.org.uk	1
Bourrée d'Avignon	**Nicolas Vallet**	Jerome	1
Capriccio en la mineur	**Johann Anton Logy**	Delcamp	2
Española Ricercare (Fuga al Aire Espanol)	**Gaspar Sanz**	Delcamp, Jerome Jerome	1 5
Minuets: Anh. 114 , Anh 115, Anh 116, Anh 132 Jesu, Joy of Man's Desiring	**J.S. Bach**	savarese.org free-scores.com Jerome	3, 4, 4, 3 3
Prelude, Sarabande από Little Suite	**Ludovico Roncalli**	Thorlaksson	4, 3
Hornpipe in E minor, ZT685	**Henry Purcell**	Jerome	3
Sarabande, Menuett III (6 petites Pieces)	**Robert de Visée - N. Coste**	Jerome	4, 3
ΚΛΑΣΙΚΗ - ΚΛΑΣΙΚΟΡΟΜΑΝΤΙΚΗ (1750 ≈ 1840)			
Allegro (Divertimento) op. 40, αρ. 6 Rondo αρ.4 και αρ.5, op. 14 αρ.6, 7, 9, 22, 26 από Papillon op.50	**Mauro Giullani**	IMSLP	4 3 1-4
Sonata n. 26	**Niccolò Paganini**	free-scores.com	3
Allegretto αρ.14, op.241	**Ferdinando Carulli**	IMSLP	1
Andante op.44, αρ. 15	**Fernando Sor**	thisisclassicalguitar.com	2
12 Waltzes op.9 Sonata αρ.1, Allegro	**Francesco Molino**	IMSLP	1-5 5

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

τίτλος	συνθέτης	πληροφορίες	δυσκολία
ΡΟΜΑΝΤΙΚΗ (1840 ≈ 1900)			
Lagrima prelude	**Francisco Tárrega**	IMSLP	3
Adelita			4
Malagueña Facil			5
Ejercicio	**Jose Ferrer**	jerome	1
Mazurka αρ.3, Pavana αρ.2, op.41			2
Cantilene Espagnole, op.41			3
Tango αρ.3			4
Berceuse			2
Rondo, από Sonatine op.6	**Filippo Gragnani**	jerome	5
Romance	**Anonymous**		5

ΙΣΠΑΝΙΚΑ, ΛΑΤΙΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ, ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ			
Milongueo del Ayer (Αργεντινή)	**Maria Luisa Anido González**	Jerome	3
Danza Cubana (Κούβα)	**Anonymous**	free-scores.com	4
Paddy Whack (Ιρλανδία)	**Anonymous / Glenn Weiser**	celticguitarmusic.com	1
El Vito (Ισπανία)	**Anonymous / J. Ichkhanian**	Jerome	2
Auld Lang Syne (Σκωτία)	**Anonymous / K. Jubing**	Jerome	3
Malagueña (Ισπανία)	**Daniel Fortea**	Thorlaksson	5
The Bamboo Flute (Κίνα)	**Anonymous / I. Tanzil**	Jerome	1
El Choclo (Αργεντινή)	**Angel Villoldo**	30 Easy Spanish Guitar Solos, Mark Phillips	2
El Sombrero (Μεξικό)	**Anonymous**	Jerome	4
Criollita santiagueña (Αργεντινή)	**Andrés Chazarreta**	Jerome	4
Greensleaves (Αγγλία)	**Anonymous**	Jerome	2
Pipers Waltz (Ιρλανδία)	**Anonymous / B. Tyers**	Jerome	1
Rumba	**M. Zelenca**	Pro Kytaru, Barenreiter Editio, Praha, H6415	2
Carnavalito (Περού)	**Anonymous / Delcamp**	Delcamp	3
Tango	**Jean-François Delcamp**	Delcamp	3

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

τίτλος	συνθέτης	πληροφορίες	δυσκολία
Habanera	**Eric Thorlaksson**	Thorlaksson	4
La Paloma	**Sebastian Yradier**	homo citharista	3
House of the rising sun	**Anonymous / Animals**	I.Varfolomeev, Classical guitar rock and pop	3
Hey Jude, Let it be, Get Back, Girl, Michelle	**Beatles**	Γ. Ηλιόπουλος, Beatles 16 τραγούδια για κλασική κιθάρα	1-4
Scarborough Fair (Αγγλία)	**Anonymous / M. Bierschenk** **Simon & Garfunkel / Horne**	Jerome johnhorneguitar.com	2 3

ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΛΟΓΙΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (20ου-21ου αι.)			
24 Präludien op. 20	**Carlo Domeniconi**	Editions GITARREN-STUDIO, 1986	1 - 4
24 Easy Pieces αρ. 12 έως αρ. 24	**Nikita Koshkin**	Da Capo - 24 Easy Pieces	1 - 4
Estudios Sencillos 1-10	**Leo Brouwer**	Editions Max Eschig	1 - 5
Hommage a Tarrega, op 79, αρ. 5 Hommage a Satie Mustique, op.169 , αρ. 3	**Francis Kleynjans**	Ed. Michael Macmeeken, 1993 Ed. Musicales Hortensia, 1980 Anthologie, DZ 1198	5 5 3
48 Pieces, Suite de los Mita-I αρ. 1 έως αρ. 10	**Jorge Cardoso**	Ed. LA TUCURA, 1992	3 -5
15 Descriptive pieces	**Stepan Rak**	Ed. Elderslie Music	1 - 4

ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ (20ου-21ου αι.)			
Το φεγγάρι είναι κόκκινο	**Μάνος Χατζιδάκις**	citharista.eu	2
Βαλς	**Χαράλαμπος Εκμεκτσόγλου**	Μέθοδος Κιθάρας, εκδ. Γαϊτάνος	4
Χορός των Ξωτικών Μελό Στα Φτερά του Έρωτα	**Λεωνίδας Κανάρης**	Κιθαρόκοσμος 3,εκδ. Σύγχρονη Μουσική Τα Λυρικά Κομμάτια, εκδ. Σύγχρονη Μουσική	3 5 5
Μελωδίες 1 έως 10	**Δημήτρης Φάμπας**	23 μελωδίες , Φ. Νάκας, 1997	1 - 3
3 Simble Greek Studies	**Κώστας Γρηγορέας**	free-scores.com	2, 3, 4

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Οχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΤΗΡΤΖΟΓΛΟΥ - ΑΣΤΡΙΝΟΣ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑΚΗΣ

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Η Κιθάρα μου

ΕΠΙΠΕΔΟ 4^{ο}

(Α' Λυκείου)
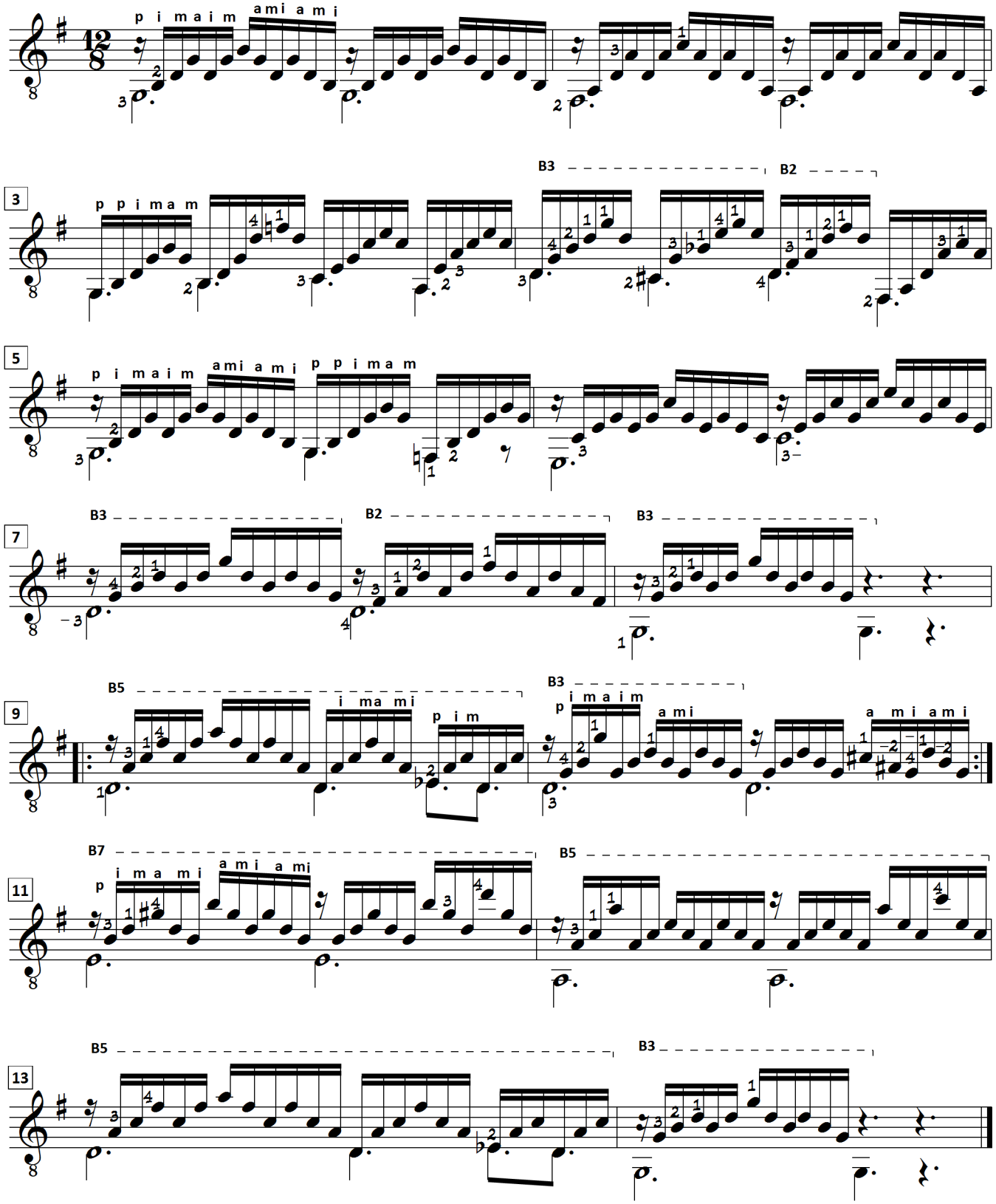
ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Σπουδές για το δεξί χέρι

1 **Σπουδή για άρπισμα** (Nuevo Metodo para Guitarra, Est. 8) *Dionisio Aguado* (1784-1849)
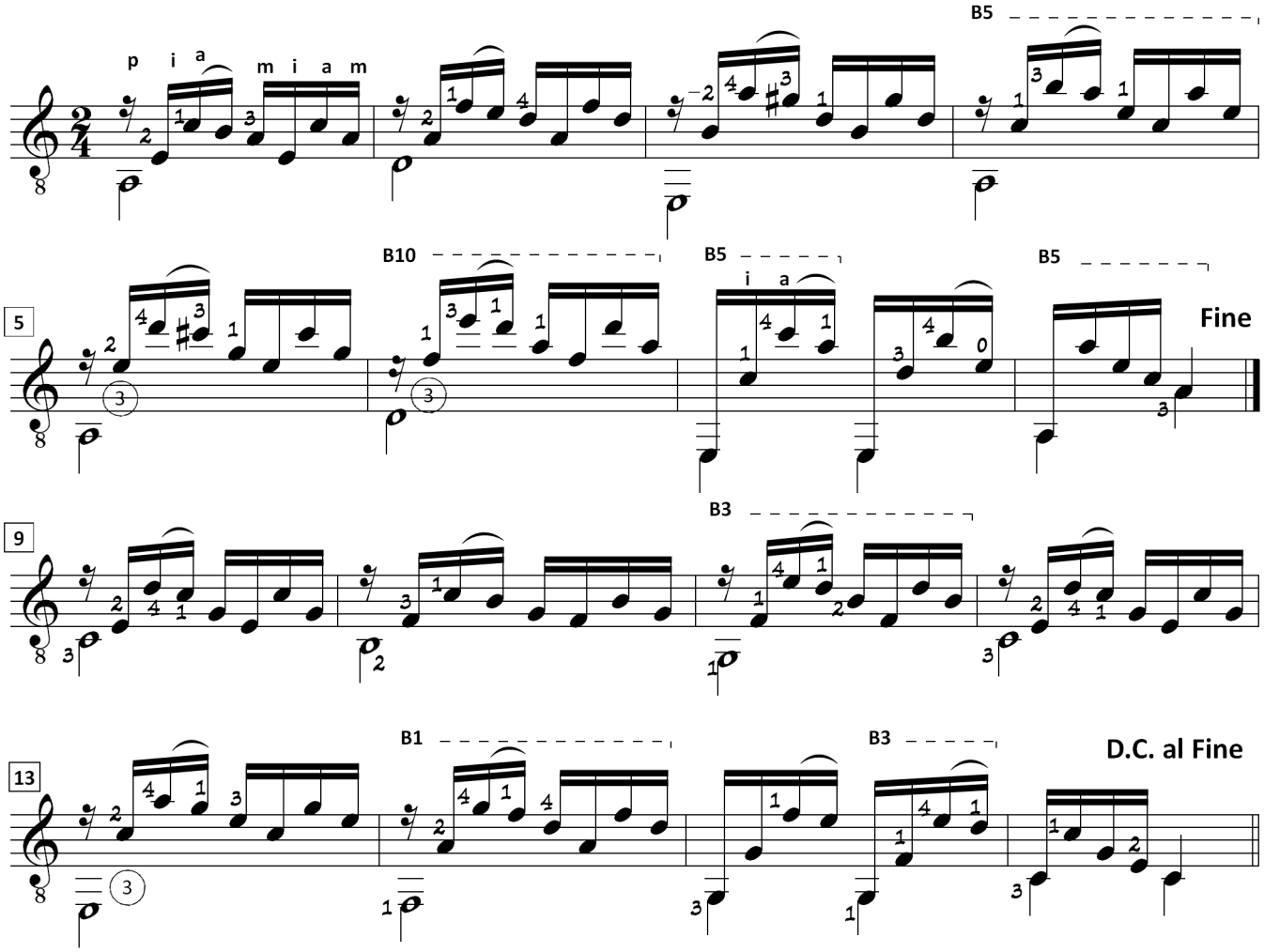
Allegro (♪. = 80 - 90)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

2 **Σπουδή για άρπισμα και δεμένους φθόγγους** (τχ. 3, αρ. 1) *Julio Sagreras* (*1879 - 1942*)

Andante (= 60-74)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οδηγίες μελέτης

1 **Σπουδή για άρπισμα**, **Nuevo Metodo para Guitarra, Est. 8**, *Dionisio Aguado*

Τεχνική: Στη σπουδή αυτή συνυπάρχουν αρκετές φόρμες αρπισμάτων που εναλλάσσονται συνεχώς. Θα πρέπει να προετοιμάζεστε για κάθε νέα φόρμα αρπίσματος που ακολουθεί, έτσι ώστε το δεξί χέρι να ακολουθεί με κανονικότητα τους δακτυλισμούς.
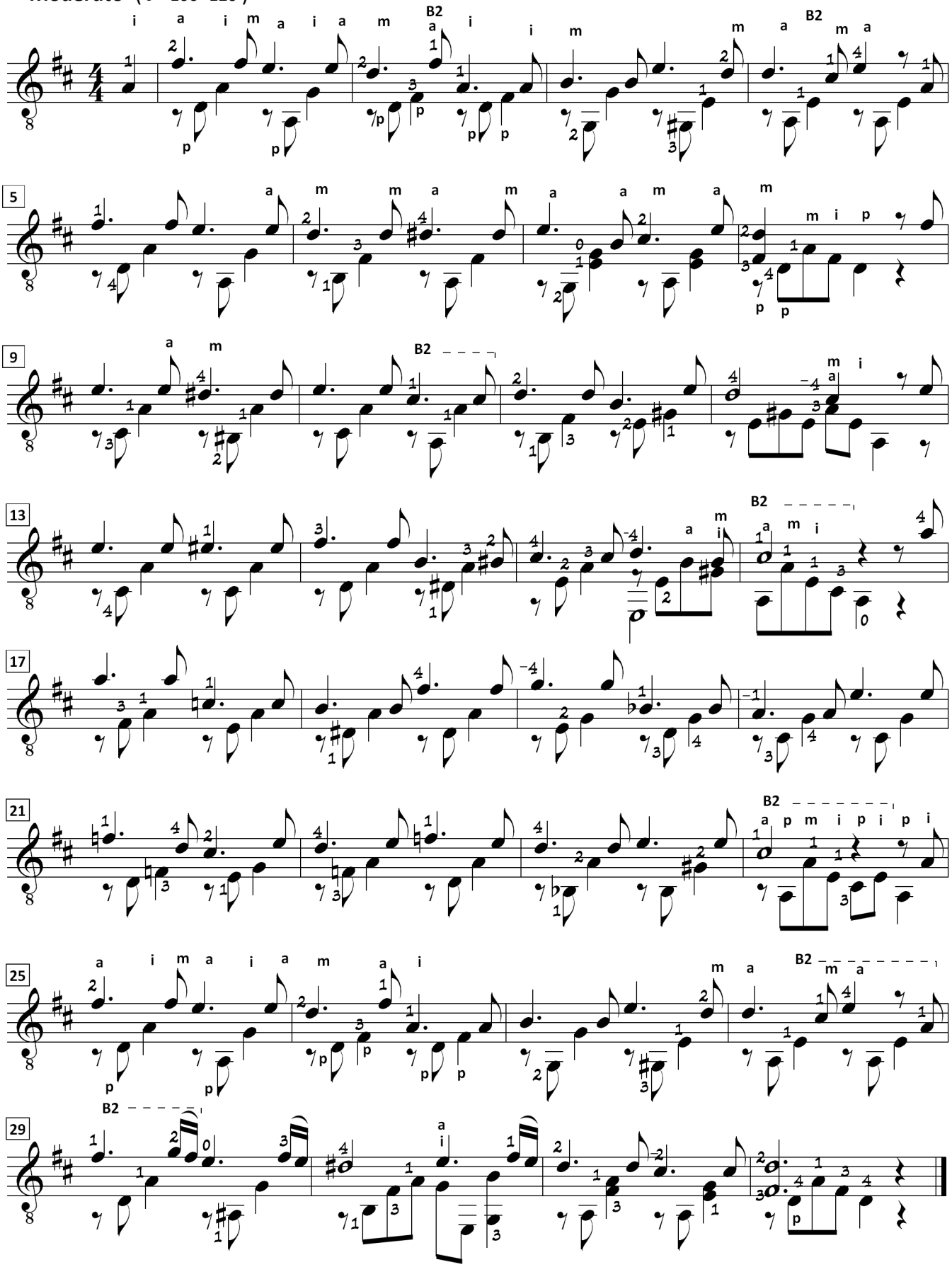
Ερμηνεία: Τονίστε τους φθόγγους που προσδιορίζονται από το μέτρο των 12/8ων. Τον τονισμό αναλαμβάνει συνήθως ο παράμεσος (a). Σε συνεργασία με τον διδάσκοντα προσδιορίσετε τις κορυφώσεις που πρέπει να αποδοθούν τονισμένες και σημειώστε με μολύβι τις δυναμικές που θεωρείτε απαραίτητες (p, f, mf κ.λπ.). Τονίστε τα μπάσα που έχουν μικρές διάρκειες.

2 **Σπουδή από Las Terceras Lecciones de Guitarra αρ. 1**, *Julio Sagreras*

Φροντίστε το αριστερό σας χέρι να έχει την καλύτερη δυνατή θέση (position), κάνετε οικονομία ενέργειας με μικρές κινήσεις ακριβείας στα δάκτυλα που επιχειρούν τους δεμένους φθόγγους, έτσι ώστε να αποδοθούν καθαρά. Μεταφέρετε σύντομα το αριστερό από θέση σε θέση χρησιμοποιώντας δάκτυλα - οδηγούς.

3 **Σπουδή για άρπισμα και τονισμό της μελωδίας** (op.35, αρ.8) *Fernando Sor* (1778 -1839)

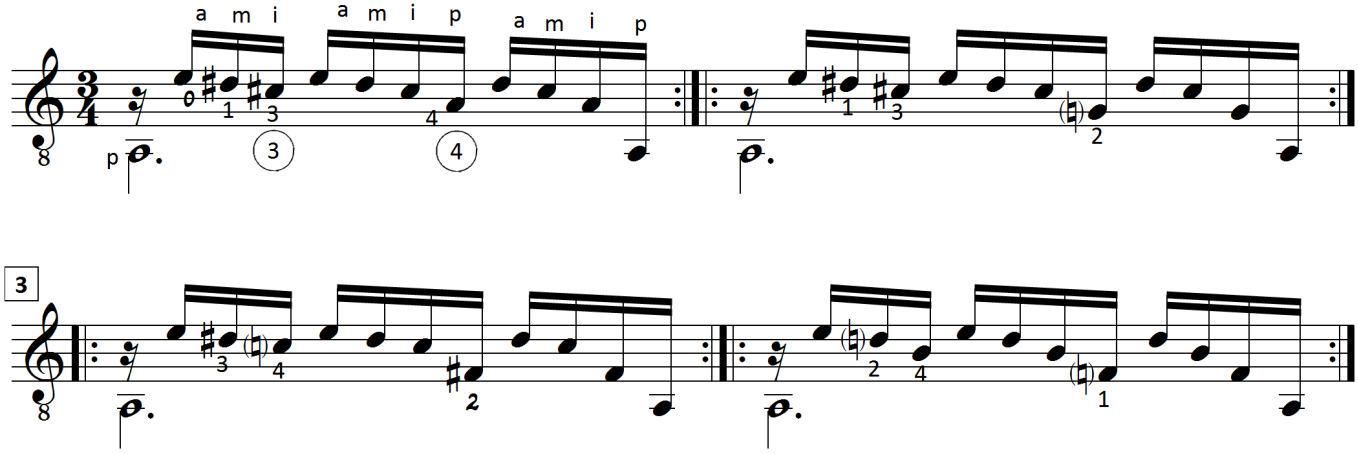
Moderato (♩= 100 -120)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

4 **Σπουδή για άρπισμα** (Estudios Sencillos, αρ.6) *Leo Brouwer* (1939 -)

Όσο πιο γρήγορα

Για την παρούσα σπουδή εκκρεμούν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του συνθέτη, γι αυτό διατίθεται μόνο η προεπισκόπηση της πρώτης/δεύτερης σειράς.

Η Σπουδή θα είναι διαθέσιμη εφόσον αυτά διευθετηθούν.

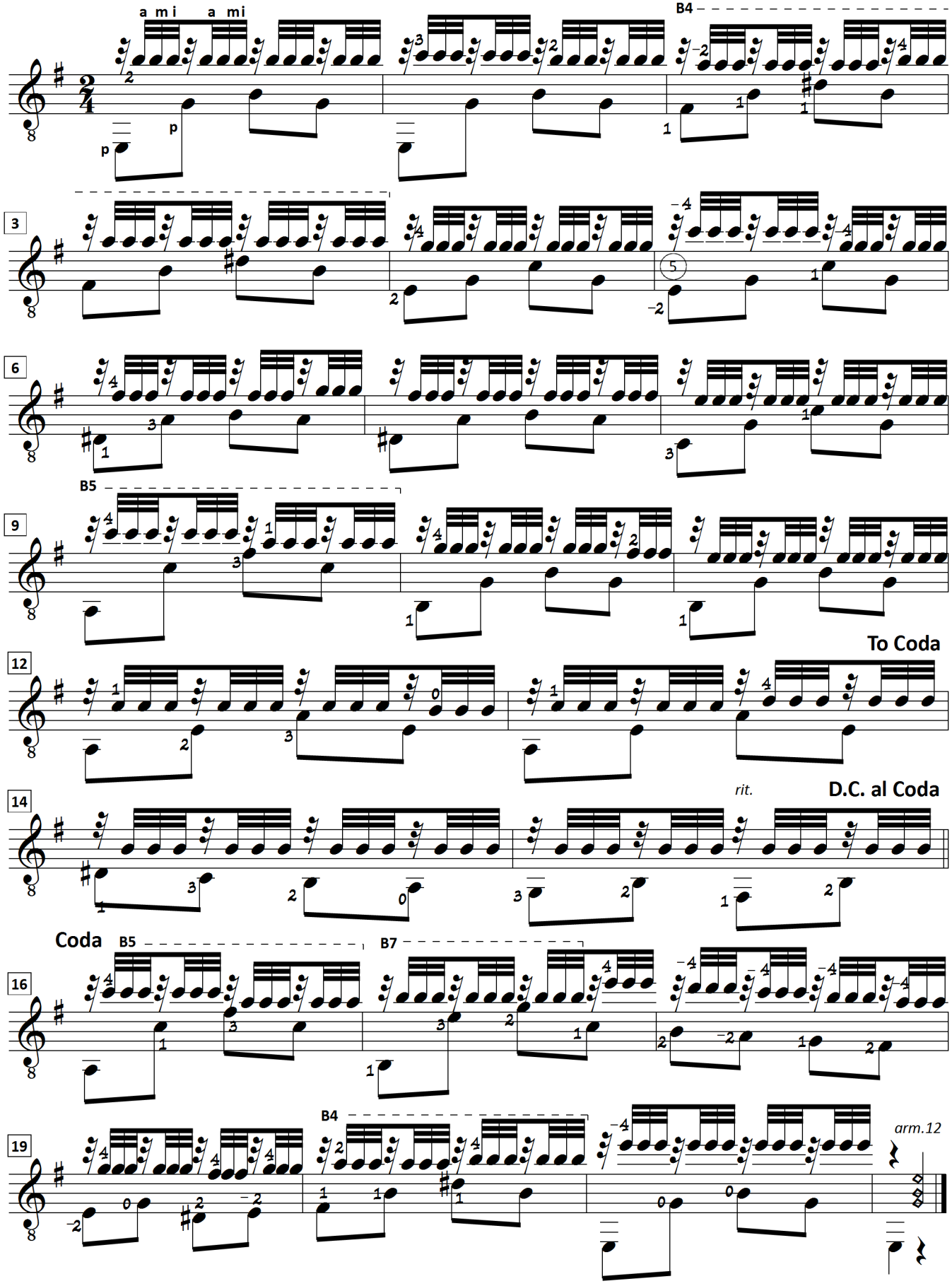
Μελετήστε αυτή τη σπουδή από τις εκδόσεις:

ΤΙΤΛΟΣ: Etudes Simples (Estudios Sencillos) 1-10, Leo Brouwer No 6
ΕΚΔΟΣΕΙΣ:Editions MAX ESCHIG, 48 , Rue de Rome, Paris

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

5 **Σπουδή για τρέμολο** (τχ. 3, αρ. 4) *Julio Sagreras* (*1879 1942*)

Larghetto (♪ = 100 -112)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

ΘΟΥΔΕΣ

Οδηγίες μελέτης

3 Σπουδή έργο 35, αρ.8, *Fernando Sor*

Πρόκειται για μία από τις μελωδικότερες σπουδές του Σορ. Ο Αντρέ Σεγκόβια την συμπεριλαμβάνει στη συλλογή του «F. Sor, 20 Σπουδές για κιθάρα» με τον αριθμό 6. Απαιτεί μεγάλη συγκέντρωση στη χρήση των δακτύλων του δεξιού και συνεχή κίνηση του αριστερού λόγω της πυκνής αρμονίας.

Τεχνική: Βρείτε και χρησιμοποιήστε ως οδηγούς τα δάκτυλα που μένουν σταθερά καθώς περνάτε από τη μια θέση στην επόμενη. Τηρήστε με σχολαστικότητα τη δακτυλοθεσία του δεξιού για να αποφύγετε προβλήματα επανάληψης κρούσης των δακτύλων.

Μελετήστε αργά και προσεκτικά τα τελευταία μέτρα (μ.29 έως το τέλος) και επαναλάβετε αρκετές φορές τα σημεία όπου υπάρχουν δυσκολίες του αριστερού.
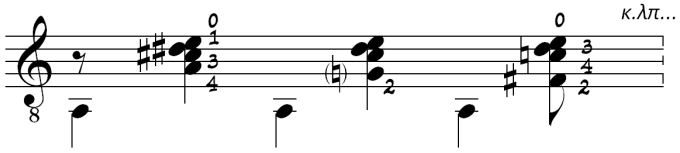
Ερμηνεία: Τονίστε την ψηλότερη φωνή και ακολουθήστε τη μελωδία της σπουδής με τις κατάλληλες δυναμικές. Όπου η μελωδία ανεβαίνει δυναμώστε. Όπου κατεβαίνει χαμηλώστε.

Με τη βοήθεια του διδάσκοντα χωρίστε σε φράσεις και προσπαθήστε να τις αναδείξετε με την ερμηνεία σας.

4 Σπουδή από Estudios Sencillos, αρ. 6, *Leo Brouwer*

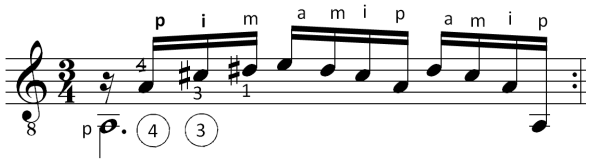
Αφού δουλέψετε τις αλλαγές θέσεων με τη βοήθεια δακτύλων - οδηγών, που είτε κρατιούνται (π.χ. μέτρο 1 προς 2 - δάχτυλα 1ο και 3ο, μέτρο 4 προς 5 και 6 - 4ο δάκτυλο κ.λπ.), είτε μεταφέρονται στην ίδια χορδή (π.χ. μέτρο 7 προς 8 - 4ο δάκτυλο, μέτρο 11 προς 12 - δάκτυλα 1ο και 3ο κ.λπ.) προσπαθήστε να παίξετε με τη βοήθεια του μετρονόμου τη σπουδή σε αργή ταχύτητα. Επιταχύνετε σταδιακά ανεβάζοντας την ταχύτητα στον μετρονόμο βήμα - βήμα.

Μία καλή ιδέα είναι να παίξετε μερικές φορές τη σπουδή μόνο με συγχορδίες.

Προσέξτε την ρυθμική ακρίβεια στην επανάληψη του αντίχειρα κατά την αλλαγή κάθε μέτρου.

Ο Leo Brouwer δίνει την παρακάτω εναλλακτική παραλλαγή αρπίσματος που συνίσταται να εφαρμοστεί αφού πρώτα εμπεδώσετε τη σπουδή και κατορθώσετε να την εκτελέσετε σε γρήγορη ταχύτητα.
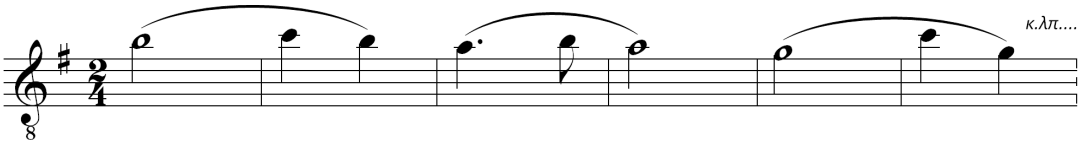

5 Σπουδή από Las Terceras Lecciones de Guitarra αρ. 4, *Julio Sagreras*

Μελετήστε την **άσκηση δ13** με όλους τους τρόπους. Επικεντρώστε την προσοχή σας στην παραγωγή ισόχρονων και ισοδύναμων φθόγγων. Ξεκινήστε πολύ αργά και επιταχύνετε σταδιακά διατηρώντας τη χαλαρότητα και των δύο χεριών.

Δουλέψτε τις δυναμικές της μελωδίας. Όπου η μελωδία ανεβαίνει δυναμώστε. Όπου κατεβαίνει χαμηλώστε.

Φανταστείτε τη μελωδία του τρέμολο με μεγάλες διάρκειες σαν να έπαιζε ένα βιολί ή ένα φλάουτο και χαλαρώστε την ένταση (diminuendo) στις μεγάλες διάρκειες καθώς εξαντλείται ο χρόνος τους.

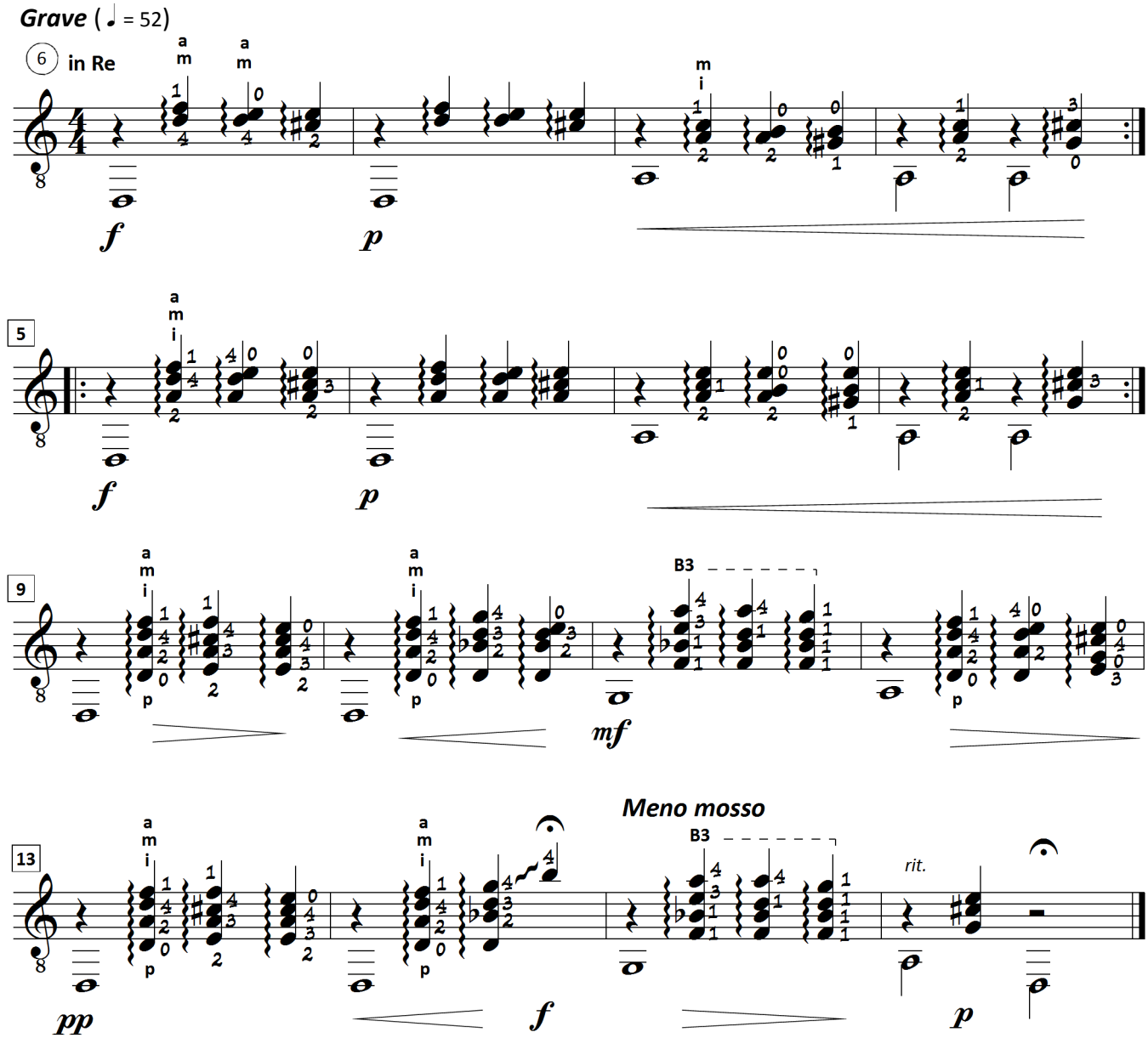

Ο J. Sagreras προτείνει μελέτη της σπουδής με p-i-m-i καθώς και με p-i-a-i

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

6 Σπουδή για σπασμένες συγχορδίες (arpeggiato)

Σταύρος Κατηρτζόγλου

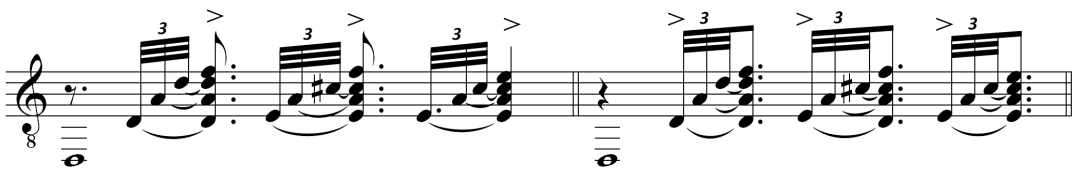
Οδηγίες μελέτης

Παίξτε αργά προσέχοντας την ισορροπία του arpeggiato τόσο στο χρόνο όσο και στην ένταση των φθόγγων και ιδιαίτερα του παράμεσου (a) ως εξωτερικής φωνής.

Πειραματιστείτε με διαφορετική εκφορά όσον αφορά τη διάρκεια του arpeggiato. Δηλαδή μειώστε ή αυξήστε το χρόνο που διαρκεί κάθε σπασμένη συγχορδία.

Δοκιμάστε να παίξετε τη σπουδή ερμηνεύοντας στο arpeggiato το φθόγγο της 1ης χορδής ως θέση του μέτρου (Α), αλλά και ερμηνεύοντας τον χαμηλότερο φθόγγο του arpeggiato στην θέση του μέτρου (Β), σύμφωνα με το παρακάτω πρότυπο:

A: τονισμός στην 1η χορδή (θέση) **B:** τονισμός στην 4η χορδή (θέση)

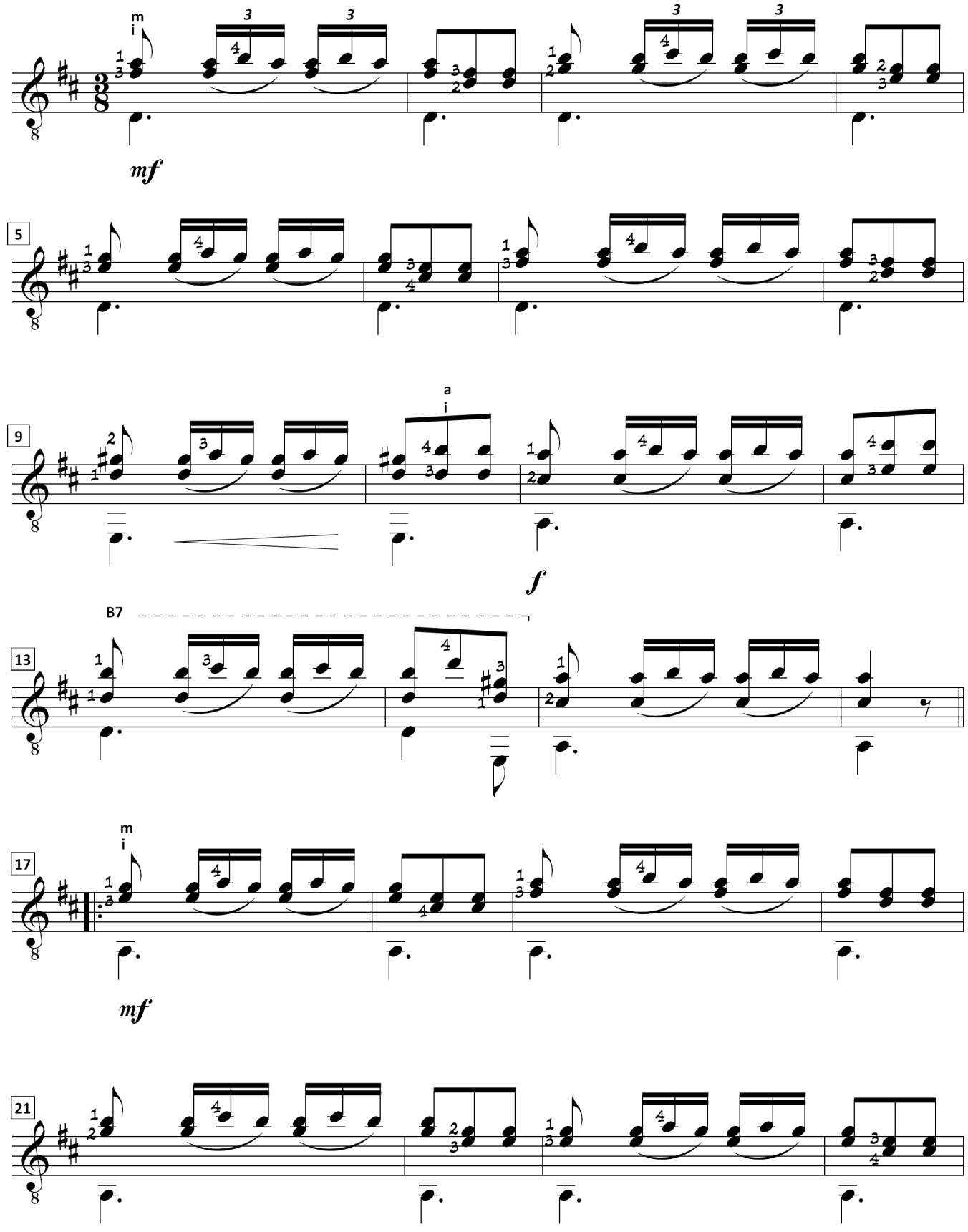

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών
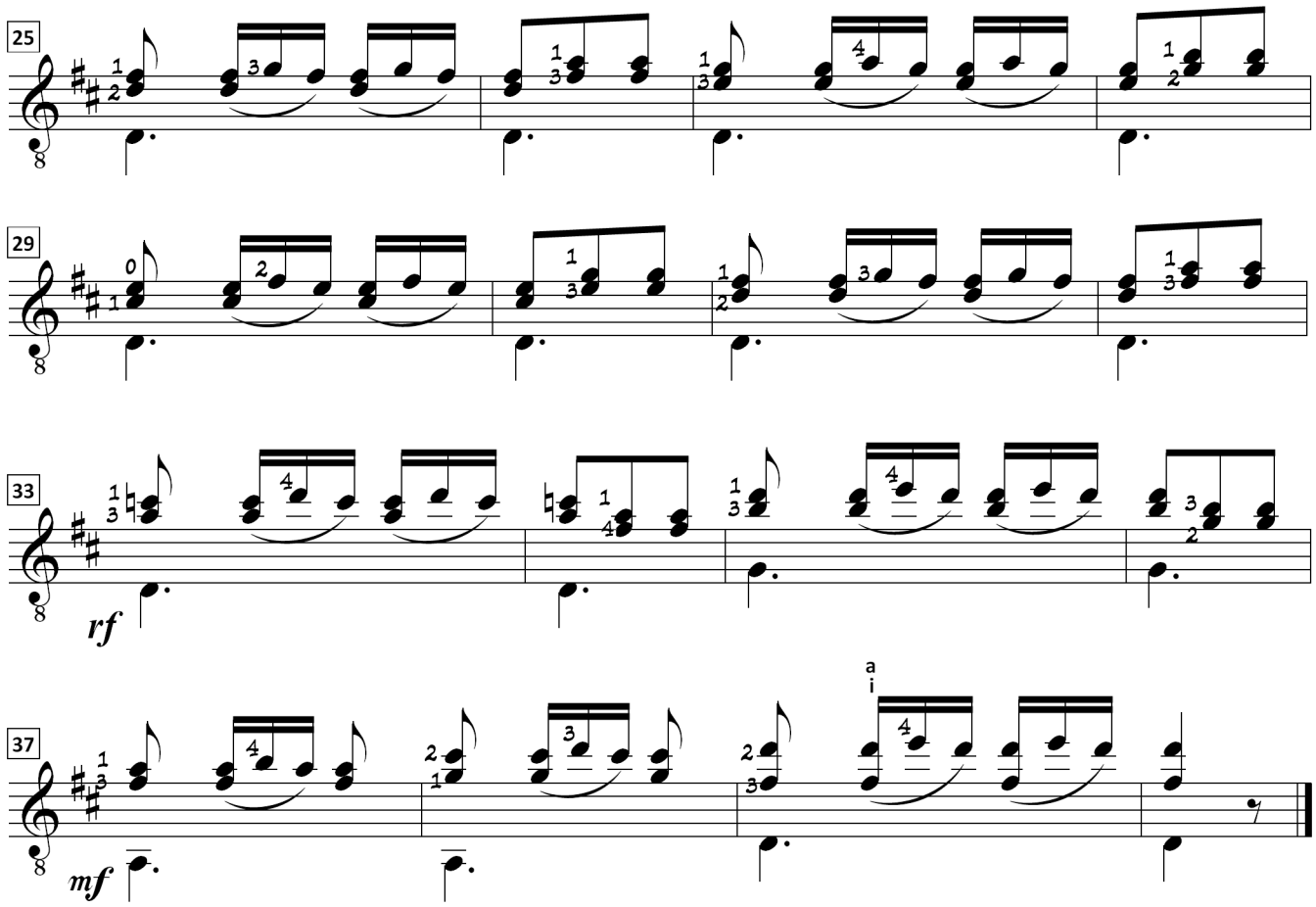
Σπουδές για το αριστερό χέρι

7 Σπουδή για μικτούς δεμένους φθόγγους (Etudes op. 60, αρ. 10) *Mateo Carcassi* (*1792 - 1853*)

Allegretto (♪ = 100 -120)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών
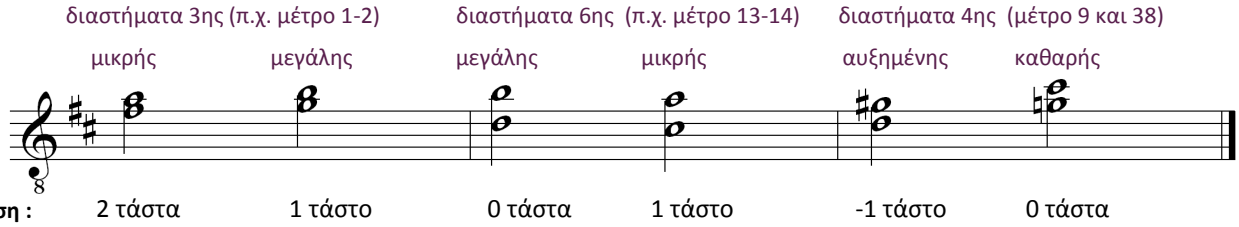

Οδηγίες μελέτης

Ο Mateo Carcassi έχει γράψει 25 σπουδές που θεωρούνται από τις καλύτερες της κλασικορομαντικής περιόδου και αντιστοιχούν στις δυνατότητες του επιπέδου σας. Βρείτε στο imslp.org (Mateo Carcassi op. 60) ή σε άλλους ιστότοπους και ανακαλύψτε αυτό το θησαυρό της κλασικής κιθάρας.

Όσον αφορά τους δεμένους φθόγγους (legati) ακολουθήστε τις οδηγίες των επόμενων σπουδών 8 και 9. Ο συνθέτης στις επάνω φωνές και στην αρχή κάθε μέτρου, μεταξύ της 1ης και 2ης χορδής, εναλλάσσει τα διαστήματα 3ης μικρής και μεγάλης και 4ης καθαρής και αυξημένης. Ενώ μεταξύ 1ης και 3ης χορδής εναλλάσσει τα διαστήματα 6ης μικρής και μεγάλης. Είναι ευκαιρία να εντοπίσετε και να κατανοήσετε τον τρόπο εύρεσης και εκτέλεσης αυτών των διαστημάτων στην κιθάρα σας. Δεδομένου ότι η κιθάρα είναι κουρδισμένη με την 1η - 2η χορδή σε 4η καθαρή και την 2η - 3η χορδή σε 3η μεγάλη, παρατηρήστε ως προς το άνοιγμα δακτύλων του αριστερού σε σχέση με την 1η χορδή ότι:

- Τα διαστήματα 3ης: Μεταξύ 1ης και 2ης χορδής απέχουν 2 τάστα τα μικρά και 1 τάστο τα μεγάλα.
- Τα διαστήματα 6ης: Μεταξύ 1ης και 3ης χορδής απέχουν 1 τάστο τα μικρά και 0 τάστα τα μεγάλα.
- Τα διαστήματα 4ης: Μεταξύ 1ης και 2ης χορδής απέχουν -1 τάστο τα αυξημένα και 0 τάστα τα καθαρά.
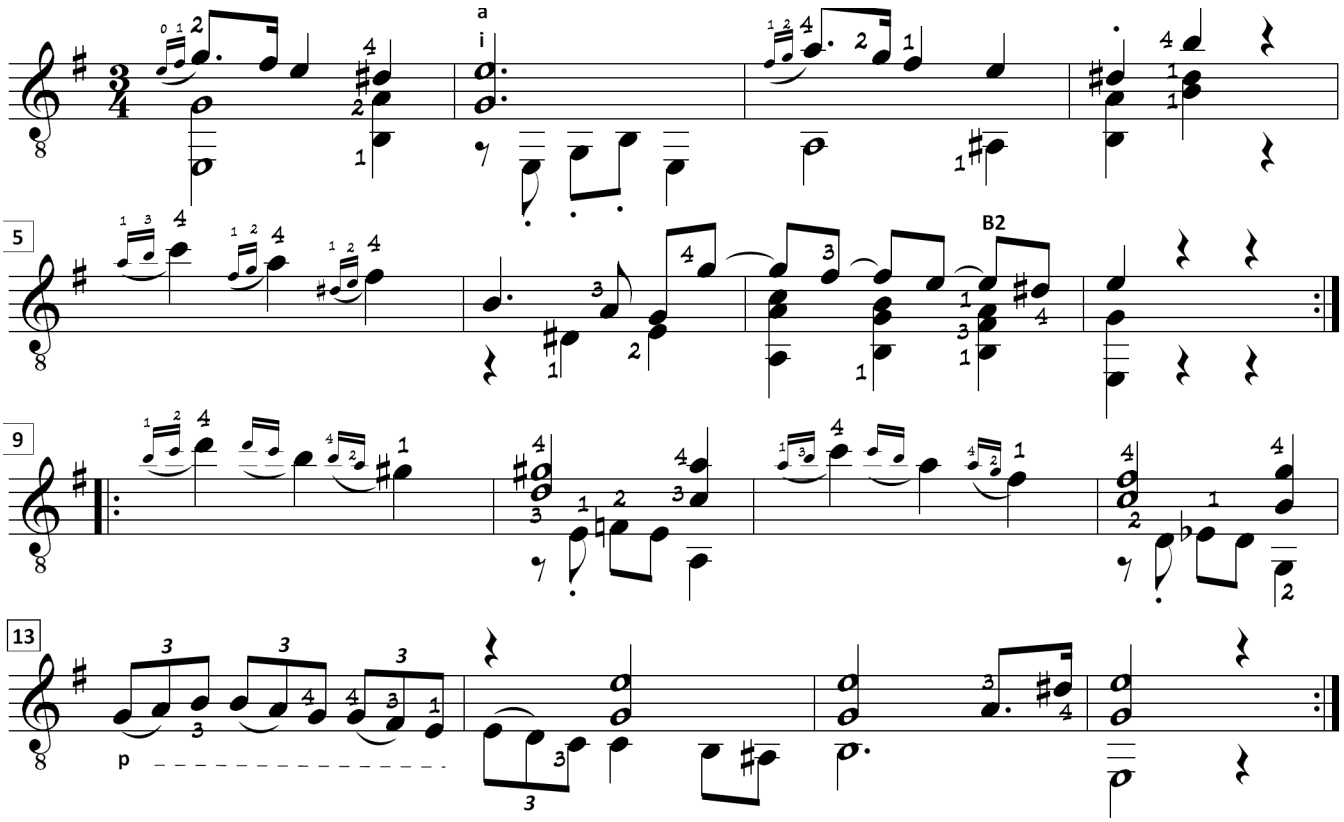

Μελετήστε τις σκάλες με 3ες , ασκήσεις **κ9 έως κ12** για να κατανοήσετε τις σχέσεις των διαστημάτων 3ης στην κιθάρα.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών
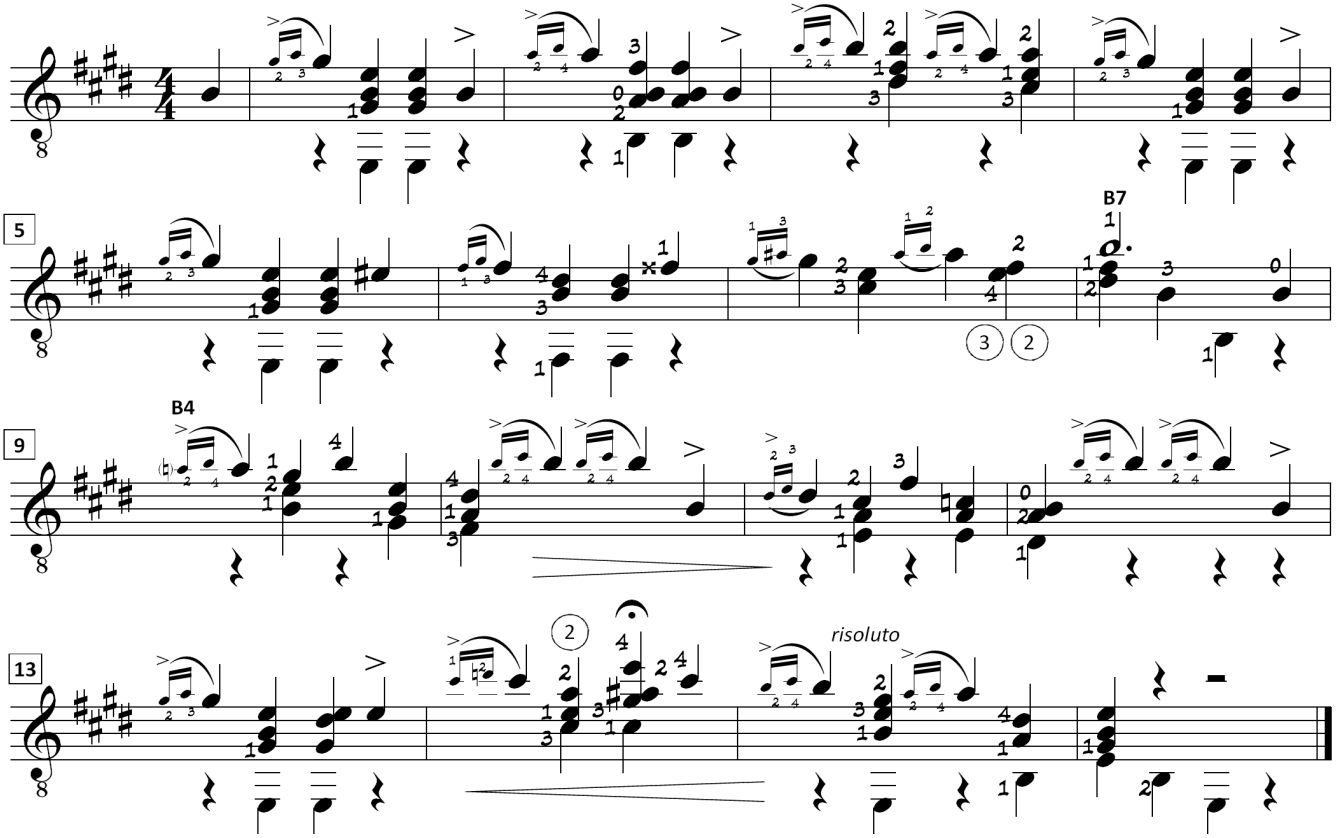
8 **Σπουδή για αποτζιατούρες** (Nuevo Metodo para Guitarra, Lec. 29) *Dionisio Aguado*

Andante (♩ = 60)

9 **Σπουδή για αποτζιατούρες** (τχ. 3, αρ. 17) *Julio Sagreras (1879 1942)*

Andantino grazioso (♩ = 60)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών
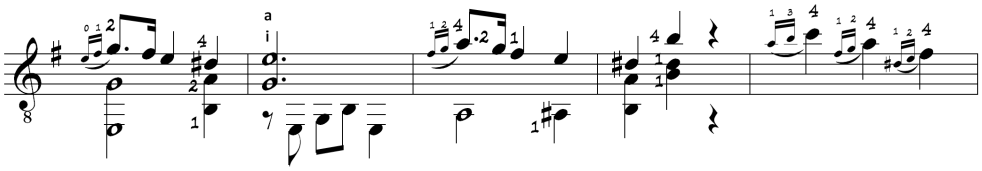
Οδηγίες μελέτης

8 Σπουδή για αποτζιατούρες (Nuevo Metodo para Guitarra, Lec. 29), *Dionisio Aguado*

Στη σπουδή αυτή ο Aguado χρησιμοποιεί στολίδια (appoggiaturas - Ιταλικά ή grace notes - Αγγλικά) με τριπλούς ανιόντες και κατιόντες φθόγγους. Χρειάζεται μεγάλη ακρίβεια της τοποθέτησης και οικονομία ενέργειας στο αριστερό χέρι έτσι ώστε να ακουστούν όσο το δυνατόν καλύτερα. Κατά την εκτέλεση των στολιδιών να διατηρείτε το αριστερό σε έκταση, έτσι ώστε κάθε δάκτυλο να βρίσκεται σε κατάσταση ετοιμότητας επάνω από το αντίστοιχο τάστο.
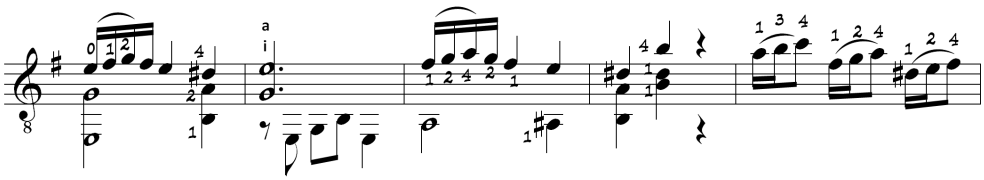
- Μελετήστε τις ασκήσεις **α1 έως α4** και **α7 έως α10**. Μελετήστε αργά, δίνοντας έμφαση στον ήχο παρά στην ταχύτητα, με προσοχή στην ακριβή διάρκεια των φθόγγων.
- Μετακινήστε γρήγορα το αριστερό χέρι στην επόμενη θέση ώστε να προετοιμαστεί για την επόμενη ομάδα δεμένων φθόγγων.
- Δοκιμάστε την παρακάτω παραλλαγή χωρίς στολίδια για να εξοικειωθείτε με τους δεμένους φθόγγους:

ΑΝΤΙ (Α)

κ.λπ.

ΠΑΙΞΤΕ (Β)

κ.λπ.

Όταν εξοικειωθείτε με τον (Α) τρόπο, προχωρήστε στον (Β).

- Φροντίστε τα στολίδια να αρχίζουν στη θέση του μέτρου και ταυτόχρονα με το μπάσο.
- Προσπαθήστε να μην αφαιρείτε ή προσθέτετε διάρκεια στο δέκατο έκτο που ακολουθεί το στολίδι
- Μελετήστε με τον μετρονόμο.

Οι ενδείξεις staccato (**.**)έχουν προστεθεί στο πρωτότυπο από τους συγγραφείς.
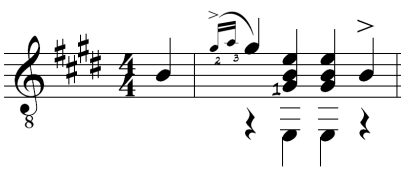
9 Σπουδή από Las Terceras Lecciones de Guitarra αρ. 17, *Julio Sagreras*

Ακολουθήστε τις ίδιες οδηγίες που δόθηκαν για τη σπουδή 8. Πρόκειται για μία ιδιαίτερα δύσκολη σπουδή προκειμένου να αποδοθεί σωστά.

Προσπαθήστε να μάθετε τη σπουδή απ' έξω έτσι ώστε να ελέγχετε τις μετακινήσεις του αριστερού χεριού.

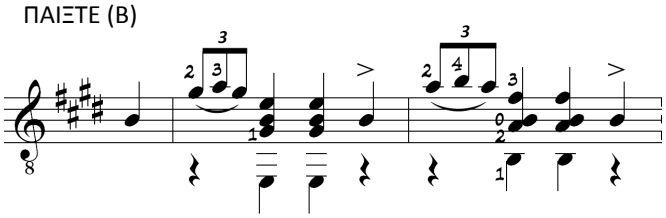
Δοκιμάστε την παρακάτω παραλλαγή χωρίς στολίδια για να εξοικειωθείτε με τους δεμένους φθόγγους:

ΑΝΤΙ (Α)

κ.λπ.

ΠΑΙΞΤΕ (Β)

κ.λπ.
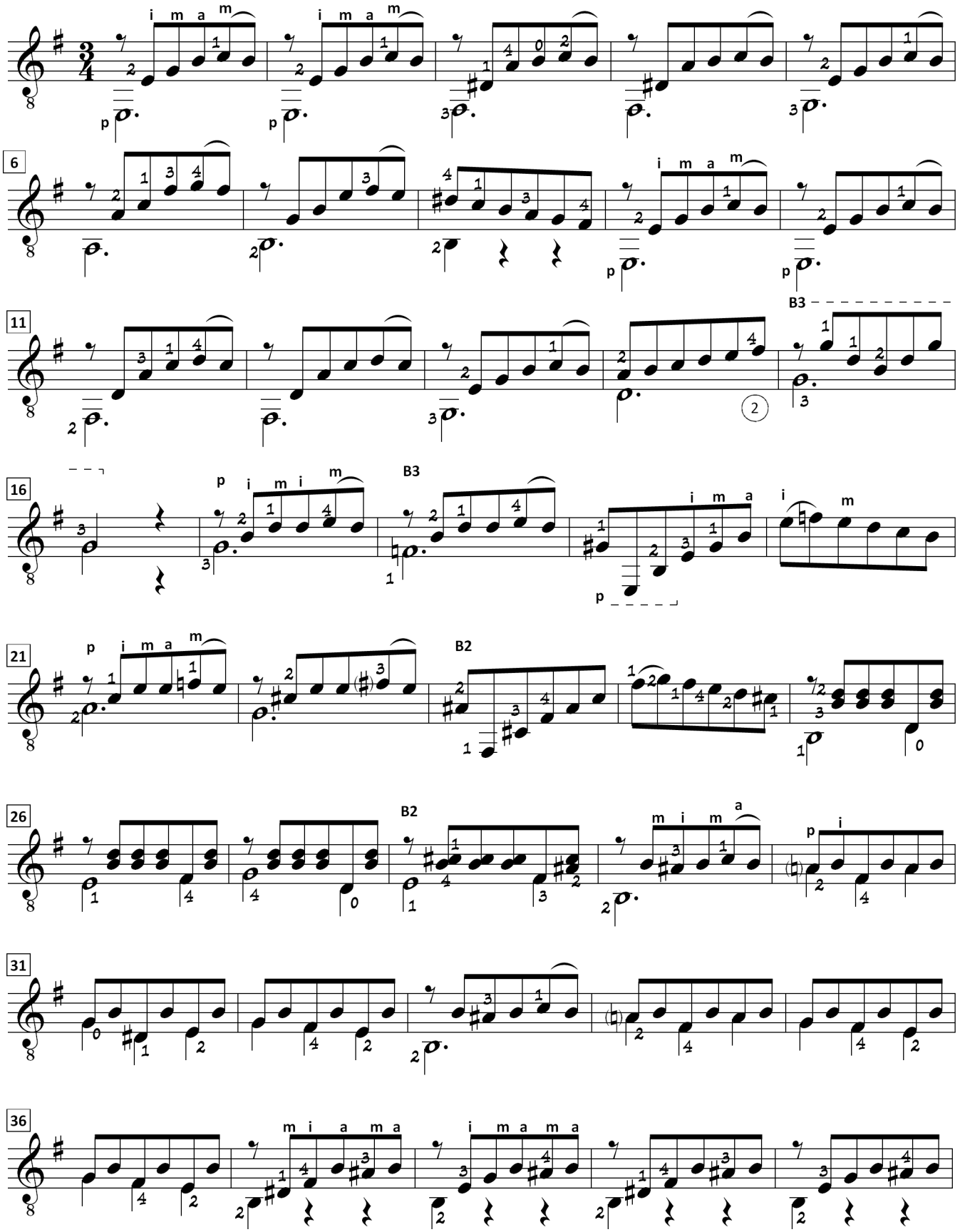
Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Γενικές σπουδές
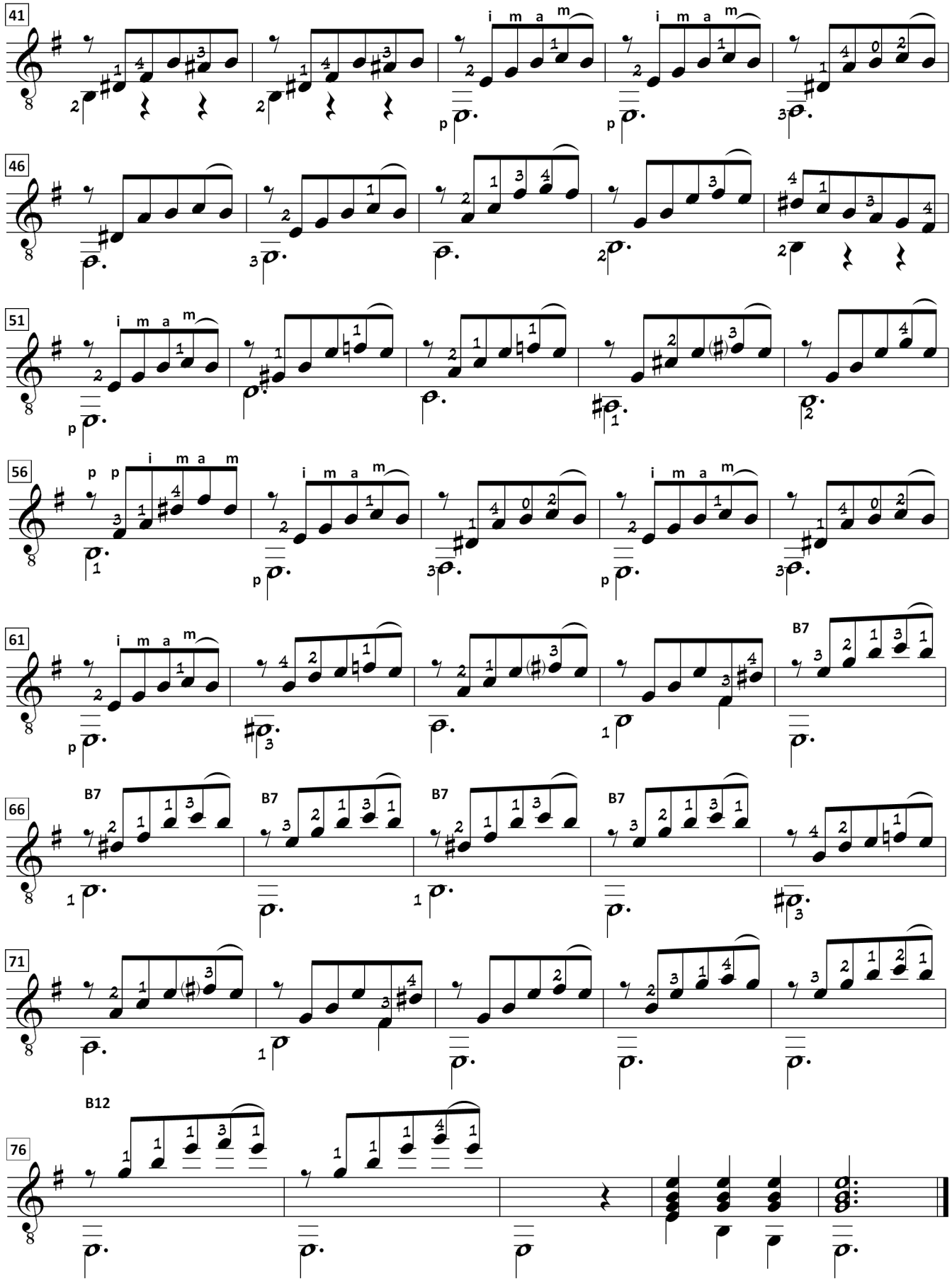
10 Σπουδή για αρπίσματα και δεμένους φθόγγους (24 Etudes op. 100, αρ. 13)

Mauro Giuliani (1781 - 1829)

Affettuoso (♩. = 104 -120)
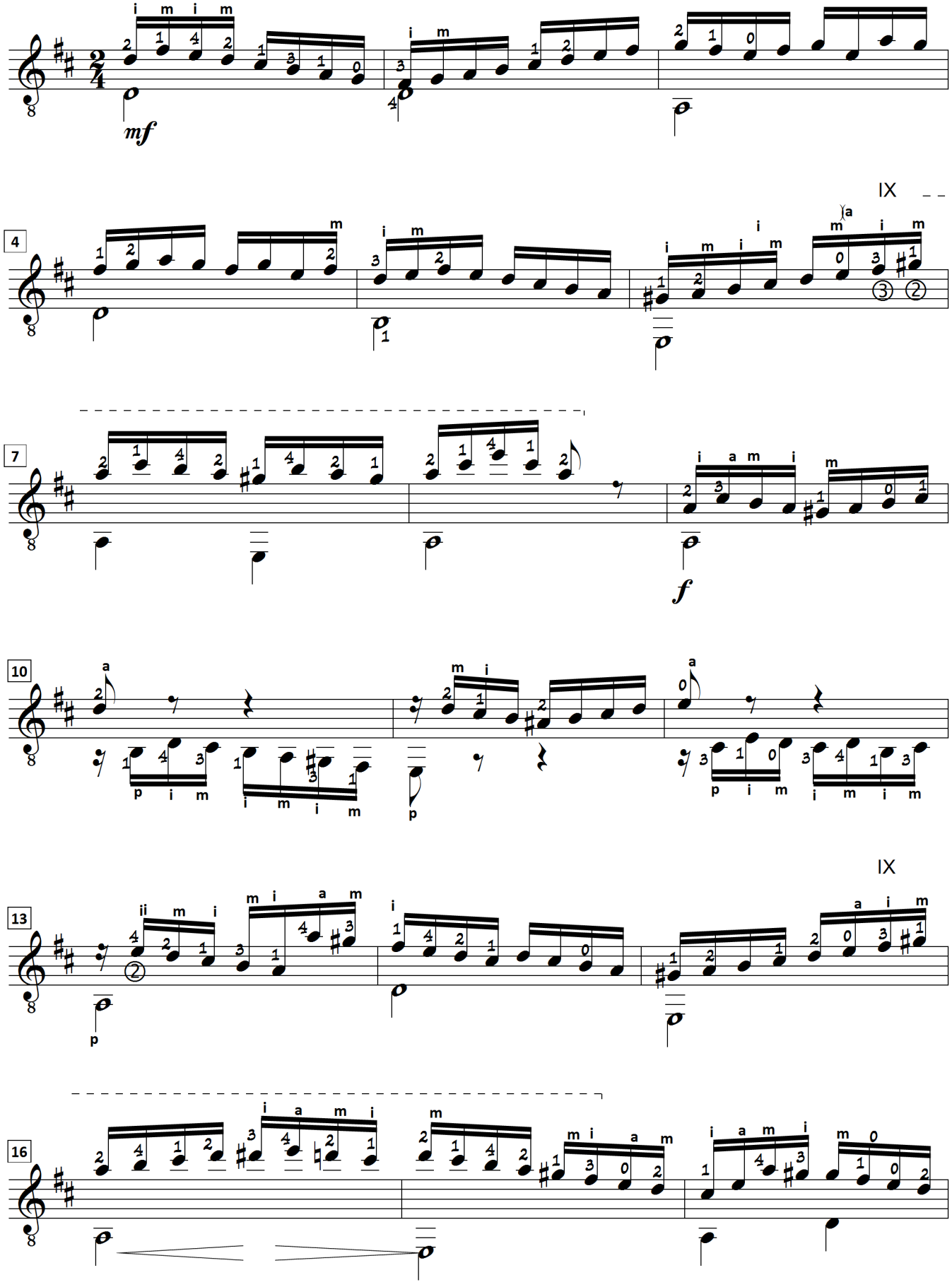

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών
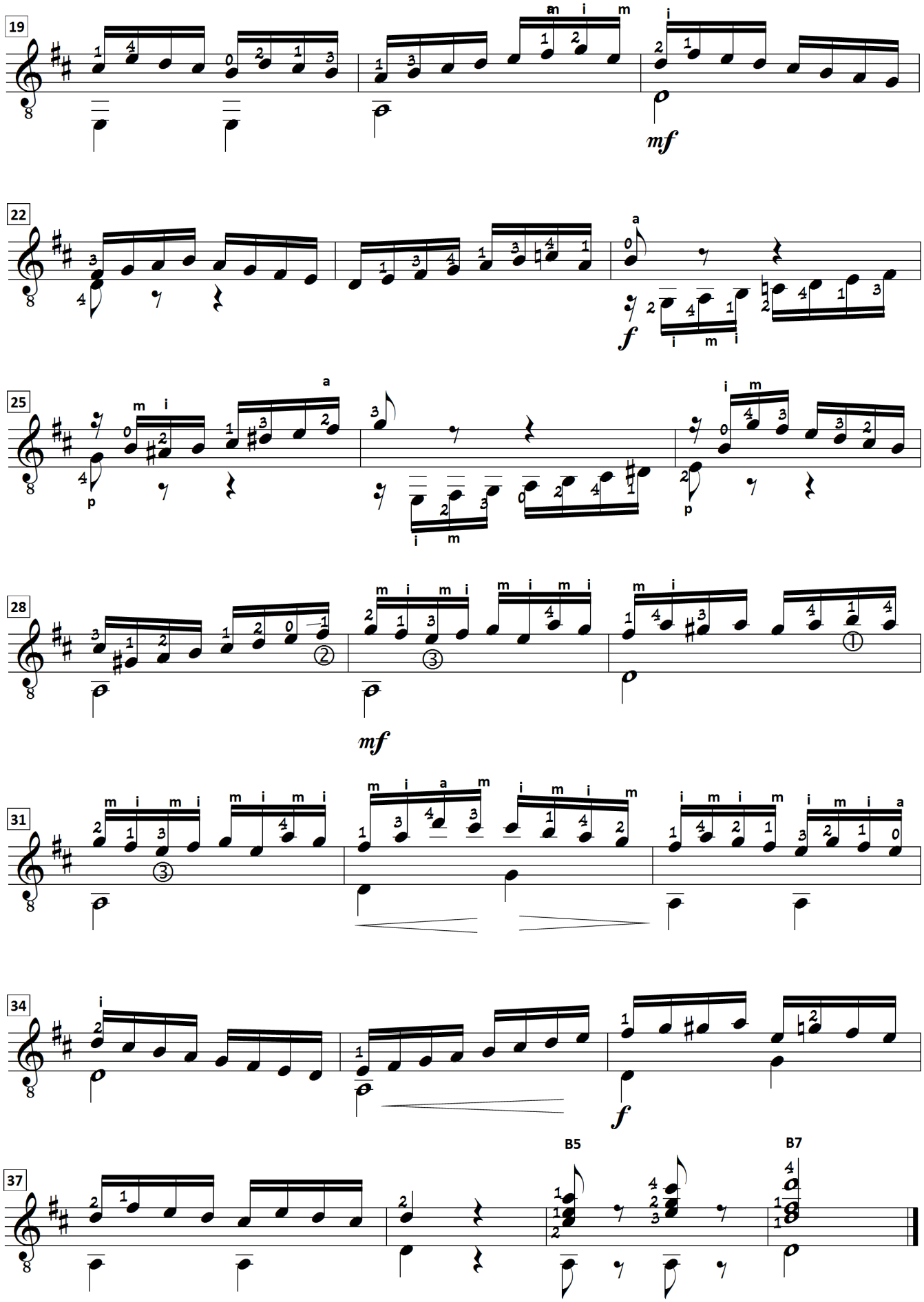

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

11 **Σπουδή για κλίμακες** (έργ. 60, αρ. 14) *Mateo Carcassi* (*1792 - 1853*)

Allegro Moderato (♩ = 60 - 72)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

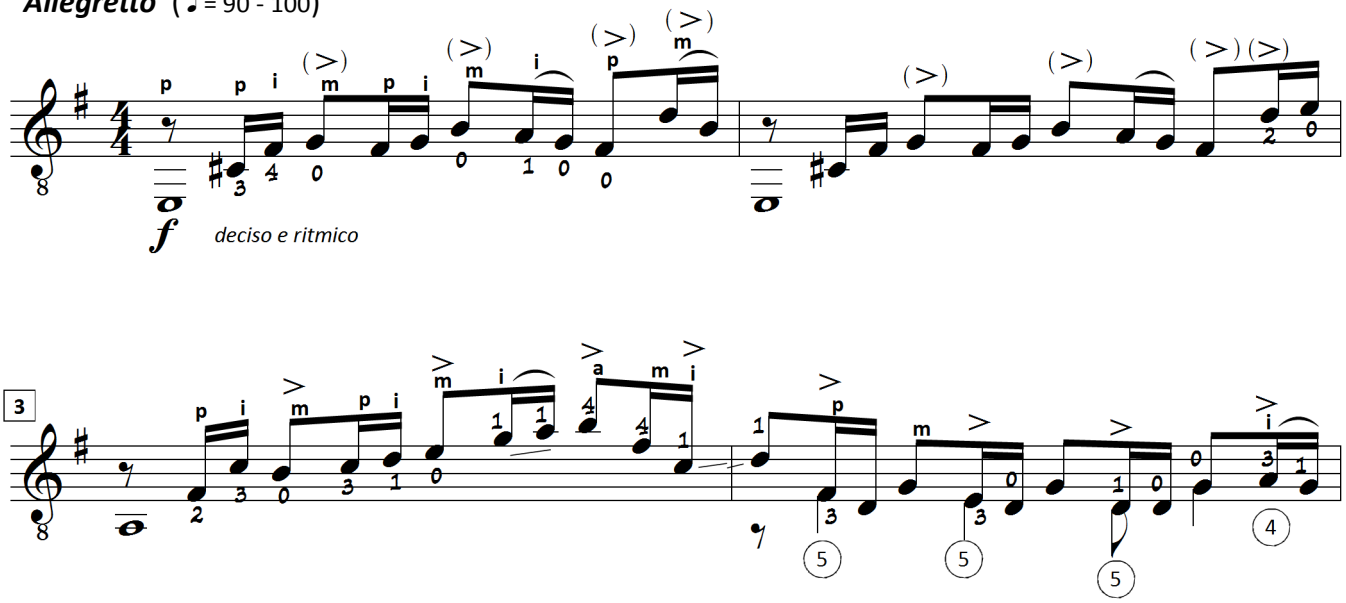
Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

12 Σπουδή για δεμένους φθόγγους και τοποθετήσεις δεξιού

(Estudios Sencillos, αρ. 11)

Leo Brouwer (1939 -)

Allegretto (♩ = 90 - 100)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons: Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Για την παρούσα σπουδή εκκρεμούν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του συνθέτη, γι αυτό διατίθεται μόνο η προεπισκόπηση της πρώτης/δεύτερης σειράς.

Η Σπουδή θα είναι διαθέσιμη εφόσον αυτά διευθετηθούν.

Μελετήστε αυτή τη σπουδή από τις εκδόσεις:

ΤΙΤΛΟΣ: Etudes Simples (Estudios Sencillos) 11-20, Leo Brouwer No 11
ΕΚΔΟΣΕΙΣ:Editions MAX ESCHIG, 48 , Rue de Rome, Paris

Οδηγίες μελέτης

10 Σπουδή από 24 Etudes έργο 100, αρ. 13, *Mauro Giuliani*

Σπουδή μικτής τεχνικής του *Mauro Giuliani* με απλούς δεμένους φθόγγους, αρπίσματα , συγχορδίες και κλίμακες.

Τεχνική: Προσέξτε την τοποθέτηση του αριστερού στα μέτρα 3, 14 προς 15 καθώς και κατά τη μετάβαση στο μπαρέ του 7ου τάστου στα μέτρα 64 προς 65.

Προσέξτε την εναλλαγή τεχνικών και την ανομοιότητα των αρπισμών που θα πρέπει να κατακτήσετε με τη χρήση του μετρονόμου σε πολύ αργό τέμπο.

Δώστε ιδιαίτερη προσοχή στο κράτημα των μπάσων που έχουν διάρκεια μισών και παρεστιγμένων μισών.

Μελετήστε ξεχωριστά τις μεταβάσεις στις ψηλές θέσεις μετά το μέτρο 65.

Ερμηνεία: Τονίστε τον πρώτο δεμένο φθόγγο. Ανεβάστε την ένταση του ήχου (crescendo) όταν ακολουθεί μέτρο με άρπισμα σε υψηλότερη τονική περιοχή και χαμηλώστε την ένταση (decrescendo) στα μέτρα όπου η σύνθεση οδηγείται σε χαμηλότερη περιοχή.

11 Σπουδή για κλίμακες έργο 60, αρ. 14, *Matteo Carcassi*

Σπουδή επάνω στην κλίμακα Ρε μείζονα του *Matteo Carcassi* με κύριο χαρακτηριστικό τη συνεχόμενη ροή των φθόγγων σε δέκατα έκτα.

Τεχνική: Κρατήστε σε έκταση το αριστερό χέρι στη 2η θέση, έτσι ώστε το 4ο δάκτυλο να βρίσκεται σταθερά πάνω από το 5ο τάστο.

Εξοικονομείστε ενέργεια διατηρώντας χαλαρό το αριστερό στις κλίμακες

Δώστε ιδιαίτερη προσοχή κατά τη μετάβαση στην 9η θέση στα μέτρα 6 και 15 που πραγματοποιείται αβίαστα μέσω του μι της ανοικτής πρώτης χορδής.

Ερμηνεία: Ακολουθήστε της ενδείξεις δυναμικής. Τονίστε ιδιαίτερα τις θέσεις του μέτρου για να αποδοθεί ο παλμός του μέτρου 2/4. Αυξήστε την ένταση όταν η κλίμακα ανεβαίνει και μειώστε όταν κατεβαίνει.

12 Σπουδή από Estudios Sencillos, αρ. 11, *Leo Brouwer*

Πρόκειται για μια από τις ομορφότερες σπουδές του *Leo Brouwer* που αποσκοπεί στην εξοικείωση με την τοποθέτηση του αριστερού, αρπίσματα και δεμένους φθόγγους. Σκληρή, καθώς χρησιμοποιεί τα διαστήματα 4ης και 5ης καθαρής, αλλά ταυτόχρονα μελωδική, η σπουδή αυτή αποτελεί κιθαριστικό πρότυπο μοντέρνας γραφής.

Τεχνική: Να επαναλάβετε πολλές φορές το 1ο μέτρο έτσι ώστε να αποκτήσετε ευχέρεια στο δεξί χέρι για την εκτέλεση του μοτίβου αρπίσματος.

Ακολουθήστε πιστά τη δακτυλοθεσία και τις υποδείξεις τονισμών.

Ερμηνεία: Οι τονισμοί είναι πολύ σημαντικοί σε αυτή τη σπουδή και ακολουθούν την αρμονία της. Στα μέτρα 1-12 τονίζεται η θέση κάθε τέταρτου (που αποδίδεται από το μέσο m) εκτός από το μέτρο 5 και 8 όπου τονίζεται στο ασθενές όγδοο ο αντίχειρας (p). Στα μέτρα 13-17 τονίζονται οι συγκοπτόμενοι φθόγγοι στο ασθενές, ενώ τα μέτρα 19 , 20 και 23 ορίζονται από μέτρο 8/8 (3+3+2) και τονίζονται αναλόγως.

Οι τονισμοί στην πρώτη σειρά έχουν μπει σε παρένθεση για να δειχθεί ότι δεν υπάρχουν στο πρωτότυπο καθώς αποτελούν πρόταση των συγγραφέων.

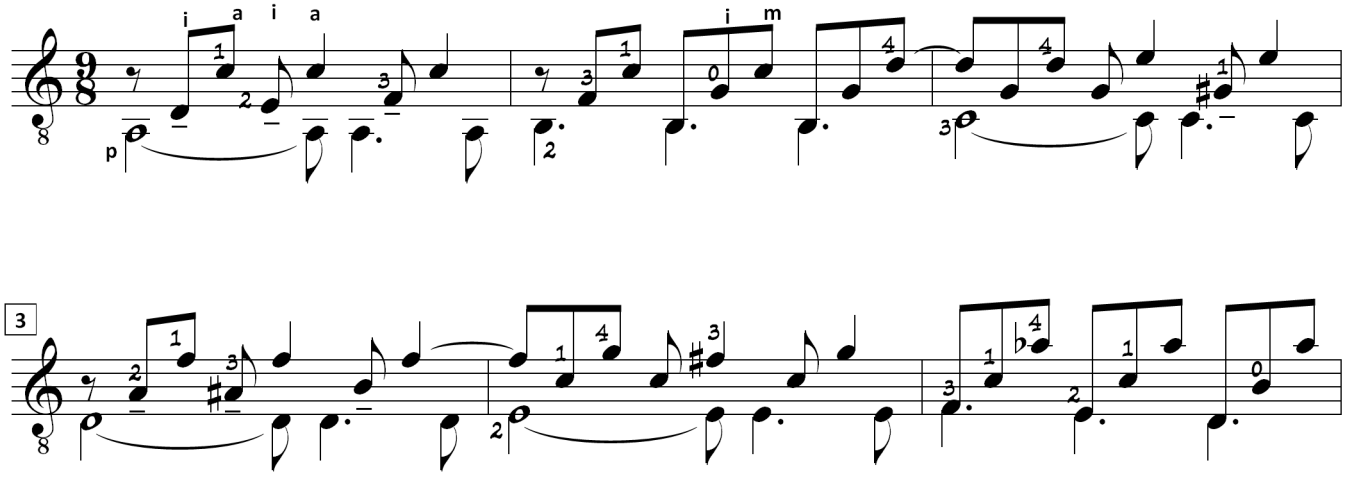
Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

13 Σπουδή για κρατημένους και τονισμένους φθόγγους

Microestudios, αρ. 6

Abel Carlevaro (1916 - 2001)

Calmo (♩.= 60 - 63)

Για την παρούσα σπουδή εκκρεμούν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του συνθέτη, γι αυτό διατίθεται μόνο η προεπισκόπηση της πρώτης/δεύτερης σειράς.

Η Σπουδή θα είναι διαθέσιμη εφόσον αυτά διευθετηθούν.

Μελετήστε αυτή τη σπουδή από τις εκδόσεις:

ΤΙΤΛΟΣ: Microestudios Volume II, σελίδα 3
ΕΚΔΟΣΕΙΣ:Nova Music, UK, ISBN 3-89044-141-6

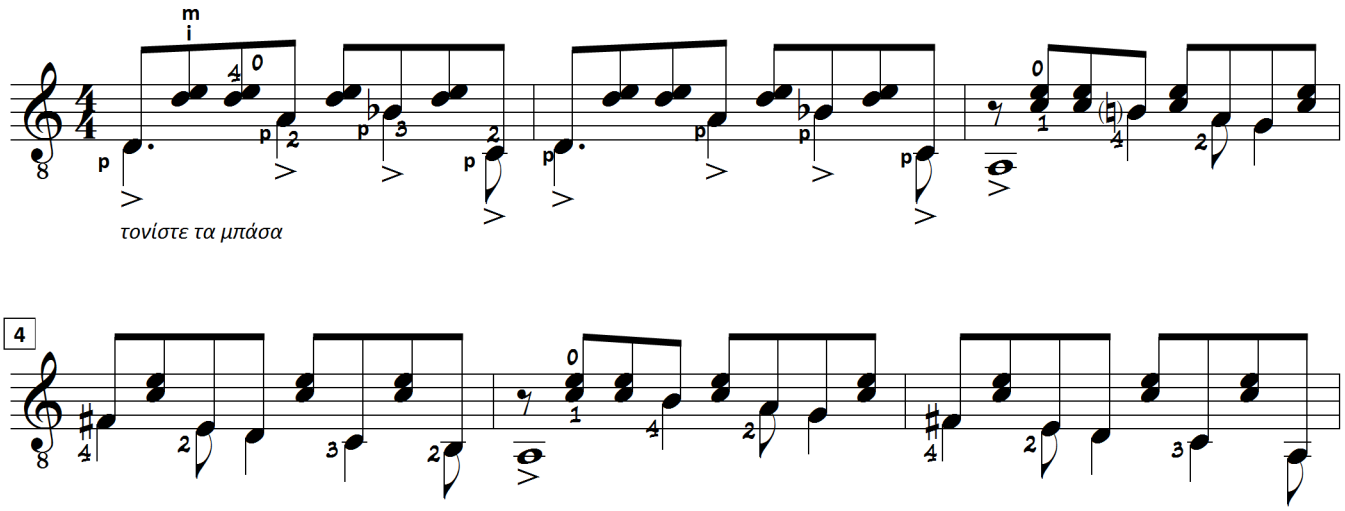
Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

ΔΕΙΓΜΑ

14 Σπουδή για μελωδία στο μπάσο (Estudines op. 39, αρ. 2)

Francis Kleynjans (1951 -)

***Allegro* bien rythmé** (♩. = 160)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons: Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Για την παρούσα σπουδή εκκρεμούν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του συνθέτη, γι αυτό διατίθεται μόνο η προεπισκόπηση της πρώτης/δεύτερης σειράς.

Η Σπουδή θα είναι διαθέσιμη εφόσον αυτά διευθετηθούν.

Μελετήστε αυτή τη σπουδή από τις εκδόσεις:
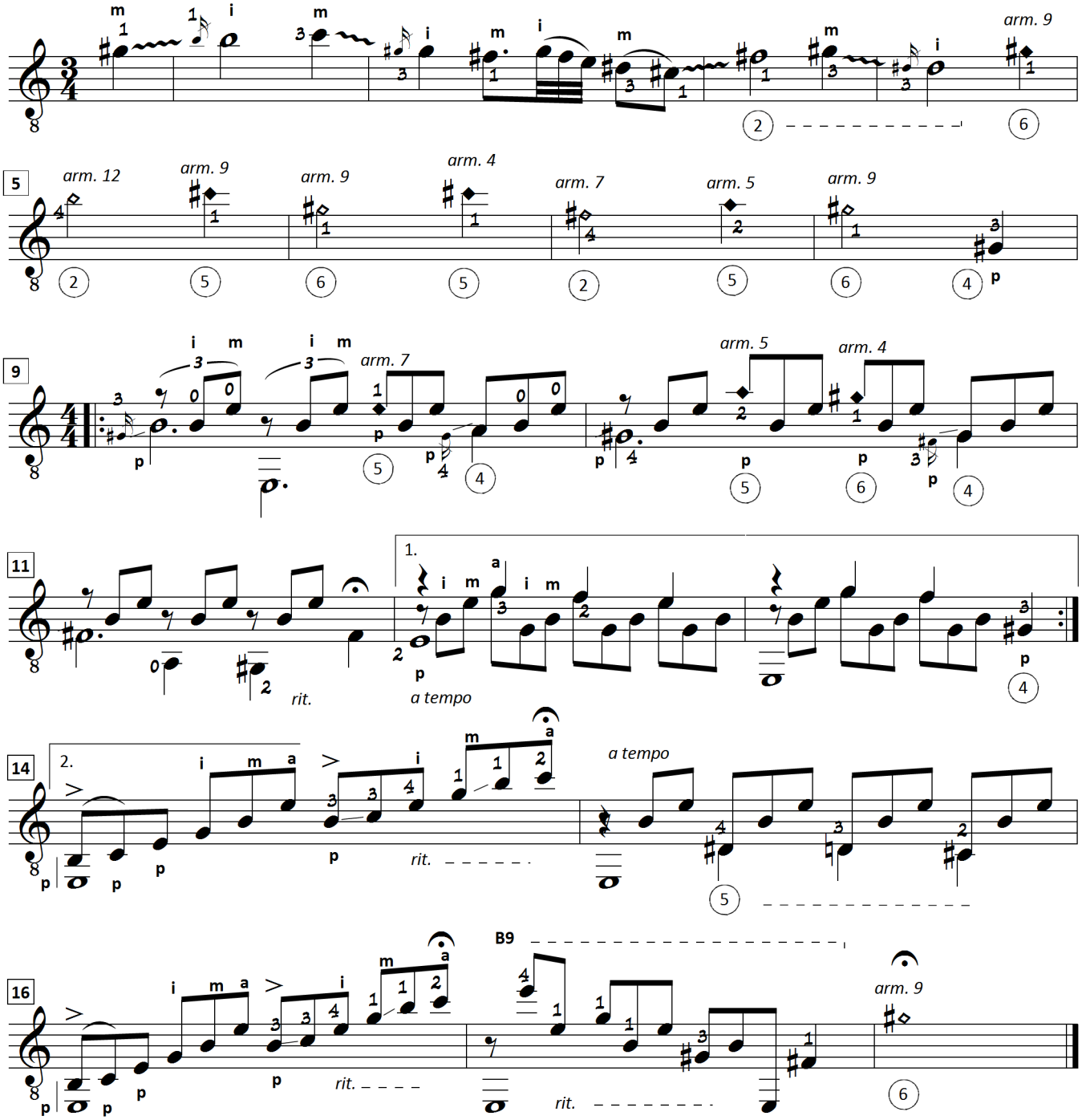
ΤΙΤΛΟΣ: Estudines op. 39, αρ. 2
ΕΚΔΟΣΕΙΣ: LEDUC [A.L. 24743], 1979

530010

15 Σπουδή για glissandi και αρμονικούς φθόγγους

Σταύρος Κατηρτζόγλου

Calmo (♩.= 60)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οδηγίες μελέτης

13 Σπουδή αρ. 6 *από* Microestudios, *Abel Carlevaro*

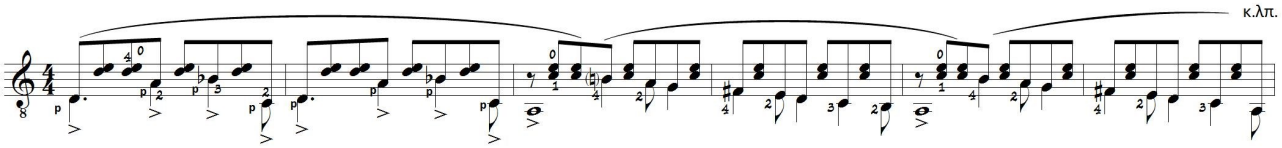
Σπουδή του μεγάλου Ουρουγουανού δάσκαλου σε μέτρο 9/8 που καταλήγει σε 4/4. Προσέξτε το μοίρασμα του μέτρου σε τρεις ομάδες ογδόων (3+3+3). Πρόκειται για μια τρίφωνη ομόφωνη σπουδή με τη μορφή αρπίσματος όπου η κάτω φωνή αποδίδεται από τον αντίχειρα, η μεσαία από τον δείκτη και η επάνω από m ή a.

Τεχνική: Ακολουθήστε πιστά τη δακτυλοθεσία και τις υποδείξεις τονισμών. Τονίστε τους φθόγγους του δείκτη που υποδεικνύονται από τον συνθέτη.
Κρατήστε τους μεγάλους φθόγγους δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις συζεύξεις.
Ερμηνεία: Οι τονισμοί είναι πολύ σημαντικοί σε αυτή τη σπουδή. Η σύγχρονης αντίληψης αρμονία της, κρύβει τονικούς υπαινιγμούς με τη μορφή αποτζιατούρας π.χ. μέτρο 2 το ντο της 2ης χορδής που εξελίσσεται σε ρε στο τελευταίο όγδοο, ή με τη μορφή διαβατικών φθόγγων π.χ. το σολ# στο μέτρο 3 και λα# στο μέτρο 4.
Σε κάθε περίπτωση οι καταληκτικοί φθόγγοι (λύσεις) θα πρέπει να ερμηνεύονται μαλακότερα από άποψη τονισμού. Παρατηρήστε την αντίθετη κίνηση στη μεσαία και στην επάνω φωνή στα μέτρα 9 έως 14 όπου διαφοροποιείται μόνο το μπάσο (μ. 9 έως 12) ενώ στη συνέχεια διαφοροποιείται η μεσαία φωνή (μ. 13 και 14).
Ερμηνεύστε σωστά το μικρό accelerando και ralletando των τριών τελευταίων μέτρων.

14 Σπουδή από Estudines έργο 39, αρ. 2, *Francis Kleynjans*

Ο Γάλλος πολύγραφος συνθέτης και κιθαριστής Francis Kleynjans έχει συνθέσει πάνω από 700 έργα. Το βραβευμένο έργο του “A l'Aube du jour dernier” αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα σύγχρονα έργα για κιθάρα. Η εξαιρετική αυτή σπουδή μας θυμίζει την σπουδή No1 του L. Brouwer που διδαχθήκαμε στο 2ο επίπεδο. Η μελωδία εξελίσσεται στα μπάσα ενώ μεταφέρεται στις συγχορδίες στα μέτρα 8, 10, 24, 26, 28-30 και 37.

Τεχνική: Ενώ το μέτρο είναι 4/4 οι τονισμοί στο μπάσο δημιουργούν συγκοπές με πιο συχνή αυτή της μορφής 3+2+3 όγδοα, με εξαίρεση τα μέτρα 8,10 και 24,26,28 όπου δεν υπάρχουν συγκοπές και τα μέτρα (γέφυρα) 29 και 30 όπου έχουμε 3+3+2 όγδοα.
Παρότι δύσκολη ρυθμικά, η τεχνική της σπουδής είναι σχετικά απλή και εφικτή, χρησιμοποιήστε το μετρονόμο σας ώστε ξεκινώντας από αργό τέμπο για να ανεβάσετε σταδιακά τη ρυθμική αγωγή σε bpm = 160/τέταρτο. Είναι προτιμότερο μετά την προκαταρκτική μελέτη να μετρήσετε με το μετρονόμο ένα κτύπο ανά μέτρο (bpm = 40/ολόκληρο), έτσι ώστε να αποφύγετε τις επιπλοκές στις εναλλαγές των συγκοπών.
Ερμηνεία: Τονίστε τα μπάσα. Τονίστε τις συγχορδίες όταν αναλαμβάνουν ρόλο μελωδίας. Όποτε η φράση της μελωδίας στα μπάσα επαναλαμβάνεται , φροντίστε να αλλάζετε ηχόχρωμα και δυναμική. Με τη βοήθεια του δασκάλου σας ξεχωρίστε με σύζευξη προσωδίας τις φράσεις π.χ.

15 Σπουδή για glissandi και αρμονικούς φθόγγους, *Σταύρος Κατηρτζόγλου*

Μελετήστε τα glissandi με ακρίβεια στην κατάληξη του τελευταίου φθόγγου, όπου δεν υπάρχει δάκτυλο του δεξιού χεριού ο φθόγγος ακούγεται δεμένος χωρίς να παίζεται με το δεξί.
Προσέξτε οι αρμονικές να πατάνε ακριβώς στο τάστο και για σύντομο χρονικό διάστημα, για καλύτερο αποτέλεσμα παίξτε κοντά στον καβαλάρη.
Ερμηνεία: Παίξτε αργά, δώστε έμφαση στη μελωδία, στον μεστό ήχο καθώς και στις υποδείξεις ερμηνείας.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

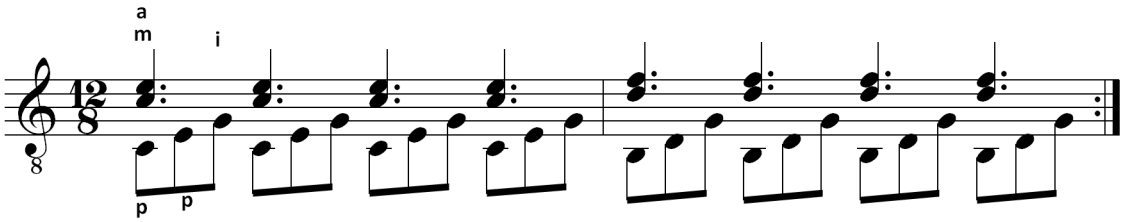
Ασκήσεις τεχνικής για το δεξί χέρι

Ασκήσεις του δεξιού με συνδυασμούς αρπισμάτων και συγχορδιών

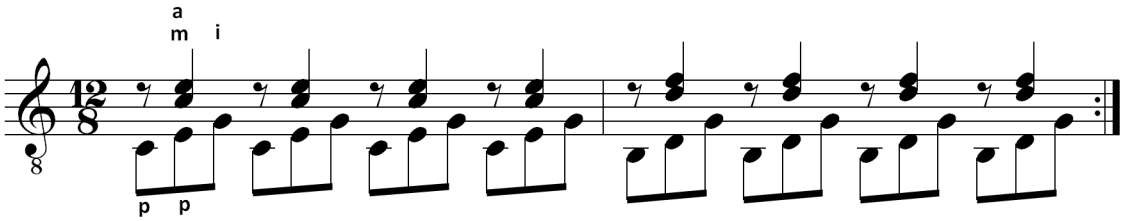
(Βασισμένες στις ασκήσεις του M. Giuliani, Studio per la chitarra op.1, αρ. ασκήσεων 18-24)

Εφαρμόστε και άλλους συνδυασμούς ακόρντων στα παρακάτω αρπίσματα. Π.χ Dm - A, Am - E, G - D^7 κλπ.

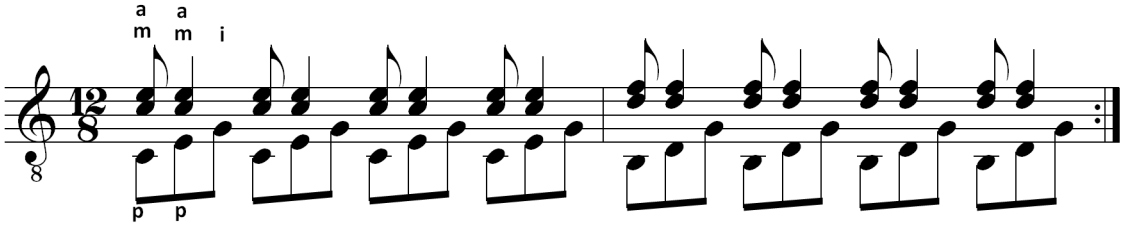
δ1

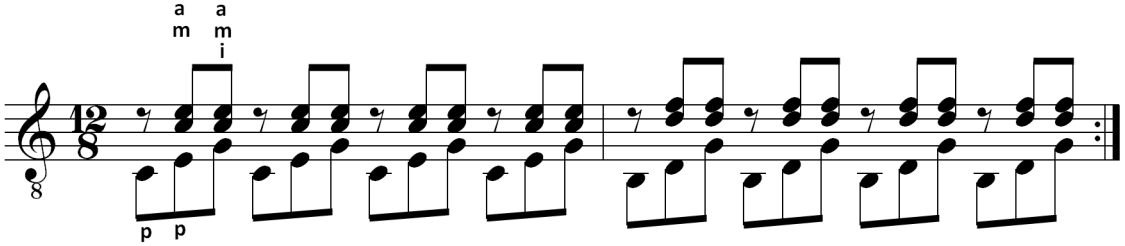
δ2

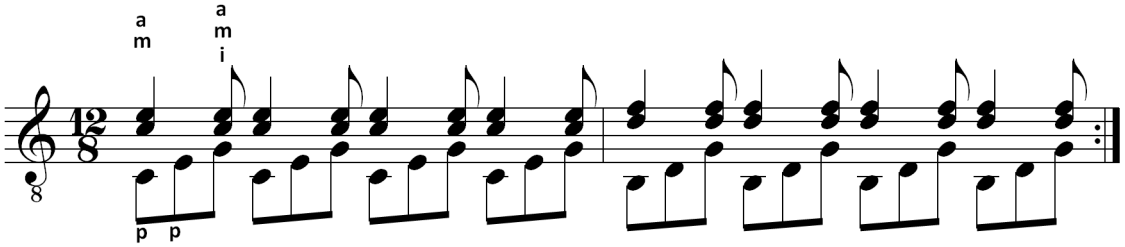
δ3

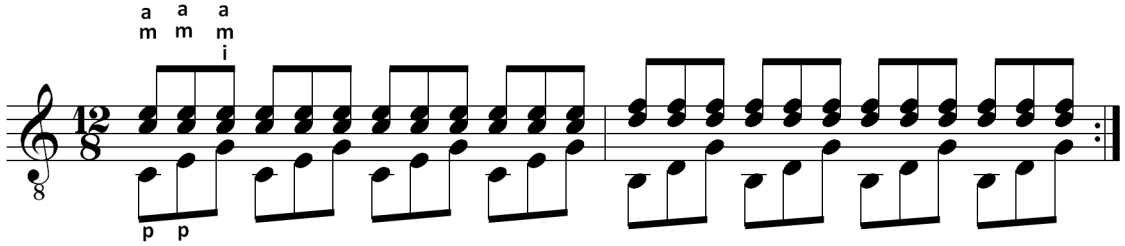
δ4

δ5

δ6

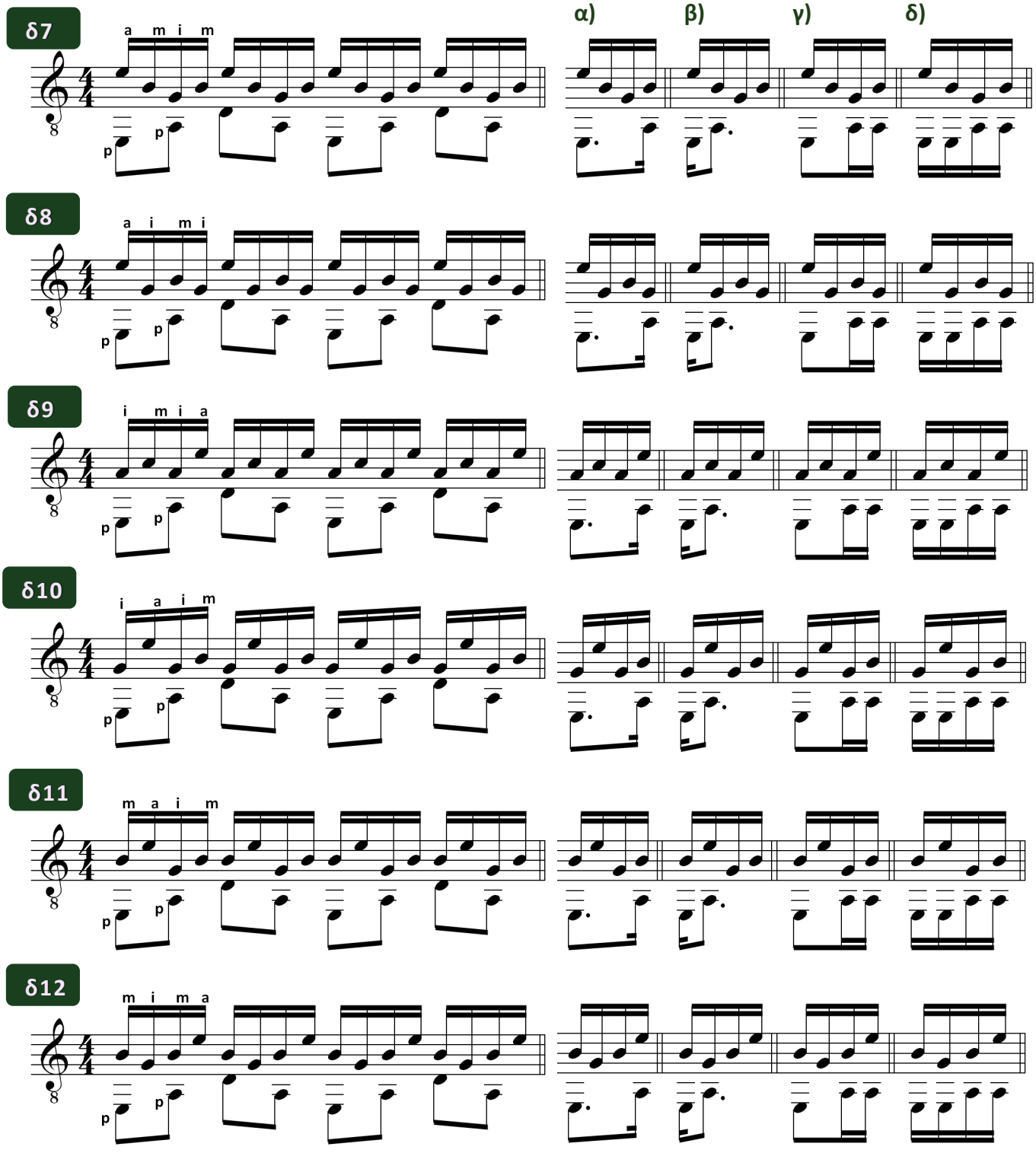

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Ασκήσεις του δεξιού με συνδυασμούς αρπισμάτων
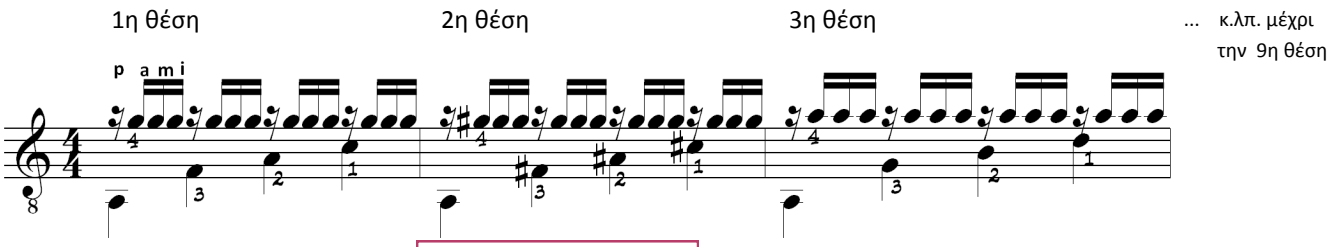
Μελετήστε τους αρπισμούς κάνοντας χρήση γνωστών ακόρντων, με αλλαγή σε κάθε μέτρο ή ανά δύο μέτρα. Συνίσταται καθορισμένη σειρά ακόρντων όπως I - IV - V - I σε διάφορες τονικότητες. Π.χ στην Λα ελάσσονα: Am - Dm - $E^{(7)}$ - Am. Μελετήστε μία φόρμα κάθε φορά.

Εφαρμόστε τις φόρμες αρπισμών αριστερά, με κάθε έναν από τους συνδυασμούς με αντίχειρα δεξιά

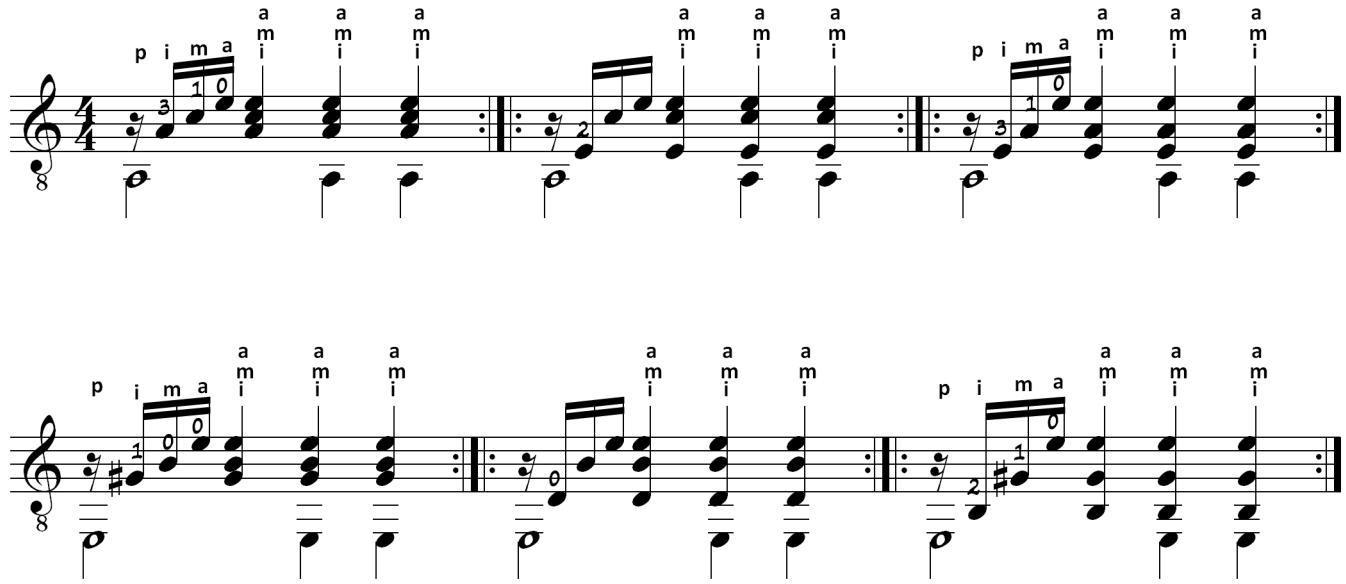
Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

δ13 Ασκήσεις για τρέμολο

Να επαναλάβετε την άσκηση με : **pmia**, **pima** και **pimami**

δ14 Ασκήσεις για συγχορδίες σε μη συνεχόμενες χορδές

Οδηγίες και επισημάνσεις για τις ασκήσεις του δεξιού χεριού

Το δεξί χέρι θεωρείται οδηγός του αριστερού χεριού. Είναι υπεύθυνο για τον παραγόμενο ήχο, την ταχύτητα της εκτέλεσης και τους τονισμούς.

Η τοποθέτηση του δεξιού χεριού, η γωνία, ο τρόπος κρούσης των χορδών και η διαμόρφωση των νυχιών, σε εξατομικευμένο επίπεδο για κάθε εκτελεστή, προσδιορίζουν το τελικό ακουστικό αποτέλεσμα.

Ο σπουδαστής του οργάνου θα πρέπει να ακούει τον παραγόμενο ήχο, να ελέγχει την ποιότητα κάθε ξεχωριστού φθόγγου και μέσα από την αυτοκριτική να βελτιώνει καθημερινά τον ήχο του. Τα αυτιά μας είναι ο καλύτερος δάσκαλος.

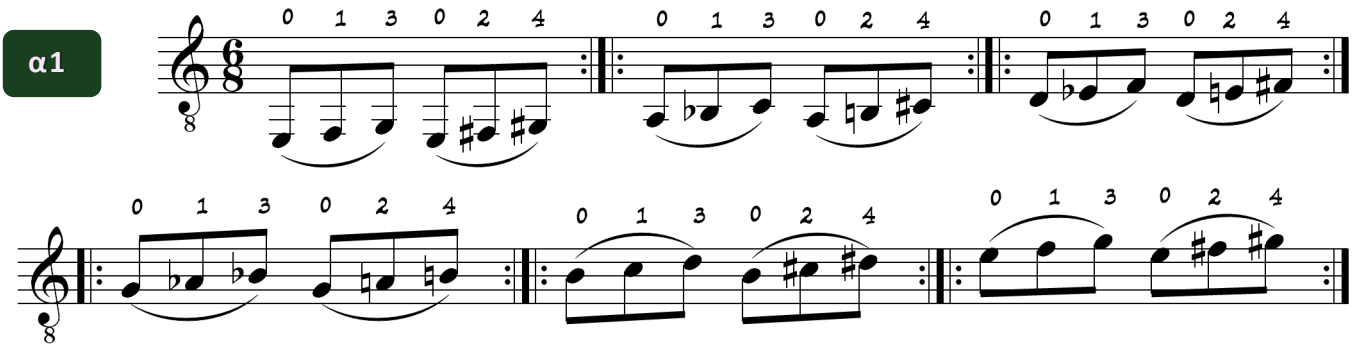
Η χαλαρότητα των μυών του δεξιού συντελεί στην εξοικονόμηση ενέργειας και διαμορφώνει έναν καλό και μεστό ήχο. Δύσκολα μπορεί να επιτευχθεί χαλαρότητα στο δεξί χέρι όταν άλλα μέρη του σώματος είναι φορτισμένα. Ο ώμος, η κακή θέση ενός ποδιού, η κακή ισορροπία όσον αφορά την ισορροπία του κέντρου βάρους της κιθάρας ως προς το σώμα μας, είναι μερικά από τα πιο συνηθισμένα προβλήματα που πρέπει να εντοπίσουμε και να διορθώσουμε.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Ασκήσεις τεχνικής για το αριστερό χέρι

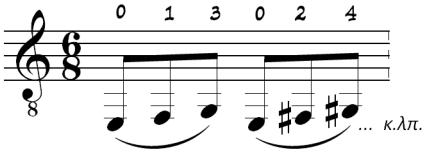
Ασκήσεις για τριπλούς ανιόντες και κατιόντες δεμένους φθόγγους (κάθετα)

α1
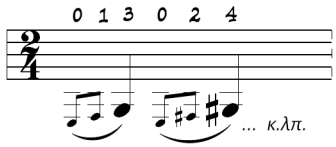

α2 Μελετήστε την προηγούμενη άσκηση κάνοντας χρήση της τεχνικής appoggiatura.

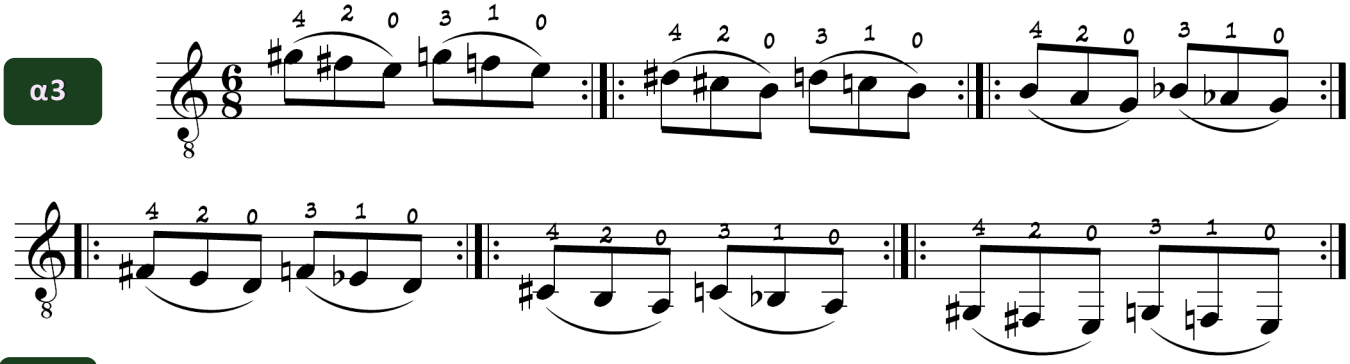
αντί:

παίξτε:
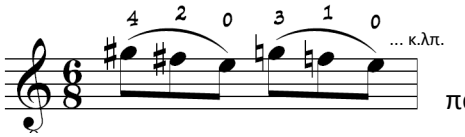

α3

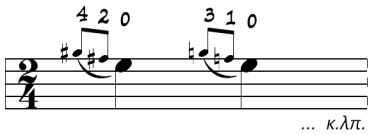

α4 Μελετήστε την προηγούμενη άσκηση κάνοντας χρήση της τεχνικής appoggiatura.

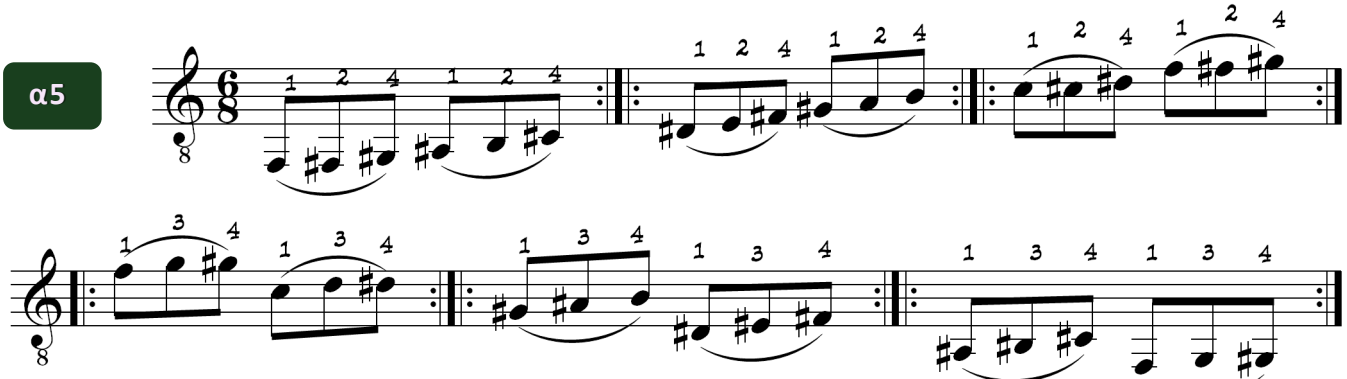
αντί:

παίξτε:
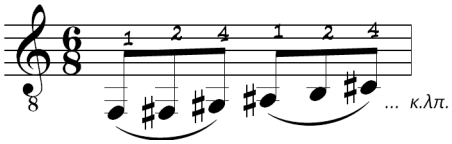

α5
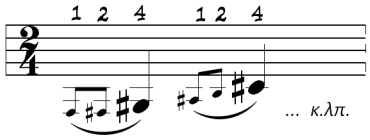

α6 Μελετήστε την προηγούμενη άσκηση κάνοντας χρήση της τεχνικής appoggiatura.

αντί:

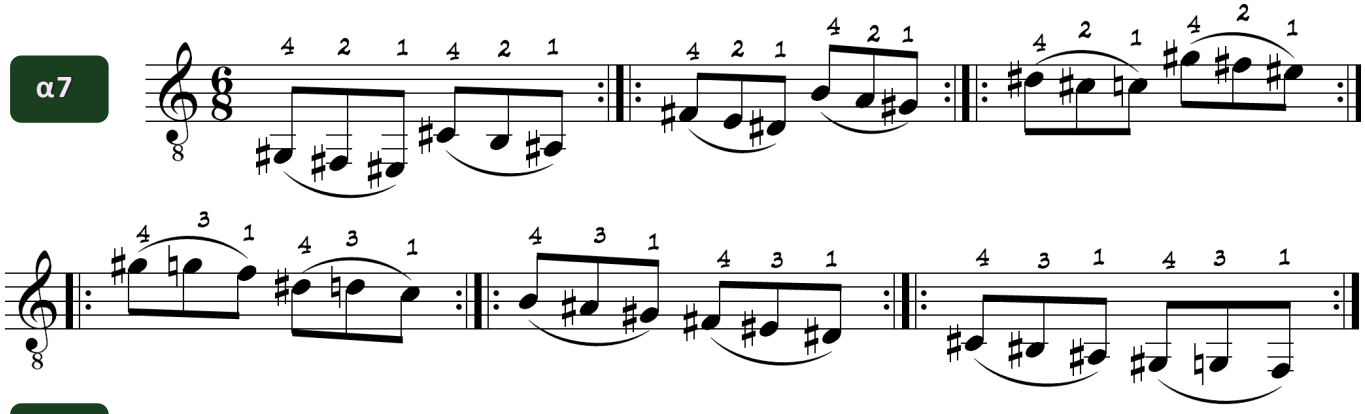

παίξτε:
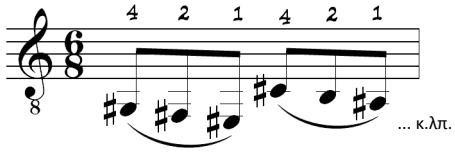

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

α7

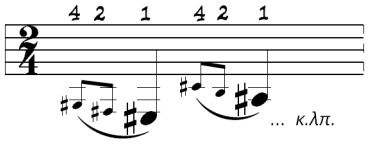

α8 Μελετήστε την προηγούμενη άσκηση κάνοντας χρήση της τεχνικής appoggiatura.

αντί:

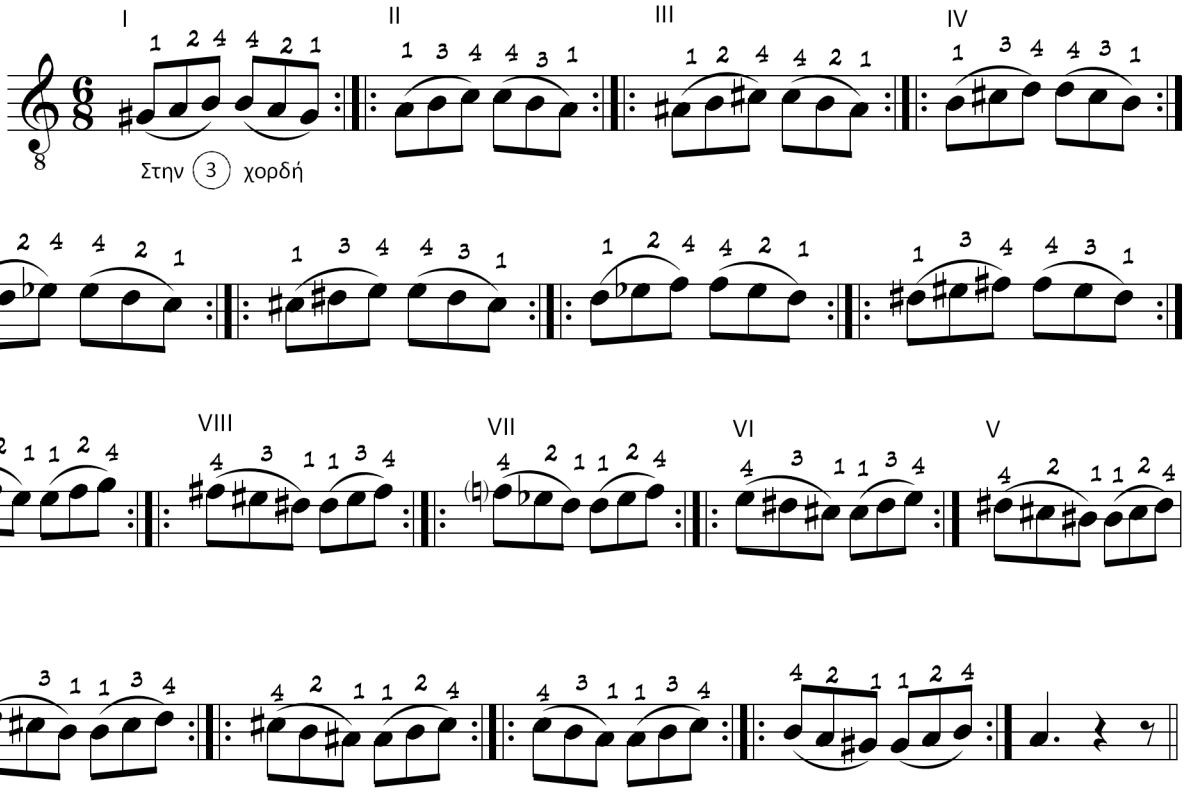
παίξτε:

Αυτή η άσκηση ή μέρος της μπορεί να μελετηθεί και στο 5ο επίπεδο.

Ασκήσεις για τριπλούς ανιόντες, κατιόντες και μικτούς δεμένους φθόγγους (οριζόντια)

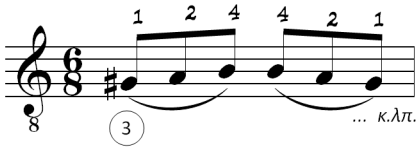
α9
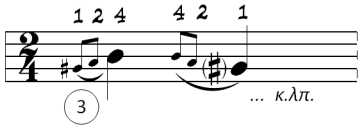

Μελετήστε την άσκηση και στις υπόλοιπες χορδές εκτός της 3ης χορδής.

α10 Μελετήστε την προηγούμενη άσκηση κάνοντας χρήση της τεχνικής appoggiatura.

αντί:
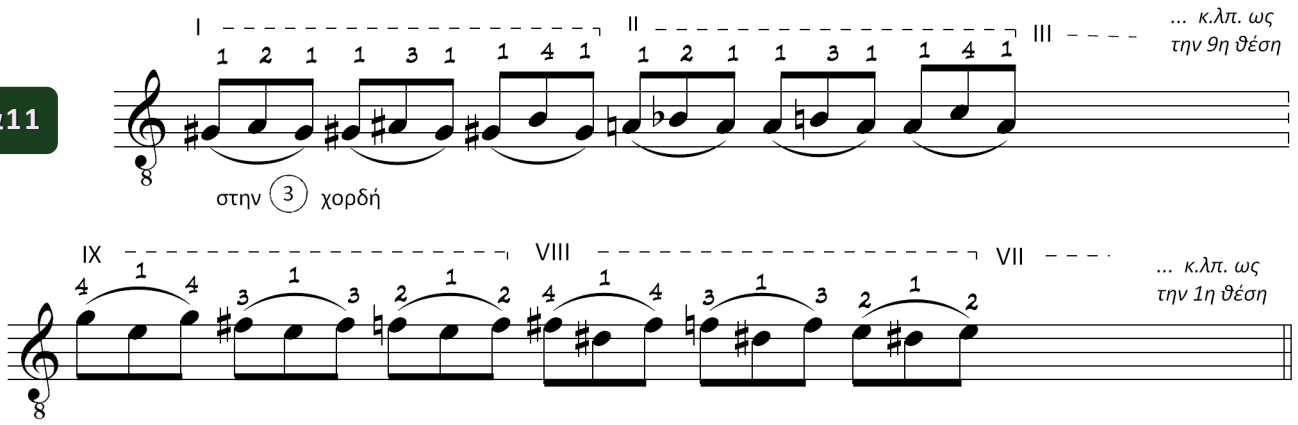

παίξτε:

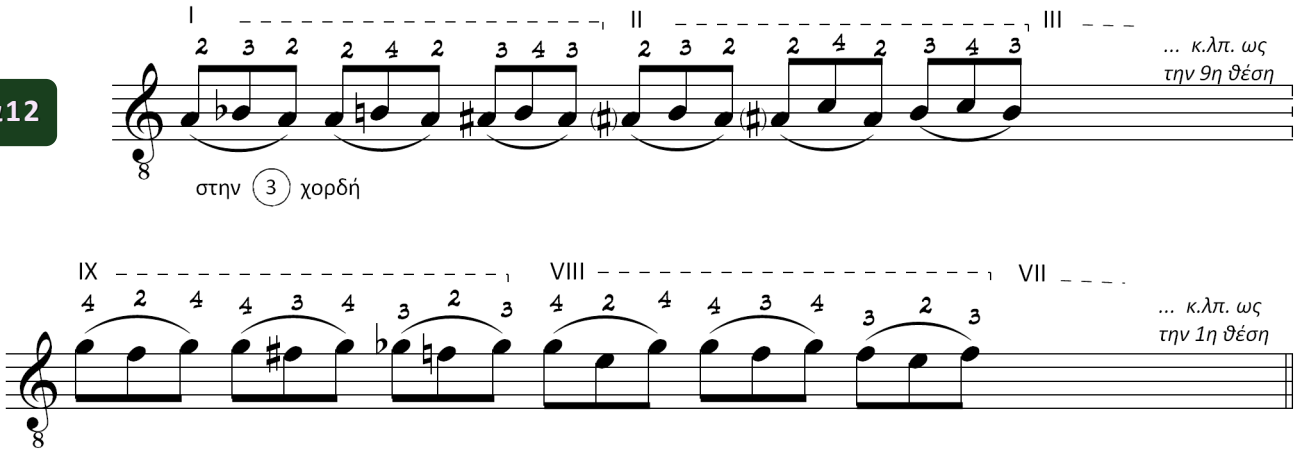
Αυτή η άσκηση ή μέρος της μπορεί να μελετηθεί και στο 5ο επίπεδο.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

α11

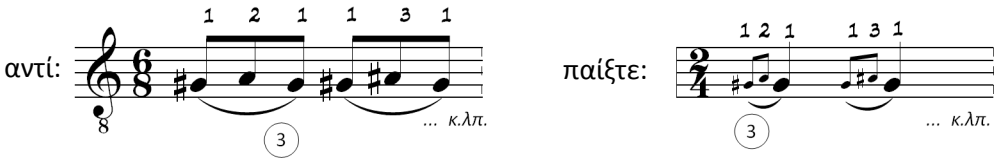

α12

Μελετήστε τις ασκήσεις α11 και α12 και στις υπόλοιπες χορδές εκτός της 3ης χορδής.

α13 Μελετήστε τις ασκήσεις α11 και α12 κάνοντας χρήση της τεχνικής appoggiatura.

Αυτή η άσκηση ή μέρος της μπορεί να μελετηθεί και στο 5ο επίπεδο.

α14 Το Glissando (γλίστρημα)

Μπορούμε να διακρίνουμε τρεις τύπους κιθαριστικού **glissando**:

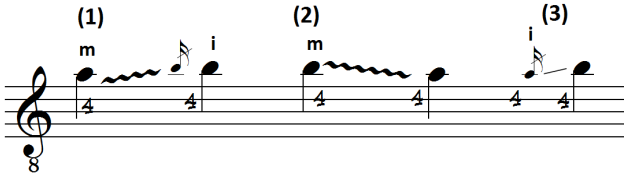
(1) Τυπικό glissando. Εκτελείται ο αρχικός φθόγγος και ακολουθεί γλίστρημα προς τον τελικό φθόγγο. Το γλίστρημα διαρκεί όση και η διάρκεια του αρχικού φθόγγου. Τόσο ο αρχικός όσο και ο τελικός φθόγγος εκτελούνται με δάκτυλα του δεξιού χεριού.

(2) Δεμένο glissando. Εκτελείται ο αρχικός φθόγγος και λίγο πριν εξαντληθεί η διάρκειά του, γλιστράει στον τελικό φθόγγο. Μόνο ο αρχικός φθόγγος εκτελείται με δάκτυλο του δεξιού.

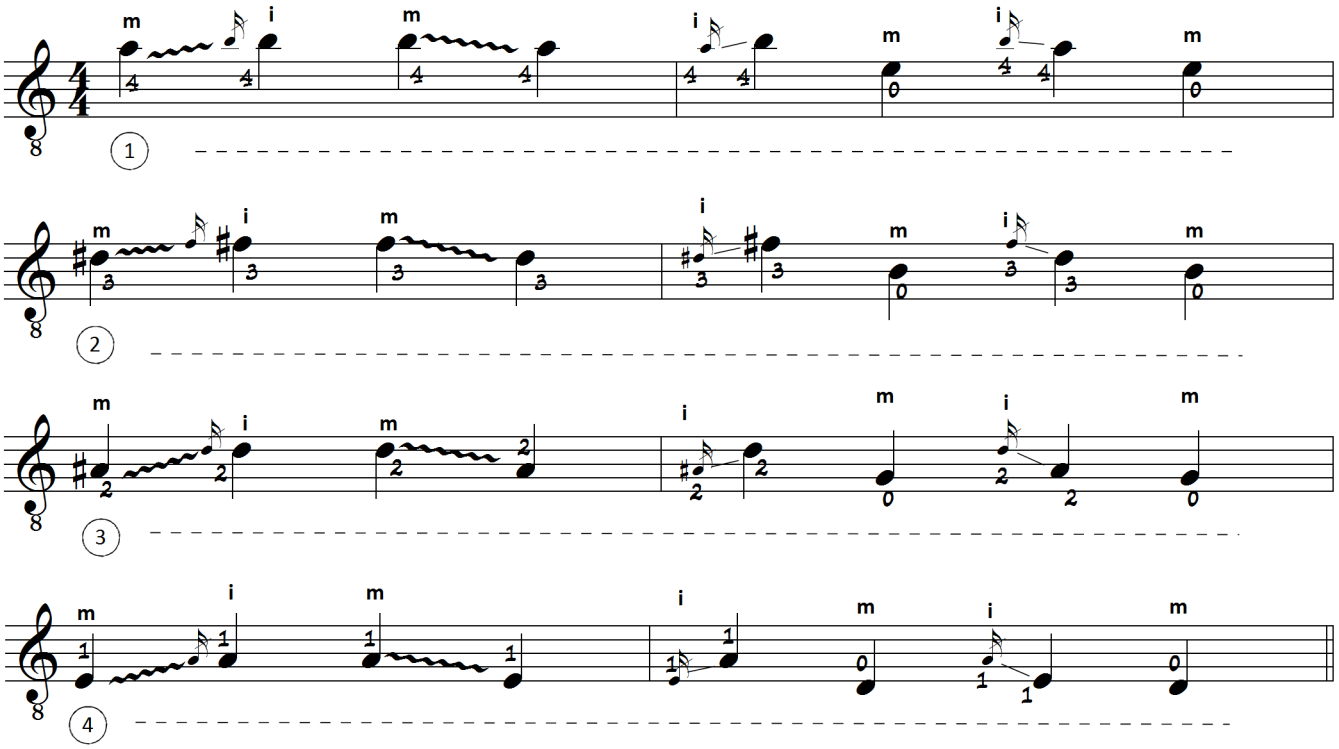
(3) Glissando στολίδι (acciacatura ή appogiatura brève). Εκτελείται ο αρχικός φθόγγος (στολίδι) και ακολουθεί άμεσο γλίστρημα προς τον τελικό φθόγγο. Μόνο ο αρχικός φθόγγος εκτελείται με δάκτυλο του δεξιού.

Συχνά το σύμβολο ~~~

Αντικαθίσταται με απλή γραμμή ⟋ (*Tarrega*)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

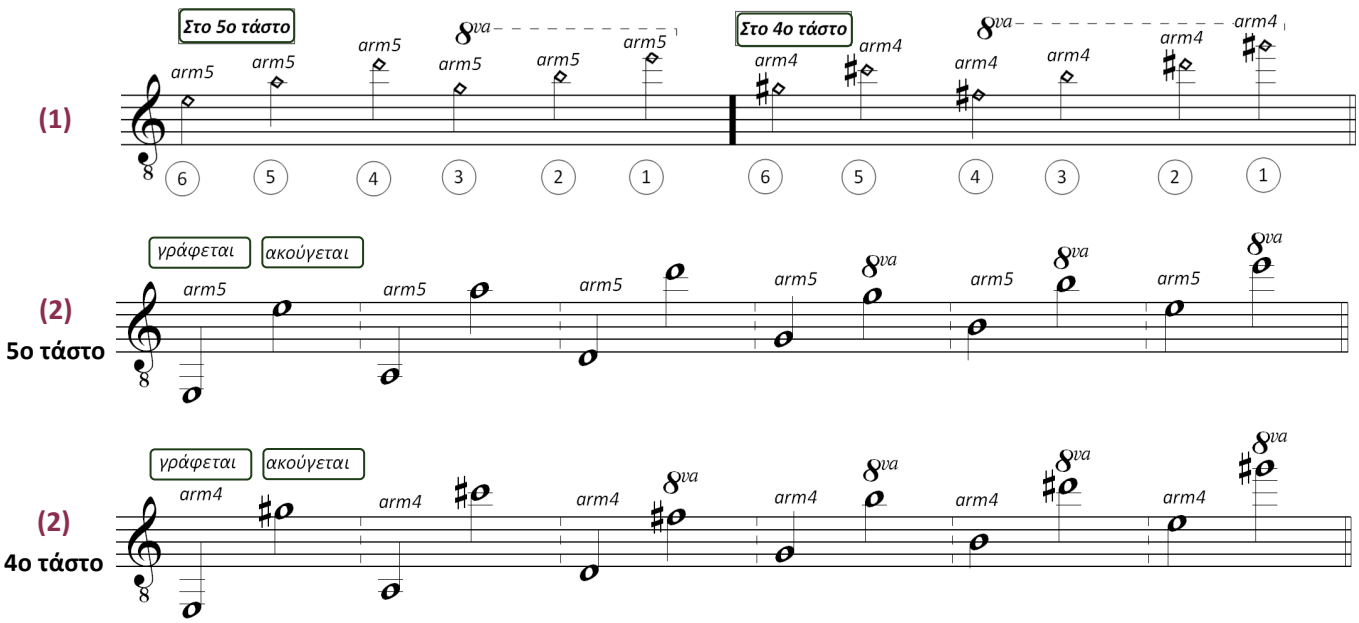
α15 Φυσικές αρμονικές στο 5ο και στο 4ο (ή 9ο) τάστο

Οι φυσικές αρμονικές αποδίδονται με διάφορους τρόπους από τους συνθέτες με αποτέλεσμα πολλές φορές να προκαλείται σύγχυση. Οι δύο πιο συνηθισμένοι τρόποι είναι:

(1) με ρομβοειδή φθόγγο που αναπαριστά το πραγματικό ύψος του φθόγγου που ακούγεται, ενώ επάνω αναγράφεται η ένδειξη arm5 ή harmV ή H5. Ο αριθμός (π.χ. 5 ή V) προσδιορίζει το τάστο. Από κάτω αναγράφεται η χορδή σε κύκλο.

(2) με τον φθόγγο της ανοικτής χορδής όπου από πάνω γράφεται η ένδειξη «arm» και ο αριθμός του τάστου ή μόνο ο αριθμός του τάστου. Συχνά προσδιορίζονται με το σύμβολο «ο» επάνω ή δίπλα στο φθόγγο.

Στο βιβλίο αυτό χρησιμοποιείται ο πρώτος τρόπος. Στο 9ο τάστο παράγονται φθόγγοι ίδιοι με αυτούς του 4ου τάστου.

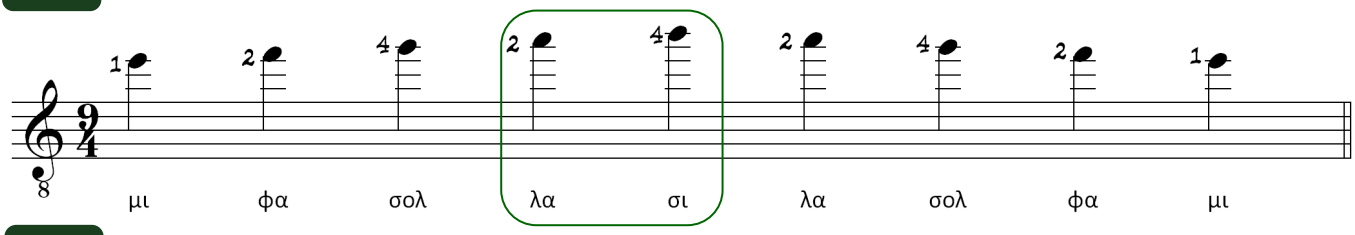

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

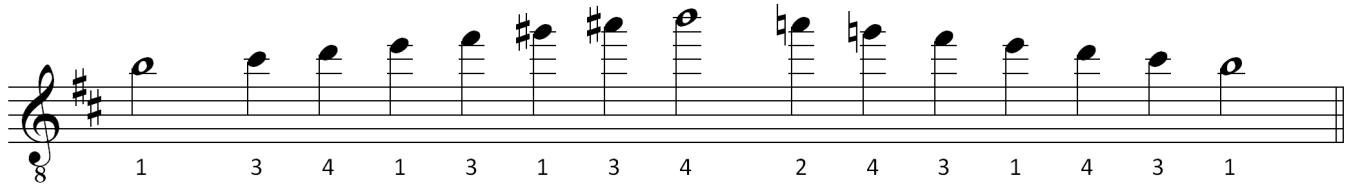
Κλίμακες και συγχορδίες

Κλίμακες για την ανάγνωση και εκμάθηση των φθόγγων ως το 19ο τάστο στην 1η χορδή

κ1 Οι φυσικοί φθόγγοι στην 1η χορδή από το 12ο ως το 19ο τάστο

κ2 Κλίμακα Σι ελάσσονα μελωδική για την εκμάθηση των φθόγγων ως το 19ο τάστο της 1ης χορδής. Παίξτε αργά ονομάζοντας τους φθόγγους.

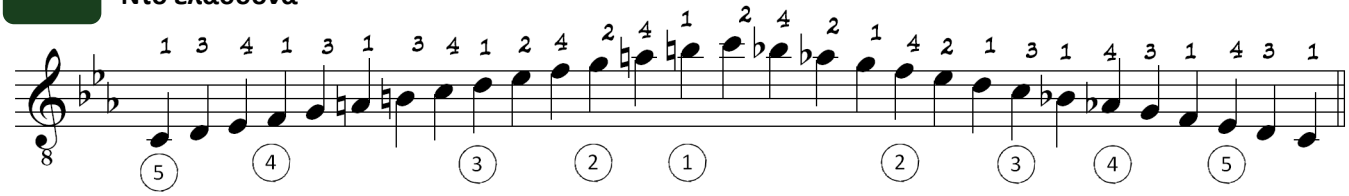

Μείζονες κλίμακες Λαb, Λα, Σιb και Σι σε τρεις οκτάβες

κ3 Στο πρότυπο της **Σολ μείζονας** (3ο επίπεδο, κλίμακα κ6, σελ. 35) να προεκτείνετε τις κλίμακες Λαb, Λα, Σιb και Σι σε τρεις οκτάβες αντί δύο που διδαχθήκατε στο 3ο επίπεδο.

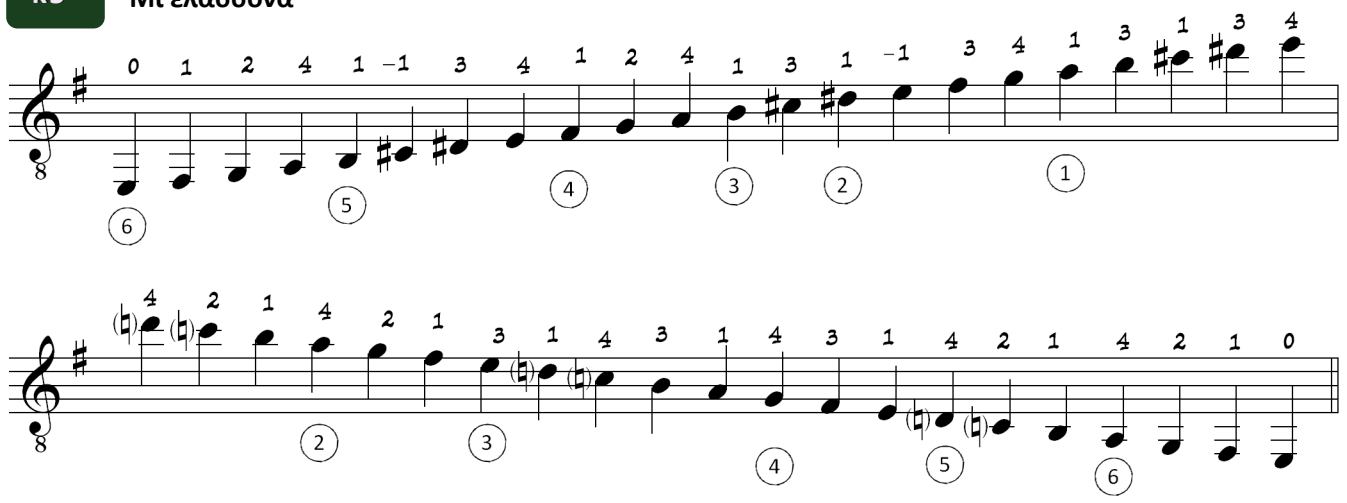
Ελάσσονες μελωδικές κλίμακες

κ4 **Ντο ελάσσονα**

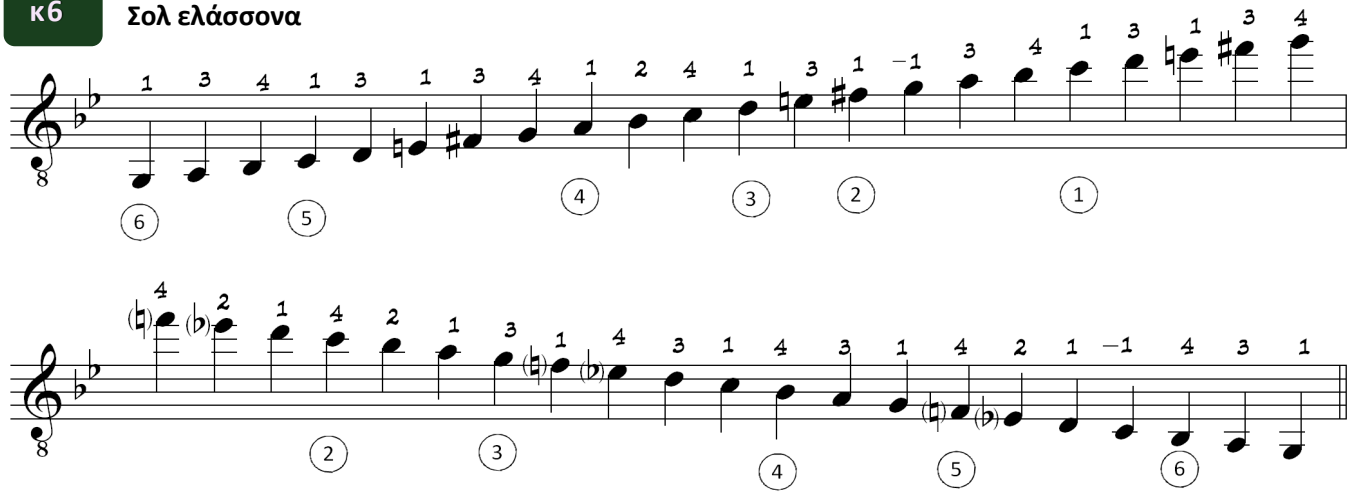
Να μελετηθούν με την ίδια δακτυλοθεσία οι ελάσσονες κλίμακες:
Ντο# (από 4η θέση), **Ρε** (από 5η θέση) και **Ρε#** (από 6η θέση)

κ5 **Μι ελάσσονα**

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών
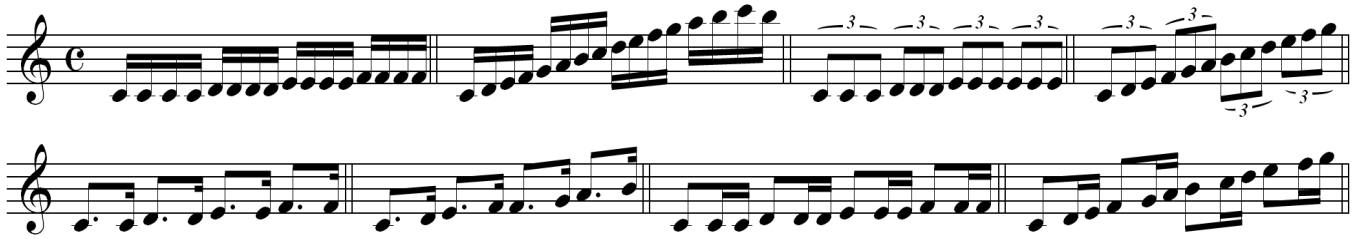
κ6 **Σολ ελάσσονα**

Να μελετηθούν με την ίδια δακτυλοθεσία οι ελάσσονες κλίμακες: **Φα** (από 1η θέση), **Φα#** (από 2η θέση), **Σολ#** (από 4η θέση), **Λα** (από 5η θέση), **Σιb** (από 6η θέση) και **Σι** (από 7η θέση).

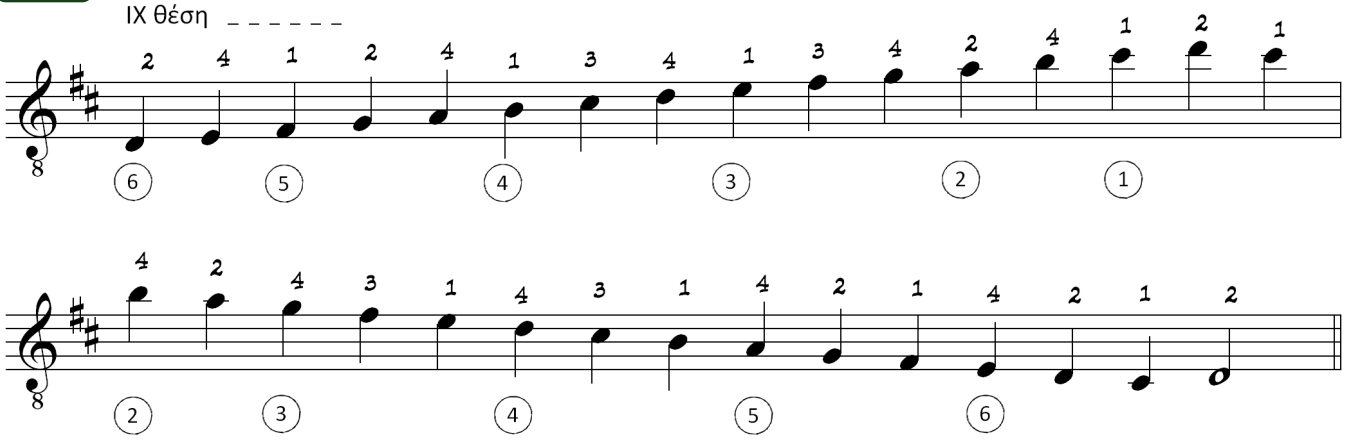
Να μελετηθούν όλες οι κλίμακες με **i-m, m-i**, **m-a**, **a-m**, **a-i**, **i-a** και **p-i**.

Να εφαρμοστούν στη μελέτη των κλιμάκων ρυθμομελωδικά μοτίβα όπως τα παρακάτω:

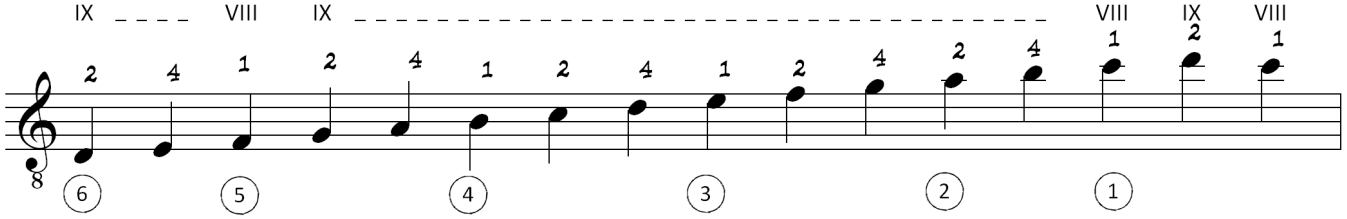

Κλίμακες για την ανάγνωση και εκμάθηση των φθόγγων της 9ης θέσης

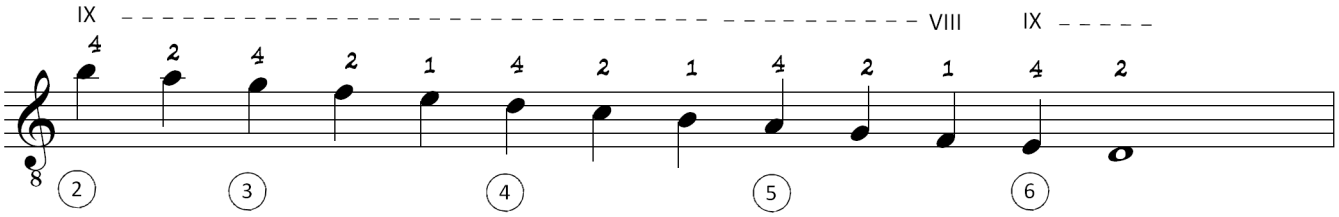
κ7 Κλίμακα Ρε μείζονα στην 9η θέση. Παίξτε αργά ονομάζοντας τους φθόγγους.

κ8 Φυσικοί φθόγγοι στην 9η θέση, κλίμακα δώριου από Ρε. Παίξτε αργά ονομάζοντας τους φθόγγους.

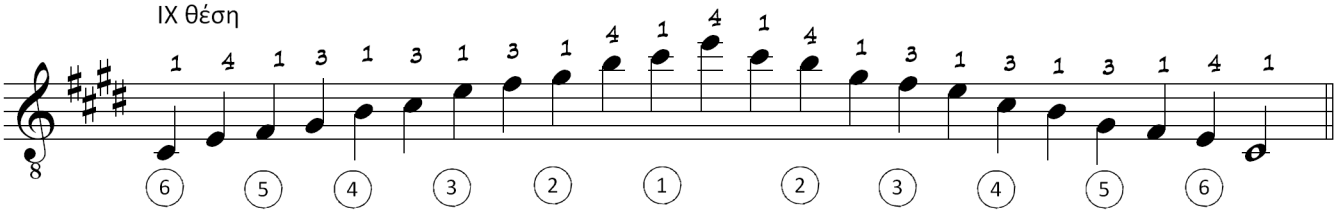

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών
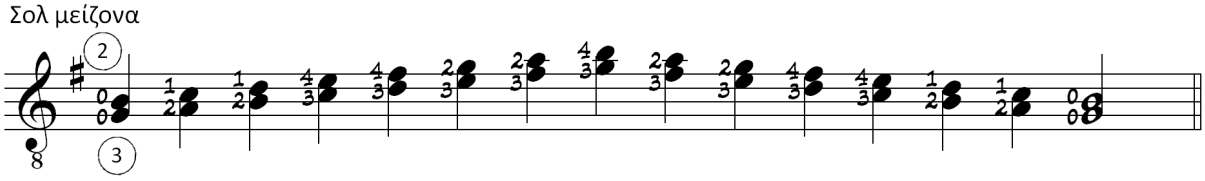

(*) *Δεν πραγματοποιείται μετάβαση στην VIII θέση. Το αριστερό χέρι δεν εγκαταλείπει την IX θέση, απλώς το 1ο δάκτυλο εκτείνεται για να παίξει τον φθόγγο του 8ου τάστου.*

κ9 Κλίμακα Ντο# πεντατονική. Παίξτε αργά ονομάζοντας τους φθόγγους.

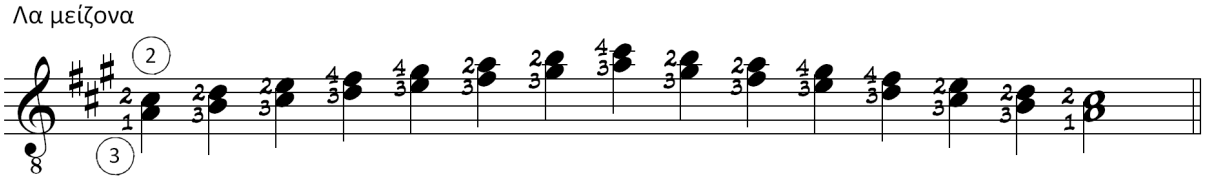

Κλίμακες με 3ες σε μία οκτάβα

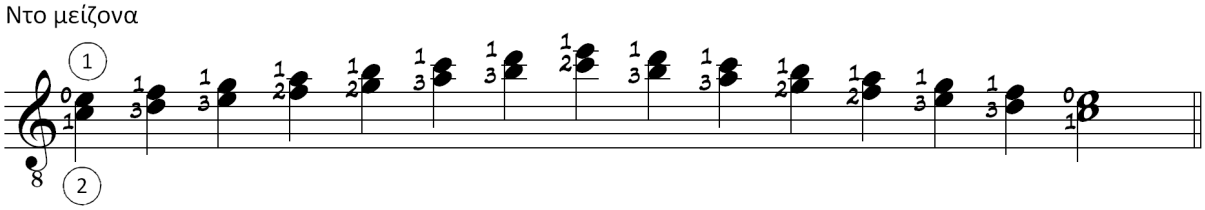
κ10

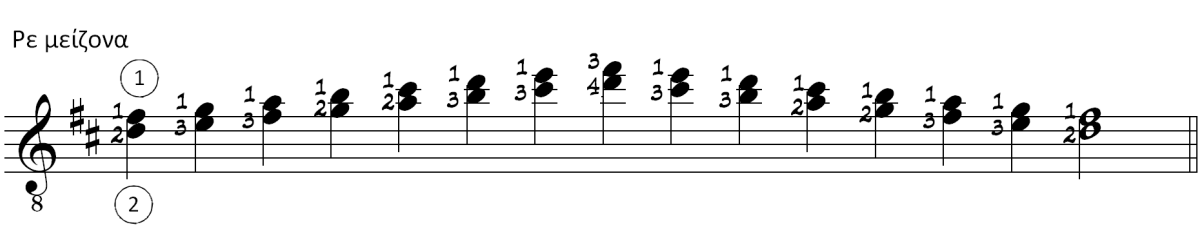
κ11
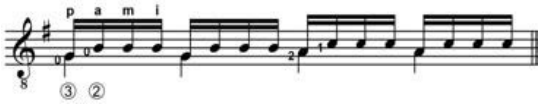

κ12

κ13

Οι κλίμακες με 3ες μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία για την εμπέδωση τεχνικών του δεξιού χεριού, όπως το τρέμολο. Παράδειγμα:

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οδηγίες και επισημάνσεις για τις κλίμακες

- Ξεκινήστε τη μελέτη αργά. Αυξήστε το tempo μόνο όταν μάθετε πολύ καλά την κλίμακα, αλλά και πάλι μην εγκαταλείψετε την αργή μελέτη. Αξιοποιήστε τις κλίμακες ως το σημαντικότερο **εργαλείο προθέρμανσης** και κατάκτησης ενός καλού και **μεστού ήχου**.

- Χρησιμοποιήστε τον **μετρονόμο** ως εργαλείο ελέγχου, σταθερότητας και προόδου.

- Εξοικονομήστε ενέργεια εφαρμόζοντας την **ελάχιστη δυνατή πίεση** στα δάκτυλα του αριστερού. Εξασκηθείτε χωρίς επαφή του αριστερού αντίχειρα με το πίσω μέρος της ταστιέρας.

- Να έχετε διαρκώς **σωστά τοποθετημένο** και «ανοιχτό» το αριστερό σας χέρι, διατηρώντας μικρή την απόσταση των δακτύλων που δεν παίζουν από την ταστιέρα.

- Μη σηκώνετε ένα δάκτυλο αν δεν πατήσει το επόμενο προκειμένου να παίζετε **δεμένους** τους φθόγγους.

- Σύρετε αγγίζοντας ελάχιστα ή καθόλου το δάκτυλο-οδηγό στην χορδή (συνήθως το 1ο δάκτυλο) κατά την **αλλαγή θέσης**.

- Καθώς το αυτί είναι ο καλύτερος δάσκαλος, ελέγχετε διαρκώς την ποιότητα του παραγόμενου **ήχου** βελτιώνοντάς τον.

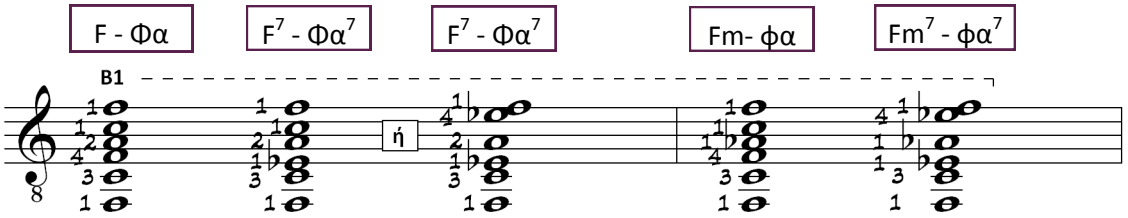
- Κατά την μελέτη να εναλλάσσετε **δυναμικές**. Παίξτε άλλοτε ***f*** , άλλοτε ***p*** και άλλοτε με crescendo ή diminuendo.

- Παίξτε τις κλίμακες με 3^{ες} αργά συγκεντρώνοντας την προσοχή σας στη μετακίνηση του αριστερού.

Συγχορδίες με έβδομη μικρή με χρήση μπαρέ

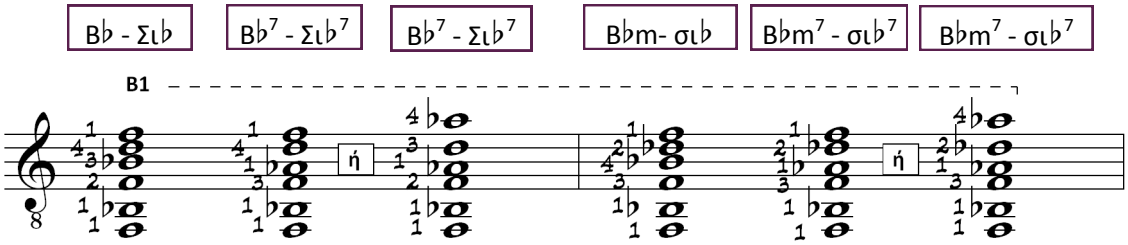
Στο 3ο επίπεδο διδάχθηκαν οι βασικές τυποποιημένες φόρμες μειζόνων και ελασσόνων ακόρντων με μπαρέ. Δίπλα από αυτά ακολουθούν τα αντίστοιχα ακόρντα με έβδομη μικρή.

(1) με μπαρέ στο **1^{ο} τάστο**

Φα *= φα μείζονα,* ***φα*** *= φα ελάσσονα,* ***F*** *= φα μείζονα,* ***Fm*** *= φα ελάσσονα*

(2) με μπαρέ στο **1^{ο} τάστο**
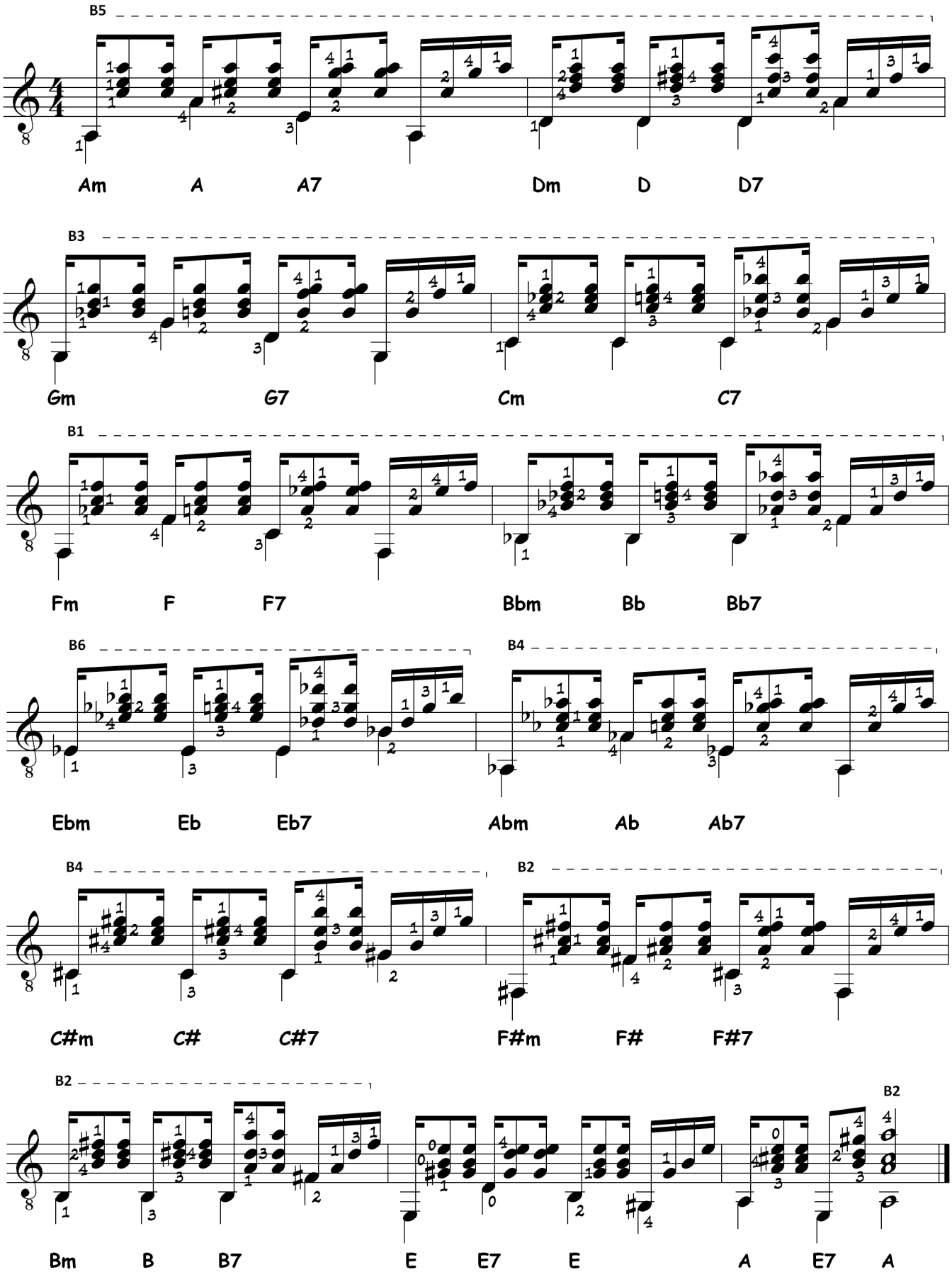

Να μεταφέρετε τα παραπάνω ακόρντα σε ψηλότερες θέσεις. Οι ονομασίες των ακόρντων ανάλογα με την φόρμα και το τάστο δίνονται στον παρακάτω πίνακα:

φόρμα	1^{ο} τάστο	2^{ο} τάστο	3^{ο} τάστο	4^{ο} τάστο	5^{ο} τάστο	6^{ο} τάστο	κ.λπ.
(1)	F	F#	G	Ab	A	Bb	κ.λπ.
(2)	Bb	B	C	C#	D	Eb	κ.λπ.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Να αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

κ13 Άσκηση με ακόρντα της τονικής και της δεσπόζουσας με έβδομη μικρή όλων των κλιμάκων. Τοποθετήστε πλήρη τα δάκτυλα του αριστερού για κάθε φόρμα ακόρντου.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Η κλασική και ρομαντική περίοδος στην κιθάρα

Από τον Γ.Σ. Μπαχ στους πρώτους κλασικούς

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Από τις αρχές του 17ου αιώνα ως το 1750 το μπαρόκ λαούτο και τα συγγενή όργανα, όπως η θεόρβη και τα αρχιλαούτα, για παραπάνω από ένα αιώνα κυριάρχησαν στην οικογένεια των νυκτών εγχόρδων αποτελώντας σήμερα την κύρια πηγή του μπαρόκ ρεπερτορίου για τους σύγχρονους κιθαριστές. Κατά την εποχή του ύστερου Μπαρόκ οι Γιόχαν Σεμπάστιαν Μπαχ (1685 - 1750), Σίλβιους Λεόπολντ Βάις (1686-1750) και άλλοι συνθέτες με τις έργα τους για λαούτο έφτασαν το όργανο σε υψηλότατο επίπεδο από πλευράς ποιότητας σύνθεσης και εξέλιξης της τεχνικής. Μετά το 1750 το λαούτο άρχισε να παρακμάζει και σταδιακά εγκαταλείφθηκε από τους συνθέτες ως σόλο όργανο αλλά και στα διάφορα σύνολα μουσικής δωματίου και ορχήστρες.

Αρχιλαούτο 17ου αιώνα

Θεόρβη

Κατά το δεύτερο μισό του 18ου αιώνα μία νέα μουσική αντίληψη άρχισε να επικρατεί στην Ευρώπη η οποία αργότερα οδήγησε στον κλασικισμό των Μότσαρτ, Χάιντν και Μπετόβεν. Πρόκειται για το στιλ **Ροκοκό** ή στιλ **Γκαλάντ** (κομψό). Το μουσικό αυτό ύφος που με το σύνθημα «επιστροφή στη φύση», υιοθέτησε λιγότερο περίπλοκες συνθετικές πρακτικές έδωσε το βάρος στη μελωδία, στη σαφήνεια των μουσικών προτάσεων και την απλότητα.

Η κιθάρα σε αυτή την περίοδο, καθώς εθεωρείτο όργανο λαϊκό με εξαίρεση την Ισπανία όπου ήταν διαχρονικά δημοφιλές, δεν έχει να επιδείξει πολύ σημαντικούς συνθέτες, βρίσκεται σε μεταβατική φάση. Μεταξύ των σημαντικότερων συνθετών για κιθάρα αυτής της περιόδου θα πρέπει να αναφέρουμε τους:

Luigi Boccherini (1743 - 1805). Ιταλός συνθέτης και τσελίστας, έγραψε κυρίως έργα μουσικής δωματίου και 12 κουϊντέτα για κιθάρα μεταξύ των οποίων το περίφημο Fandango.

Luigi Boccherini

Fernando Ferandière (1750; - 1816). Ισπανός κιθαρίστας και βιολιστής, έκδωσε 235 έργα για κιθάρα καθώς και μία μέθοδο διδασκαλίας του οργάνου.

Πολλοί άλλοι, μικρότερης εμβέλειας συνθέτες, έγραψαν έργα για κιθάρα όπως ο **Filippo Gragnani** (Ιταλία, 1768-1820), ο **Leonhard von Call** (Γερμανία, 1768-1815) και άλλοι. Είναι πολύ σημαντικό όμως, ότι κατά την εποχή αυτή έγιναν μεγάλες αλλαγές στο όργανο από πλευράς κατα-

ΑΚΟΥΣΤΕ - αναζητήστε στο διαδίκτυο:
Luigi Boccherini: κουϊντέτο για κιθάρες Fandango, αρ. 4 σε Ρε μείζονα
Fernando Ferandière: Contradanza

Κιθάρες (από αριστερά): 1650 Βενετία, 1770 Παρίσι, 1780 Παρίσι, 1813 Κάντιθ

Εξάχορδες κιθάρες με μονές χορδές των αρχών του 19ου αιώνα (1819)

σκευής, που θα οδηγήσουν στην έκρηξη δημοτικότητας της κιθάρας κατά τον 19ο αιώνα.

Το δεύτερο μισό του 18ου αιώνα προστίθεται και καθιερώνεται η 6η χορδή ενώ οι διπλές χορδές αντικαθίστανται από τις πιο ευέλικτες μονές. Περί το 1780 με τις νέες τεχνολογίες στην κατασκευή χορδών, κατασκευάζονται μπάσα από μετάξι με μεταλλική περιέλιξη, όπως τα σημερινά, που αντικαθιστούν τις παλιές εντέρινες χορδές. Προστίθενται μεταλλικά τάστα. Καθιερώνεται η ανοικτή τρύπα που περιβάλλεται από τη ροζέτα ενώ το σώμα της κιθάρας μεγαλώνει για να υποδεχθεί τις νέες μπάσες χορδές υψηλότερης τάσης. Τέλος, εγκαταλείπεται η γραφή της ταμπουλατούρας που είχε επικρατήσει πολλούς αιώνες και αντικαθίσταται με τη σύγχρονη γραφή στο κλειδί του σολ. Μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα η νέα εξάχορδη κιθάρα με μονές χορδές έχει πλέον καθιερωθεί.

Η κιθάρα τον 19ο αιώνα

Η κλασική περίοδος τελειώνει γύρω στο 1820 - 1825, οπότε γίνονται εμφανή τα χαρακτηριστικά του ρομαντισμού που αποτελεί την επόμενη περίοδο στην μουσική ιστορία. Τόσο στην κιθάρα, όσο και γενικότερα σε συνθέτες όπως οι Schubert, Cherubini, Weber κ.α., η κλασική περίοδος προεκτείνεται καθώς πολλοί κιθαριστές συνθέτες γράφουν με το κλασικό πρότυπο μέχρι το 1840-50. Συχνά οι σύγχρονοι μελετητές του οργάνου μιλούν και γράφουν για την «κλασικορομαντική» περίοδο της κιθάρας συμπεριλαμβάνοντας και καθορίζοντας έτσι το κιθαριστικό στιλ που επικράτησε την περίοδο 1800 - 1850. Το στιλ αυτό φέρει έντονα τα χαρακτηριστικά του κλασικισμού ενώ στην ορχηστρική, πιανιστική και τη μουσική δωματίου είχε ήδη επικρατήσει το ρεύμα του ρομαντισμού.

Όμως υπάρχει μια σαφής διάκριση ανάμεσα στη μουσική αυτής της περιόδου και της ύστερης ρομαντικής περιόδου μετά το 1850 που εκπροσωπείται από συνθέτες με καθαρά ρομαντικά χαρακτηριστικά όπως είναι ο Χούλιαν Αρκάς, ο Φρανσίσκο Τάρεγκα και άλλοι. Οι συνθέτες αυτοί οδηγούν και διδάσκουν την σύγχρονη αντίληψη της σύνθεσης για κιθάρα και της τεχνικής του οργάνου που τελικά δίδαξε και καθοδήγησε τους σολίστ και δασκάλους του 20ου αιώνα.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Η κιθάρα στην Ισπανία και Ιταλία μετά τη Γαλλική επανάσταση

Στην **Ισπανία** δεν έγινε αποδεκτό το λαούτο που επικράτησε στην υπόλοιπη Ευρώπη κατά τις περιόδους της Αναγέννησης και του Μπαρόκ. Κατά την Αναγέννηση, η βιχουέλα (είδος κιθάρας) ήταν το πλέον αγαπητό όργανο και αντικαταστάθηκε με την κιθάρα τον 18ο αιώνα. Παράλληλα στην Ιταλία η κιθάρα άρχισε στις αρχές του 19ου αιώνα να καθιερώνεται ως όργανο των σαλονιών. Ήταν φυσικό, λοιπόν, από την Ισπανία και Ιταλία να αρχίσει η διάδοση και η μεγάλη δημοτικότητα του οργάνου του 19ου αιώνα. Η Αγγλία, παρά την μεγάλη λαουτίστικη παράδοση της Ελισαβετιανής περιόδου (1558-1603) και του Μπαρόκ, τον 19ο αιώνα δεν ανέδειξε σημαντικούς συνθέτες για κιθάρα. Οι Ισπανοί και Ιταλοί βιρτουόζοι κιθαριστές διέδωσαν το όργανο στη Γαλλία, Γερμανία, Αγγλία, Ανατολική Ευρώπη και στη Λατινική Αμερική. ΟΙ Ισπανοί και Ιταλοί δάσκαλοι έγραψαν τις πρώτες σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας, συνέθεσαν σπουδές και κατασκεύασαν ασκήσεις που διδάσκονται μέχρι σήμερα.

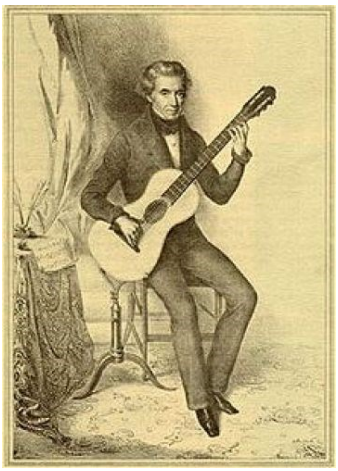
Οι πιο σημαντικοί **Ισπανοί συνθέτες** και δάσκαλοι ήταν:

Φερνάντο Σορ (Fernando Sor, 1778 - 1839)

Fernando Sor

Έγραψε όπερες, ορχηστρικά έργα, κουαρτέτα εγχόρδων, πιανιστικά κομμάτια και μπαλέτα. Έγινε γνωστός κυρίως με τα έργα του και τις σπουδές για κιθάρα που διδάσκονται μέχρι σήμερα . Γεννήθηκε στη Βαρκελώνη , ταξίδεψε σε Παρίσι, Λονδίνο και Μόσχα. Χαρακτηρίστηκε ως «ο Μπετόβεν της κιθάρας» γιατί η σοβαρότητα και η ευφυής χρήση της αρμονίας που χαρακτηρίζουν τα έργα του είχαν ως αφόρμηση το μεγάλο συνθέτη που ο Σορ είχε ως πρότυπο.

Dionisio Aguado

Διονίσιο Αγουάδο (Dionisio Aguado y García , 1784 – 1849)

Γεννήθηκε στη Μαδρίτη, επισκέφτηκε το Παρίσι και ήταν φίλος και συνεργάτης με τον Φερνάντο Σορ. Η μέθοδός του “Escuela de Guitarra” εκδόθηκε το 1825. Προέτρεπε τους μαθητές του να παίζουν με νύχια και χρησιμοποιούσε ένα τρίποδο στήριξης της κιθάρας αντί του σημερινού υποπόδιου. Έγραψε πολλές συνθέσεις για σόλο κιθάρα και δημοσίευσε την τελική του άποψη για την τεχνική της κιθάρας στην περίφημη ”Nuevo Método de Guitarra”. Στο Παρίσι ο Αγουάδο απέκτησε σταδιακά μεγάλη φήμη και, μαζί με τους Ροσίνι, Παγκανίνι και Μπελίνι, υπήρξε από τους πιο αναγνωρισμένους μουσικούς.

Οι Ιταλοί συνθέτες του 19ου αιώνα.

Στην Ιταλία η κιθάρα γνωρίζει πρωτοφανή δημοτικότητα. Σχεδόν κάθε αριστοκρατικό σπίτι διέθετε μια κιθάρα. Την περίοδο 1800 - 1850 γράφονται εκατοντάδες μέθοδοι διδασκαλίας, ενώ η τέχνη της εξάγεται στη Βιέννη και ιδιαίτερα στο Παρίσι που αναδεικνύεται ως πρωτεύουσα της κιθάρας.

ΑΚΟΥΣΤΕ - αναζητήστε στο διαδίκτυο:
Dionisio Aguado: Rondo σε ΛΑ Μείζονα, El Fandango Variado op.16.
Fernando Sor: Σονάτα op. 15, Introduction and Variations σε ένα θέμα του Mozart Op. 9, Grand Solo op. 14. 20 Σπουδές (επιλογή A. Segovia)

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Να αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οι πιο σημαντικοί **Ιταλοί συνθέτες** και δάσκαλοι ήταν:

Φρανσέσκο Μολίνο (Francesco Molino, 1768–1847)

Γεννήθηκε στο Τορίνο και ταξίδευε συχνά στην Ισπανία. Ήταν διευθυντής ορχήστρας. Από το 1820 εγκαταστάθηκε στο Παρίσι όπου διέμεινε το υπόλοιπο της ζωής του. Από τα έργα του για σόλο κιθάρα διακρίνονται οι 3 σονάτες και τα 18 πρελούδια καθώς και η «Τερψιχόρη» που αποτελούνταν από χορευτικές συνθέσεις.

Η κιθάρα του F. Carulli

Φερδινάντο Καρούλι (Ferdinando Carulli, 1770–1841)

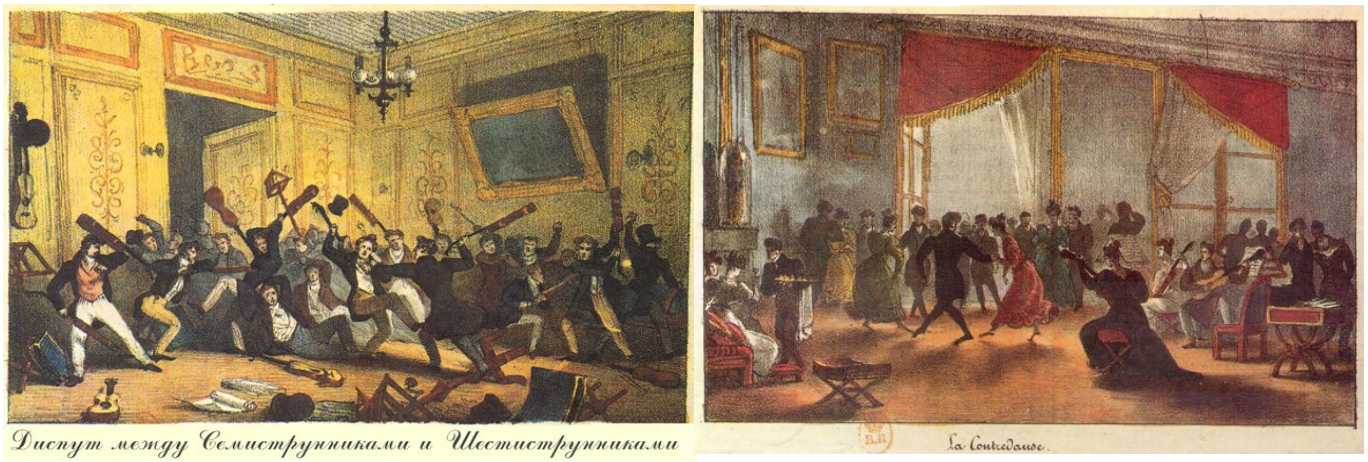
Η μέθοδός του Méthode complète pour guitare ou lyre, op. 27 (1810) διδάσκεται ως τις μέρες μας. Γεννήθηκε στη Νάπολη και ήταν χαρισματικός κιθαριστής και συνθέτης. Μετακόμισε κι' αυτός στο Παρίσι και έζησε εκεί μέχρι το τέλος της ζωής του. Ανήσυχο πνεύμα, πειραματίστηκε με τον γάλλο κατασκευαστή René Lacôte σε κατασκευή 10χορδης κιθάρας. Έγραψε πάνω από 100 έργα για κιθάρα μεταξύ των οποίων 3 κοντσέρτα για κιθάρα και ορχήστρα.

Μάουρο Τζιουλιάνι (Mauro Giuliani, 1781–1829)

Μαζί με τον Φερνάντο Σορ ήταν η πιο σημαντική προσωπικότητα του κιθαριστικού κόσμου του 19ου αιώνα. Κατόρθωσε να ανεβάσει την κιθάρα στο επίπεδο των καθιερωμένων οργάνων ορχήστρας. Το κοντσέρτο του για κιθάρα και έγχορδα op. 30 σε Λα μείζονα έχει ηχογραφηθεί από πολλούς κορυφαίους σύγχρονους σολίστ και αποτελεί την κορωνίδα της κιθαριστικής τέχνης αυτής της εποχής. Εξαιρετικός δεξιοτέχνης και συνθέτης γεννήθηκε στην Βισκέγκλια. Μετακόμισε στη Βιέννη το 1806, όπου δημοσίευσε τις συνθέσεις του. Από το 1819 άρχισε ξανά να περιοδεύει σε πόλεις της Ιταλίας. Έγραψε πάνω από 150 έργα για κιθάρα και μουσική δωματίου με κιθάρα καθώς και μεθόδους διδασκαλίας με ασκήσεις που διδάσκονται ακόμα και σήμερα σε όλες τις σχολές παγκοσμίως.

Mauro Giuliani

Λιθογραφίες από την συλλογή «Κιθαρομανία» του Charles de Marescot, Παρίσι, Εθνική βιβλιοθήκη.

ΑΚΟΥΣΤΕ - αναζητήστε στο διαδίκτυο:
Ferdinando Carulli: Κοντσέρτα για κιθάρα σε ΛΑ Μείζονα Op.8a και σε Μι ελάσσονα op. 140,
Mauro Giuliani: Κοντσέρτο για κιθάρα σε ΛΑ Μείζονα op. 30, Grand Ouverure op. 61, Variazioni Concertanti op. 130 για 2 κιθάρες

Νικολό Παγκανίνι (Niccolò Paganini, 1782-1840)

Ο Παγκανίνι και κιθάρα που φέρει την υπογραφή του στο πίσω μέρος της, κατασκευασμένη το 1830 από τον Nicolas Grobert.

Ήταν από τους μεγαλύτερους δεξιοτέχνες του βιολιού όλων των εποχών, ίσως δεν είναι τόσο γνωστό ότι έπαιζε και συνέθετε για κιθάρα. Γεννήθηκε στη Γένοβα. Οι συνθέσεις του περιέχουν κυρίως έργα για βιολί και ορχήστρα, έργα μουσικής δωματίου και έργα για σόλο βιολί. Μεταξύ αυτών ξεχωρίζουν τα εικοσιτέσσερα Καπρίτσια, που χαρακτηρίζονται από τις τεχνικές δυσκολίες τους. Οι εξαιρετικές ικανότητες του στο βιολί, η εντυπωσιακή δεξιοτεχνία και τεχνική του έλαβαν μυθικές διαστάσεις. Από τα έργα του για κιθάρα ξεχωρίζουν η Sinfonia Lodovisca, op.58 και τα 43 σύντομα κομμάτια καθώς και οι σονάτες του για βιολί και κιθάρα op.3.

Ματέο Καρκάσι (Matteo Carcassi, 1792–1853)

Γεννήθηκε στη Φλωρεντία και θεωρείται από τους σπουδαιότερους δάσκαλους του 19ου αιώνα. Σπούδασε πιάνο και κιθάρα. Το 1810 μετακόμισε στη Γερμανία και στη συνέχεια στο Παρίσι. Ήταν φίλος με τον κιθαριστή και εκδότη Antoine Meissonnier που τον βοήθησε να τυπώσει τις συνθέσεις του. Από τα έργα του ξεχωρίζουν η μέθοδος διδασκαλίας "Methode complete de la guitare" και οι περίφημες 25 Σπουδές για κιθάρα op. 60 που διδάσκονται μέχρι τις ημέρες μας.

Σημαντικός επίσης Ιταλός κιθαριστής ήταν και ο **Luigi Rinaldo Legnani** (1790-1877).

Matteo Carcassi

Η κλασικορομαντική κιθάρα στην υπόλοιπη Ευρώπη τον 19ο αιώνα

Η Ισπανο-ιταλική "κιθαρομανία" διαδόθηκε σύντομα στην υπόλοιπη Ευρώπη. Μεταξύ των σημαντικότερων κιθαριστών μπορούμε να αναφέρουμε κατά χρονολογική σειρά:

Simon Molitor (1766- 1848). Γερμανός κιθαριστής, βιολιστής, συνθέτης, πρωτοπόρος στην ανάπτυξη της ιστορίας της μουσικής ως κλάδου της μουσικολογίας.

Antonio Diabelli (1781–1858). Αυστριακός κιθαριστής και εκδότης.

Jean-Antoine Meissonnier (1783–1857), Γάλλος κιθαριστής και εκδότης.

Napoléon Coste (1805–1883). Ο πιο σημαντικός Γάλλος κιθαριστής, από τους πρώτους που μετέγραψαν μουσική του 17ου αιώνα σε σύγχρονη σημειογραφία για κιθάρα. Ανασκεύασε και επανέκδωσε τη μέθοδο για κιθάρα του F. Sor.

Johann Kaspar Mertz (1806-1856) Ούγγρος κιθαριστής που έζησε στη Βιέννη, ακολούθησε τη ρομαντική πιανιστική ρομαντική τάση στις συνθέσεις του. Υπήρξε νικητής του πρώτου διεθνούς διαγωνισμού κιθάρας στις Βρυξέλλες το 1856.

Giulio Regondi (1823-1872). Ελβετός κιθαριστής που δραστηριοποιήθηκε στο Παρίσι και στην Αγγλία.

Η κιθάρα στην περιοχή της ανατολικής Ευρώπης δέχθηκε την επιρροή των δυτικών ευρωπαϊκών κέ-

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

ντρων. Ο Fernando Sor και άλλοι κιθαριστές ταξίδεψαν στη Μόσχα και στην Αγία Πετρούπολη, γεγονός που ώθησε την επιτυχία της ισπανικής κιθάρας στη Ρωσία. Οι Ρώσοι κιθαριστές όπως ο **Simeon Aksenov** (1773-1853) χρησιμοποίησαν την επτάχορδη κιθάρα ενώ άλλοι προτίμησαν την εξάχορδη όπως **Mark Sokolovski** και ο διάσημος κιθαρίστας **Nikolai Petrovich Makarov**.
Εκτός Ευρώπης, η κιθάρα συνέχισε την καθιέρωση της στις λατινοαμερικανικές χώρες και άρχισε σταδιακά να εισάγεται στη Βόρεια Αμερική.

Η ρομαντική κιθάρα (1850-1910)

Μετά το 1850 η σύνθεση για κιθάρα προσανατολίζεται στα πρότυπα του ύστερου ρομαντισμού που επικρατούν στην Ευρώπη. Ήδη πολλοί από τους συνθέτες που αναφέραμε κινούνται προς το ρομαντικό ύφος. Ηγέτιδα της νέας τεχνοτροπίας είναι και πάλι η Ισπανία όπου η κιθάρα έχει καθιερωθεί τόσο ως λαϊκό όργανο, ιδιαίτερα με το ιδίωμα του φλαμένκο, όσο και στα αριστοκρατικά σαλόνια. Είναι η εποχή που τα ευρωπαϊκά έθνη αποκτούν συνείδηση της ταυτότητάς τους και αρχίζουν να διαγράφονται στη μουσική ευρωπαϊκή σκηνή οι εθνικές σχολές, όπου οι συνθέτες εμπνέονται από λαϊκά θέματα και τοπικά μουσικά ιδιώματα. Την εποχή αυτή ο Ισπανός κατασκευαστής Antonio Torres (1817-1892) κατασκευάζει την πρώτη σύγχρονη κιθάρα.

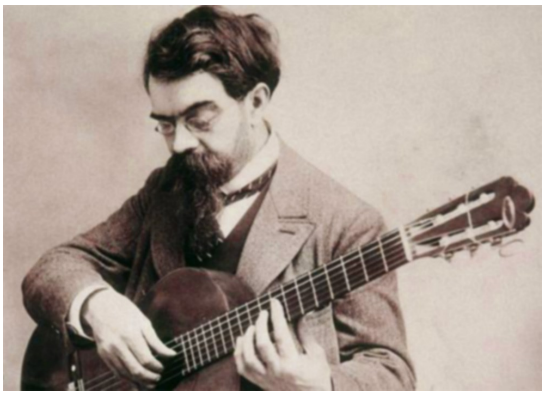

Julián Arcas

Χούλιαν Αρκάς (Julián Arcas, 1832- 1882)

Γεννήθηκε στην Αλμέιρα της Ισπανίας και ήταν δάσκαλος του Φρανθίσκο Τάρεγκα. Έγραψε 52 έργα και 30 μεταγραφές για κιθάρα. Επηρέασε τον κατασκευαστή Αντόνιο Τόρες ιδίως στην κατασκευή του ηχείου της κιθάρας.

Φρανθίσκο Τάρεγκα (Francisco de Asís Tárrega y Eixea, 1852-1909)

Francisco Tárrega

Είναι αναμφισβήτητα η προσωπικότητα που δεσπόζει κατά το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα. Κιθαριστής και συνθέτης, γεννήθηκε στη Βιλαρεάλ της Καστίλης. Ο πατέρας του ήταν φλαμενκινίστας.
Ως δάσκαλος καθιέρωσε τη σύγχρονη τεχνική απογιάντο με νύχια και υπήρξε ο καταλύτης της διάδοσης της τεχνικής αυτής στους δασκάλους του 20ου αιώνα όπως οι Emilio Pujol, Miguel Llobet και Daniel Fortea που ήταν μαθητές του. Τα έργα του, που περιλαμβάνονται σήμερα στο ρεπερτόριο όλων των σύγχρονων φημισμένων σολίστ, θεωρούνται αριστουργήματα της κιθαριστικής τέχνης.
Άλλοι σημαντικοί συνθέτες της ύστερης ρομαντικής εποχής: **José Ferrer** (Ισπανία, 1835-1916). **Felip Pedrell** (Ισπανία, 1841-1922). **Juan Alais** (Αργεντινή, 1844-1914).

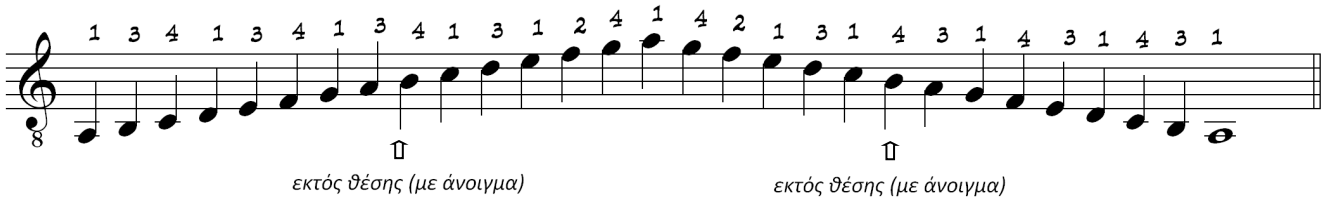
ΑΚΟΥΣΤΕ - αναζητήστε στο διαδίκτυο:
Niccolò Paganini: 24 Καπρίτσια op. 1 (μεταγραφές για κιθάρα), Σονάτες για βιολί και κιθάρα op.3
Matteo Carcassi : 25 σπουδές op. 60
Julián Arcas: Bolero y Solea
Francisco Tárrega : Capricho Arabe, Recuerdos de la Alhambra, Lagrima, Adelita, Preludes.
José Ferrer : Vals Espanol, Terpsichore Op.45 , Tangos

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

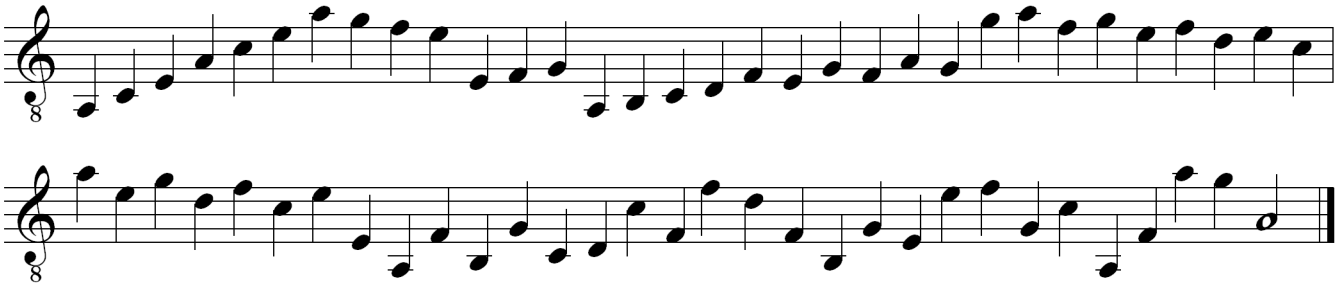
Εκ πρώτης όψεως ανάγνωση (prima vista)

1. Εξοικείωση με την 5η θέση

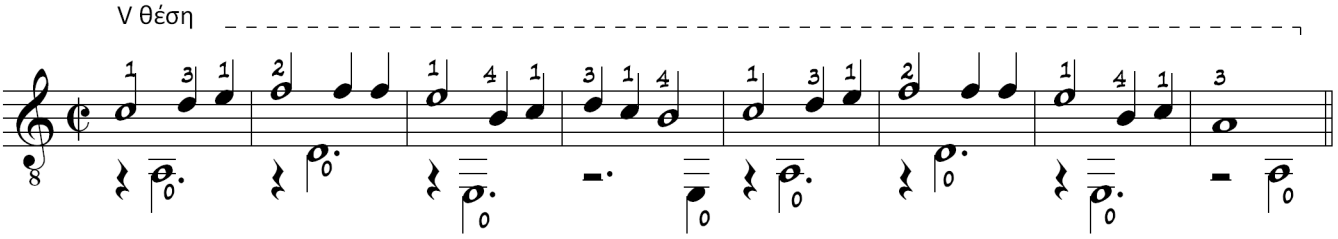
1α Παίξτε την κλίμακα Λα ελάσσονα φυσική και ονομάστε τους φθόγγους που παίζετε.

1β Παίξτε και ονομάστε τους φθόγγους τοποθετώντας το αριστερό στη **5η θέση**.

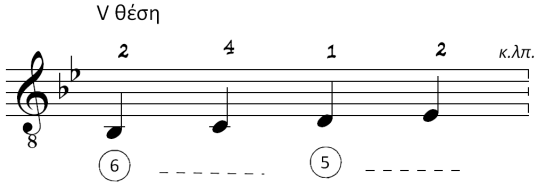

1γ Παίξτε από το ρεπερτόριο του 1ου επιπέδου τα πρώτα 10 κομμάτια μεταφέροντάς τα στην 5η θέση (σελίδες 56 έως 59). Παράδειγμα για το KOLYADKY, Παραδοσιακό Ουκρανίας σελ. 58 :

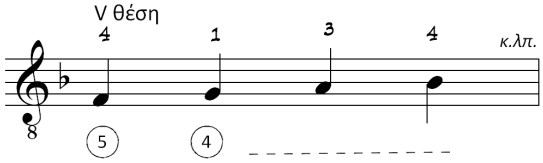

1δ Παίξτε **στην 5η θέση** τις κλίμακες **Σι ύφεση μείζονα** σε 2 οκτάβες και **Φα μείζονα** (μέχρι το ντο της 1ης χορδής) . Παίξτε πολλές φορές ονομάζοντας τους φθόγγους.

Σιb μείζονα

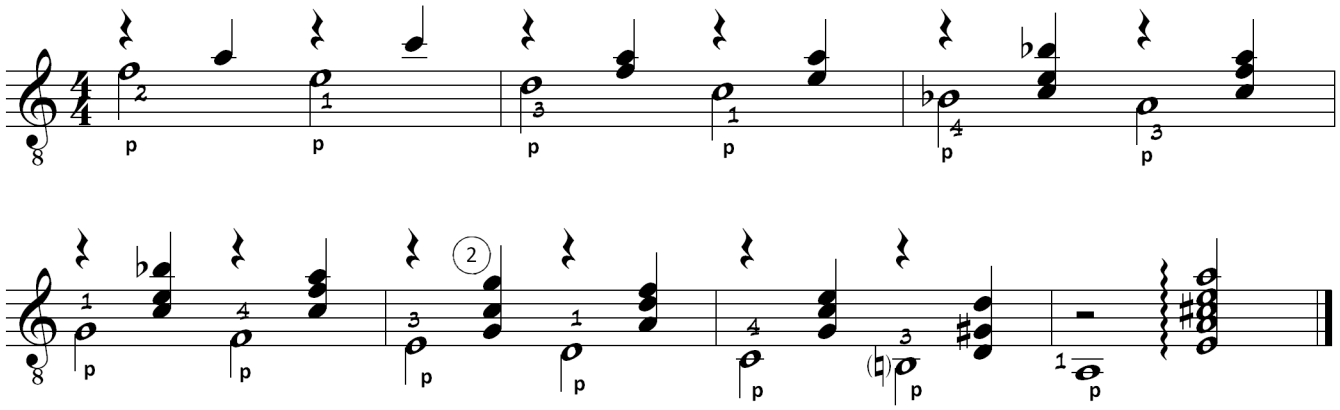
Φα μείζονα

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

1ε **Παίξτε συγχορδίες στην 5η θέση**. Η παρακάτω σπουδή έχει δακτυλοθετηθεί μόνο στο μπάσο (p). Προσπαθήστε να βρείτε τους φθόγγους των συγχορδιών που δεν έχουν δακτυλοθετηθεί παίζοντας σε πολύ αργό τέμπο. Τοποθετήστε τα δάκτυλα του αριστερού προβλέποντας την επόμενη κίνηση των δακτύλων. Προσπαθήστε να βρείτε κι' άλλους συνδυασμούς δακτύλων **στην 5η θέση** που να σχηματίζουν μείζονες ή ελάσσονες συγχορδίες και συγχορδίες με έβδομη μικρή.

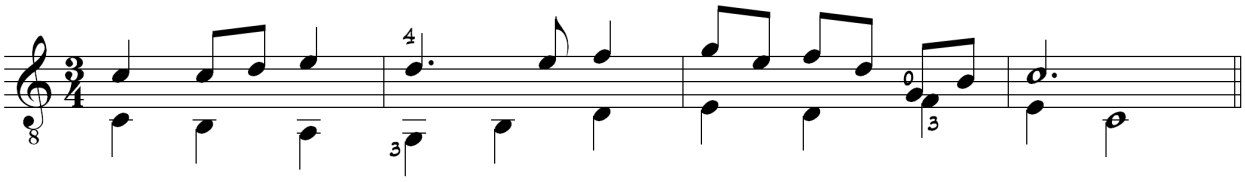
V θέση

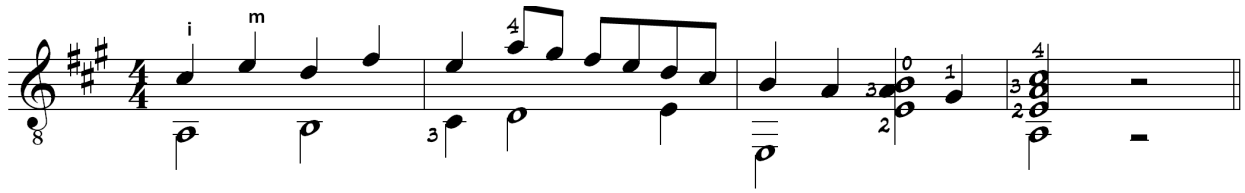
2. Prima vista 4ου επιπέδου. Ενδεικτικές ασκήσεις

Στην 1η και 2η θέση

2α
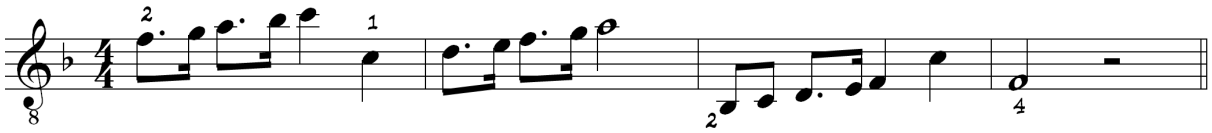

2β
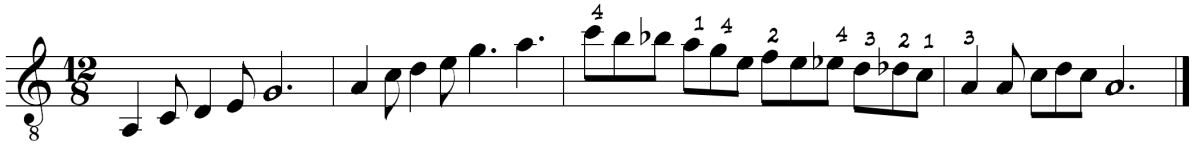

Στην 5η θέση

2γ

2δ

2ε Παίξτε κομμάτια ρεπερτορίου που δεν διδάχθηκαν στο πρώτο επίπεδο ή άλλα παρόμοιας δυσκολίας.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Προτεινόμενο ρεπερτόριο

Κατάλογος έργων που προτείνονται για διδασκαλία στο 4ο επίπεδο. Διαβάστε λεπτομέρειες και οδηγίες στο ρεπερτόριο του 3ου επιπέδου στη σελίδα 46.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

τίτλος	συνθέτης	πληροφορίες	δυσκολία
ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ (16ος αιώνας)			
Greensleaves to a Ground	**Anonymus**	Jerome	2
6 Pavanas από El Maestro	**Luis de Milán** (1500-1561)	IMSLP	2 - 3
Almain	**Robert Johnson** (1583-1633)	IMSLP	3
Salatarello	**Vincenzo Galilei** (1520-1591)	IMSLP , Delcamp	3
Romanesca II	**Alonso Mudarra** (1510–1580)	Jerome	3
Tarleton's Riserrectione Jig και	**John Dowland** (1563-1626)	Delcamp	4
Cancion del Emperator	**Luis de Narvaez**	Delcamp, Jerome	5
Galliarde (για 2 κιθάρες)	**Pierre Attaingnant** (1494-1552)	IMSLP	1

ΜΠΑΡΟΚ (1600 - 1750)			
Onder een Linde Groen Slaep Soete Slaep	**Nicolas Vallet** (1583-1642)	Jerome	1 1
Rujero y Paradetas και Pavana από Instrucción de Música	**Gaspar Sanz** (1640-1710)	Delcamp, Jerome IMSLP	1, 1, 3
Entree, Menuett, Siciliana και Gigue	**Antonio Brescianello**	Jerome	1, 2, 3, 4
Prelude, Allemande, Gavotte και Bourrée από Suite αρ. 8 σε Ρε ελάσσονα	**Robert de Visée**	Delcamp	2, 4, 4, 3
Prelude και Minuet 1&2 από Sonata αρ.34 σε Ρε ελάσσονα:	**S.L. Weiss** (1687-1750)	Delcamp	5 2, 3
Prelude και Allegro από το Resumen de acompanar la parte con la guitara, 1715	**Santiago de Murcia**	Delcamp, Jerome	4, 5
Bourée από suite BWV 996 Prelude από BWV 999 Gavotte 1 & 2 από BWV 1012 Sarabande & Double από BWV 1002	**J.S. Bach** (1685-1750)	IMSLP, Jerome	3 3 5 5

τίτλος	συνθέτης	πληροφορίες	δυσκολία
ΚΛΑΣΙΚΗ - ΚΛΑΣΙΚΟΡΟΜΑΝΤΙΚΗ (1750 ≈ 1840)			
Contradanza	**Fernando Ferrandiere**	Musopen	2
Rondo		Thorlaksson	3
Valse (The Glide) σε μι ελάσσονα από Methode simble αρ. 19	**Dionisio Aguado**	Delcamp, IMSLP	3
6 Caprichos op. 26	**Mateo Carcassi**	Thorlaksson, IMSLP	2 - 5
Διάφοροι χοροί από op. 53		IMSLP	2 - 5
Andante Affettuoso op. 270	**Ferdinando Carulli**	IMSLP	3
Country Dance	**Anton Diabelli**	IMSLP, Jerome	2
Prelude op. 10, αρ. 63			3
Menuet από Σονάτα σε Λα Μείζονα			4
Preludes op. 103 (συλλογή)			3 - 5
Varietes Amusantes op. 54 (συλλογή)	**Mauro Giullani**	IMSLP	1 - 3
12 Waltzes, op.57 και op. 21 (συλλογή)			2 - 4
Pieces fasciles op.59 (συλλογή)			2 - 4
Allegretto op. 51, αρ. 15			2
Grazioso αρ. 23 από Papillon op. 50			4
Divertimento op. 37, αρ. 5			5
Minuet Op. 2, αρ. 4	**Fernando Sor**	IMSLP, Thorlaksson	2
Minuet από σονάτα op. 22		IMSLP, Thorlaksson	4
Minuet από σονάτα op. 25		IMSLP, Thorlaksson	4
Minuet Op. 11 αρ. 5		IMSLP, Thorlaksson	5
Rondo (op. 18 ?)		IMSLP	4
La Romanesca (F. Sor / D. Fortea)		Jerome	4
Fantasie αρ.2, op.4		IMSLP	5
6 Petites Pièces op. 32 (συλλογή)		Jerome	3-5
6 Waltzes faciles op. 44b (για 2 κιθάρες)		IMSLP	2-3

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

ΟΔΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

τίτλος	συνθέτης	πληροφορίες	δυσκολία
ΡΟΜΑΝΤΙΚΗ (1840 ≈ 1900)			
Valzer op.41 n. 1, 4 και 11	**Napoleon Coste**	Jerome	2
Barcarolle op. 51		IMSLP	2
La Chasse op.51, n. 9		Delcamp	4
Trois Nocturnes op.4 (συλλογή)	**Kaspar Mertz**	IMSLP, Museopen	3 - 4
Fantasie op. 38, αρ. 1 (για 2 κιθάρες)			2
Mamma Mia Cara, Βενετσιάνικο Λαϊκό		Jerome	4
Valses αρ. 20, 21, 22, 24, 26 από op. 63	**Luigi Legnani**	IMSLP, Jerome	3 - 4
Manuelito	**Julian Arcas**	IMSLP, Jerome	3
El Bolero			5
El Fagot			5
Feste Lariane, Aria με παραλλαγές	**Luigi Mozzani**	Delcamp	4
Malagueña facil	**Francisco Tarrega**	όλες οι συνδέσεις και	2
Isabel, Βαλς σε Ρε μείζονα		διάφορες εκδόσεις	5
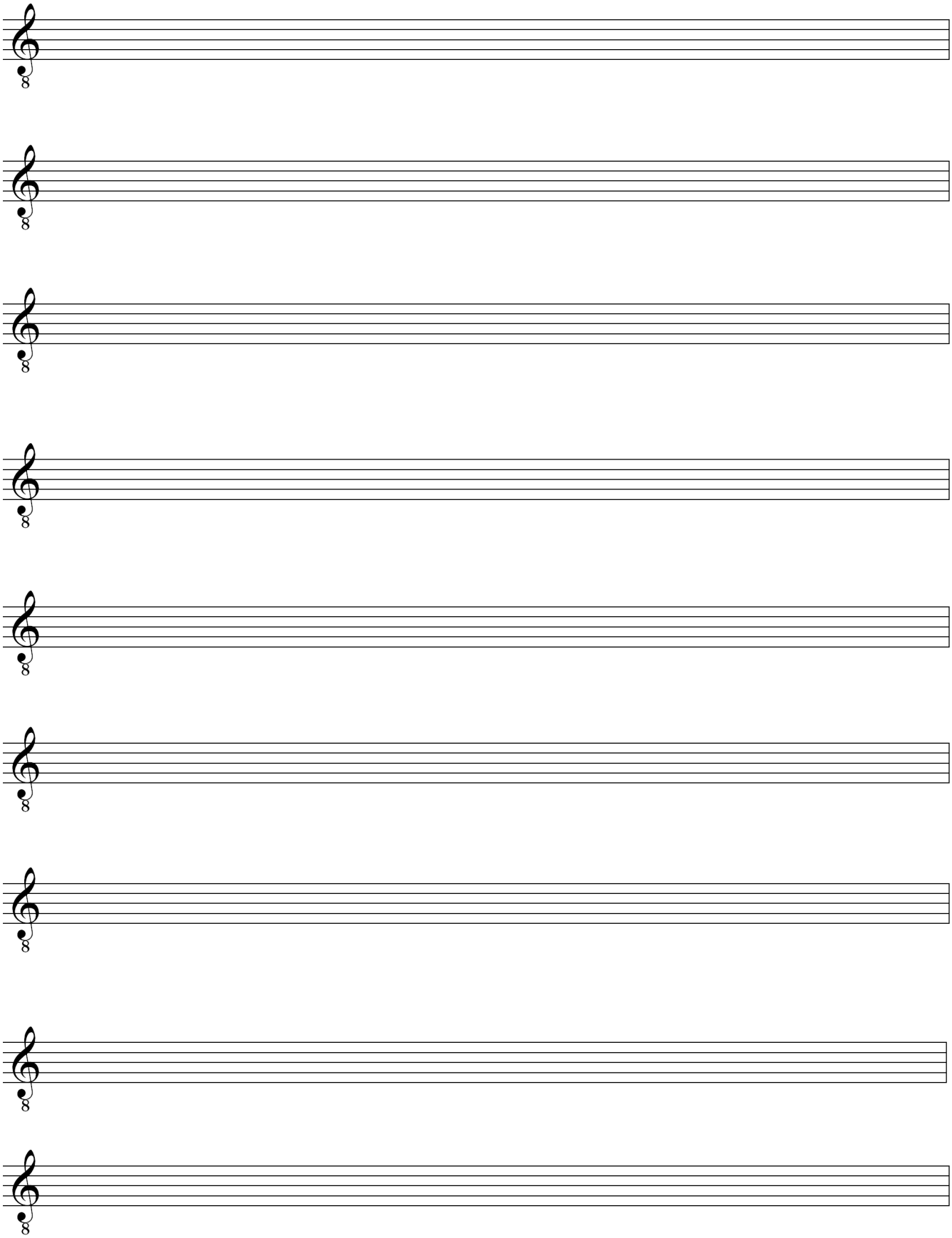
ΙΣΠΑΝΙΚΑ - ΛΑΤΙΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ (20ου-21ου αι.)			
Vals Solano	**Eythor Thorlaksson**	Thorlaksson	3
Alegrias, Waltz, Zapateado	**V. Garcia Velasco**	Thorlaksson	2, 3, 4
La Gatica (Valse)	**Antonio Lauro**	Jerome	5
Tardes em Lindoia	**Zequinha de Abreu**	Delcamp	3
L' Etudiant de Salamanque (Tango)	**Jose Ferrer**	Delcamp , IMSLP	3
Tango αρ. 1		homo citharista	3
Souvenir du Quinze Août		IMSLP	2
Valse Venesuelano	**Παραδοσιακό**	homo citharista	4
Mi Favorita (Serenata Español)	**Anonymus / Barrios/ Fortea**	IMSLP	3
Sons de Carrilhões (Chôro)	**João Pernambuco**	Delcamp	5
Milonga	**Jorge Cardoso**	24 Piezas Sudamericanas, UNION MUSICAL EDICIONES, MADRID,1982	5
Vineta Criolla III	**Ernesto Cordero**	RCM Guitar Series, 3rd Ed. Vol. 5	4
Xodó da Baiana	**Dilermando Reis**	BANDEIRANTE EDITORA MUSICAL, BRASIL, 1954	5

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

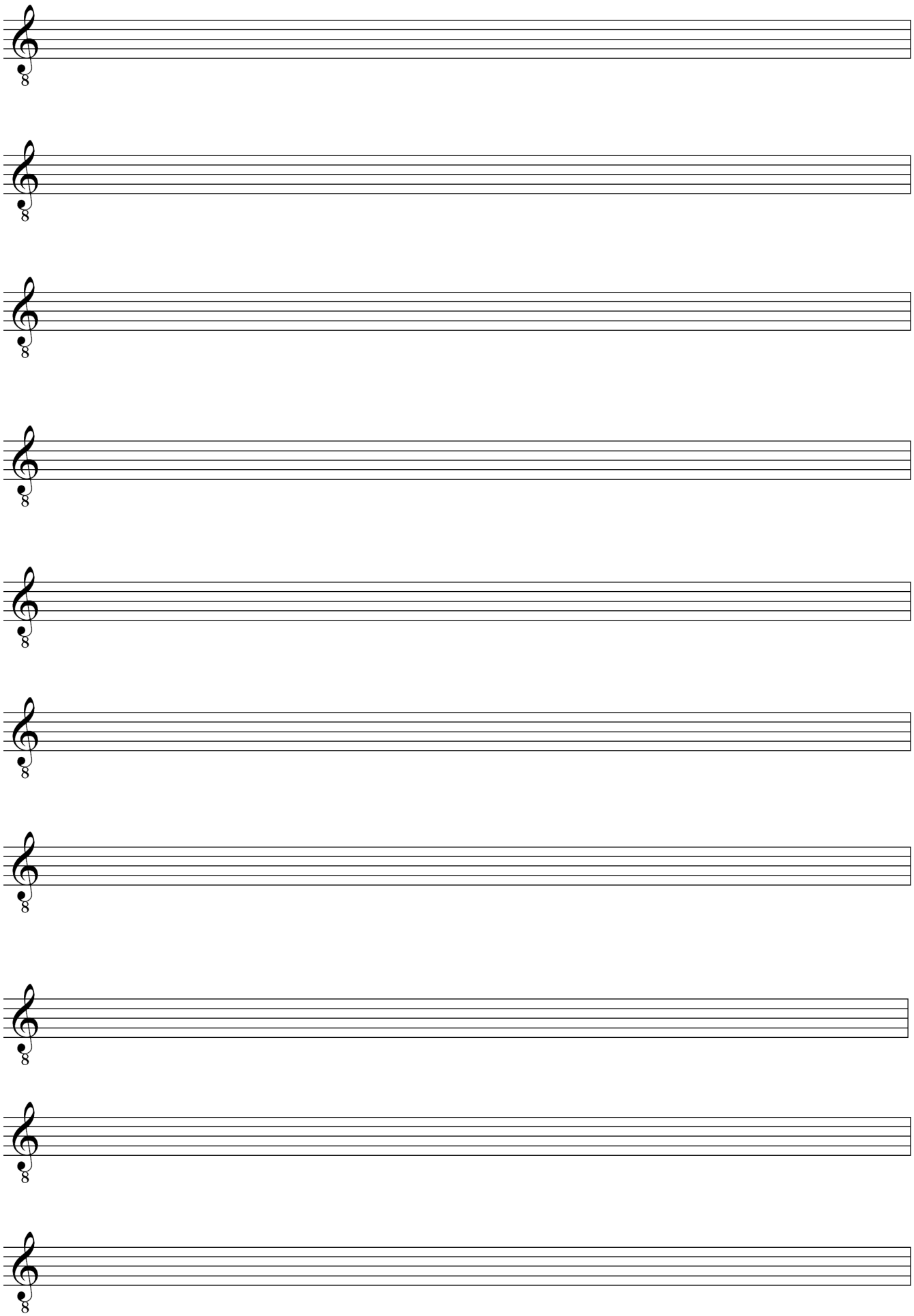
τίτλος	συνθέτης	πληροφορίες	δυσκολία
ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΛΟΓΙΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (20ου-21ου αι.)			
Le Pelerin, Valse, Le Chevalier Without Landscape, Choros	**Nikita Koshkin**	- SUITE «SIX CORDES» (6 petites pièces pour les jeunes guitaristes), LEMOINE [24888 H.L.], 1988 - DA CAPO (24 easy pieces), ORPHÉE [PWYS-50], 2001	2, 3, 3 4, 4
Omaggio a Sor (n.6) Omaggio a Debussy (n.1) Cancion de Cuna	**Leo Brouwer**	- Nuevos Estudos Sencillos, CHESTER [61839], 2002 - DOS TEMAS POPULARES CUBANOS, MAX ESCHIG [ME 8182], 1963	3 3 5
The Rose in the Garden op.23 Bossa Triste	**Carlo Domeniconi**	- Homage a A. de St-Exupery, Musique pour le petit prince, GITARREN-STUDIO [GS-066], 1987 - Quaderno Brasiliano no1, Bote & Bock, Germa-	2 3
Petite valse des cinq cordes	**Francis Kleynjans**	Tres Miniatures op.102, LEMOINE, 1991	3
Bolle di sapone (appunti n.6)	**Mario Cast. Tedesco**	Ruggero Chiesa, APPUNTI Op.210, Quaderno primo, SUVINI ZERBONI [S.6725 Z.], 1968>	4
ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ (20ου-21ου αι.)			
Του βουνού, Της Θάλασσας	**Κυριάκος Τζωρτζινάκης**	- 4 Δημοτικές εικόνες (1975), NAKAS, 1981 - 12 Σπουδές, ΠΑΠΑΓΡΗΓΟΡΙΟΥ - ΝΑΚΑΣ, 1976	4, 5
Quatre Miniatures	**Γιάννης Α. Παπαϊωάννου**	Διασκ. Γ. Μηλιαρέσης , Ph. NAKAS	3-5
Χάρτινο φεγγαράκι, Σαραμπάντα	**Μάνος Χατζιδάκις**	Διασκ. Γ. Μηλιαρέσης , Ph. NAKAS ΣΕΙΡΙΟΣ, 1985	1, 4
Μελωδία No.15 (Τσάμικος) Μελωδία No.14 (τρέμολο)	**Δημήτρης Φάμπας**	23 μελωδίες , Φίλιππος Νάκας, 1997	3 5
ΔΙΑΣΚΕΥΕΣ ΕΡΓΩΝ - ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ (20ου-21ου αι.)			
Fool on the Hill All my Loving Hey Jude Norwegian Wood (tremolo)	**Beatles**	BEATLES FOR CLASSICAL GUITAR. Vol.1 (20 solos arranged by Joe Washington), MUSIC SALES	3 3 4 5
El testament d'Amelia	**Catalan folk song**	Thorlaksson, ελεύθερη έκδοση	5
Sun flower Slow Drag The Entertainer	**Scott Joplin**	homo citharista Thorlaksson	4 5
Godfather	**Nino Rota**	Igor Varfolomeev, Classical guitar in rock and pop	3
Love Story	**Francis Lai**	Igor Varfolomeev, Classical guitar in rock and pop	4
Lady Jane	**Rolling Stones**	Igor Varfolomeev, Classical guitar in rock and pop	4

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οργάνωση Μαθημάτων - Σημειώσεις

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons: Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οργάνωση Μαθημάτων 3ο ΕΠΙΠΕΔΟ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ	ΣΠΟΥΔΕΣ	ΡΕΠΕΡΤΟΡΙΟ
		ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΡΕΠΕΡΤΟΡΙΟΥ
		1.
		2.
		3.
		4.
		.5.

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons: Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οργάνωση Μαθημάτων 4ο ΕΠΙΠΕΔΟ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ	ΣΠΟΥΔΕΣ	ΡΕΠΕΡΤΟΡΙΟ

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons: Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οργάνωση Μαθημάτων - Ενημέρωση 3ο ΕΠΙΠΕΔΟ

ΜΗΝΑΣ	ΗΜ/ΝΙΑ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ	ΣΧΟΛΙΑ
ΣΕΠ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΟΚΤ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΝΟΕ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΔΕΚ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΙΑΝ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΦΕΒ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΜΑΡ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΑΠΡ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΜΑΪ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ		ΣΠΟΥΔΗ: ΚΛΙΜΑΚΕΣ: ΕΡΓΟ ΡΕΠΕΡΤΟΡΙΟΥ:	

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons: Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Οργάνωση Μαθημάτων - Ενημέρωση 4ο ΕΠΙΠΕΔΟ

ΜΗΝΑΣ	ΗΜ/ΝΙΑ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ	ΣΧΟΛΙΑ
ΣΕΠ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΟΚΤ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΝΟΕ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΔΕΚ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΙΑΝ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΦΕΒ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΜΑΡ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΑΠΡ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΜΑΪ			
			ΥΠ. ΓΟΝΕΑ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ		ΣΠΟΥΔΗ: ΚΛΙΜΑΚΕΣ: ΕΡΓΟ ΡΕΠΕΡΤΟΡΙΟΥ:	

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα 3ου επιπέδου	σελ.	
Εισαγωγή	3	
ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΛΑΣΙΚΟΡΟΜΑΝΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	6	***Δημιουργία*: *Σ. Κατηρτζόγλου*** ***Επιλογή, δακτυλοθεσία, επιμέλεια κειμένων*: *Α. Καραγιωργάκης. Σ. Κατηρτζόγλου***
1. Μικτής τεχνικής, Rondo από έργο 27, *Ferdinando Carulli*	6	
2. Μικτής τεχνικής, έργο 35, αρ. 8, *Fernando Sor*	8	
3. Για άρπισμα και μπαρέ, έργο 35, αρ. 22 , *Fernando Sor*	10	
4. Μικτής τεχνικής, έργο 100, αρ. 11, *Mauro Giuliani*	12	
5. Μικτής τεχνικής, έργο 60, αρ. 1, *Mateo Carcassi*	14	
6. Μικτής τεχνικής, έργο 60, αρ. 7, *Mateo Carcassi*	16	
7. Μικτής τεχνικής, έργο 60, αρ. 2, *Mateo Carcassi*	18	
8. Για δεμένους φθόγγους, έργο 60, αρ. 8, *Mateo Carcassi*	20	
9. Μικτής τεχνικής, από Méthode Complète αρ. 24, *Fernando Sor*	22	
ΣΠΟΥΔΕΣ ΡΟΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	24	
10. Για αρπίσματα, *Francisco Tárrega*	24	
11. Για τονισμούς, *Julio Sagreras*	25	
12. Για δεμένους φθόγγους, από Microestudios, αρ. 4, *Abel Carlevaro*	26	
13. Μικτής τεχνικής, από Estudios Sencillos, αρ. 5, *Leo Brouwer*	27	
14. Για δεμένους φθόγγους, από Estudios Sencillos, αρ. 7, *Leo Brouwer*	28	
ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ	28	
Ασκήσεις του δεξιού χεριού	30	***συγγραφή, δημιουργία*: *Σ. Κατηρτζόγλου*** ***επιμέλεια*: *Α. Καραγιωργάκης***
Ασκήσεις του αριστερού χεριού	32	
Κλίμακες, συγχορδίες και αρμονικοί φθόγγοι	34	
Η ΚΙΘΑΡΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΠΑΡΟΚ	38	
Η εποχή, τα έργα και τα όργανα	38	***συγγραφή, δημιουργία*: *Σ. Κατηρτζόγλου*** ***επιμέλεια*: *Α. Καραγιωργάκης***
Αναγέννηση	39	
Μπαρόκ	41	
Όργανα και εποχές, πίνακας	43	
ΕΚ ΠΡΩΤΗΣ ΟΨΕΩΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗ	44	***συγγραφή, δημιουργία*: *Σ. Κατηρτζόγλου*** ***επιμέλεια*: *Α. Καραγιωργάκης***
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΡΕΠΕΡΤΟΡΙΟ	46	
ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ - ΜΠΑΡΟΚ ΚΛΑΣΙΚΗ - ΚΛΑΣΙΚΟΡΟΜΑΝΤΙΚΗ	47	***Επιλογή, δημιουργία* : *Σ. Κατηρτζόγλου*** ***επιμέλεια*: *Α. Καραγιωργάκης***
ΡΟΜΑΝΤΙΚΗ - ΙΣΠΑΝΙΚΑ - ΛΑΤΙΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ - ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	48	
ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΛΟΓΙΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ - ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ	49	
ΔΙΑΣΚΕΥΕΣ ΕΡΓΩΝ - ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	52	

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons. Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Περιεχόμενα 4ου επιπέδου	σελ.
ΣΠΟΥΔΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΕΞΙ ΧΕΡΙ	**53**
1. Για άρπισμα, Nuevo Met odo, Est. 8, *Dionisio Aguado*	**53**
2. Για άρπισμα και δεμένους φθόγγους, τχ. 3, αρ. 1, *Julio Sagreras*	**54**
3. Για άρπισμα και τονισμό της μελωδίας, *Fernando Sor*	**55**
4. Για άρπισμα, Estudios Sencillos, αρ.6, *Leo Brouwer*	**56**
5. Για τρέμολο, τχ. 3, αρ. 4, *Julio Sagreras*	**57**
6. Για σπασμένες συγχορδίες, *Σταύρος Κατηρτζόγλου*	**59**
ΣΠΟΥΔΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΙΣΤΕΡΟ ΧΕΡΙ	**60**
7. Για μικτούς δεμένους φθόγγους , έργο 60, αρ. 10, *Mateo Carcassi*	**60**
8. Για αποτζιατούρες, Nuevo Met odo, Lec. 29, *Dionisio Aguado*	**62**
9. Για αποτζιατούρες, τχ. 3, αρ. 17, Julio Sagreras	**62**
ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	**64**
10. Αρπίσματα, δεμένους φθόγγους, έργο 100, αρ. 13, *Mauro Giuliani*	**64**
11. Για κλίμακες, έργο 60, αρ. 14, *Mateo Carcassi*	**66**
12. Για δεμένους και τοποθετήσεις δεξιού, αρ. 11, *Leo Brouwer*	**68**
13. Για κρατημένους, τονισμένους φθόγγους, *Abel Carlevaro*	**70**
14. Για μελωδία στο μπάσο, έργο 39, αρ. 2, *Francis Kleynjans*	**72**
15. Για glissandi/αρμονικούς φθόγγους, *Σταύρος Κατηρτζόγλου*	**74**
ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ	**76**
Ασκήσεις του δεξιού χεριού	**76**
Ασκήσεις του αριστερού χεριού	**79**
Κλίμακες και συγχορδίες	**83**
Η ΚΛΑΣΙΚΗ ΚΑΙ ΡΟΜΑΝΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΚΙΘΑΡΑ	**88**
Από τον Γ.Σ. Μπαχ στους πρώτους κλασικούς	**88**
Η κιθάρα τον 19ο αιώνα	**89**
Η κιθάρα στην Ισπανία και Ιταλία μετά τη Γαλλική επανάσταση	**90**
Η κλασικορομαντική κιθάρα στην υπόλοιπη Ευρώπη τον 19ο αιώνα	**92**
Η ρομαντική κιθάρα (1850-1910)	**93**
ΕΚ ΠΡΩΤΗΣ ΟΨΕΩΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗ	**94**
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΡΕΠΕΡΤΟΡΙΟ	**96**
ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ - ΜΠΑΡΟΚ	**96**
ΚΛΑΣΙΚΗ - ΚΛΑΣΙΚΟΡΟΜΑΝΤΙΚΗ	**97**
ΡΟΜΑΝΤΙΚΗ - ΙΣΠΑΝΙΚΑ - ΛΑΤΙΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ	**98**
ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΛΟΓΙΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ - ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ - ΚΟΣΜΟΥ	**99**
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ	**100**
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	**106**

Επιλογή, σύνθεση, δακτυλοθεσία, δημιουργία : *Σ. Κατηρτζόγλου*
επιμέλεια: *Α. Καραγιωργάκης*

συγγραφή, δημιουργία: *Σ. Κατηρτζόγλου*
επιμέλεια: *Α. Καραγιωργάκης*

συγγραφή, δημιουργία: *Σ. Κατηρτζόγλου*
επιμέλεια: *Α. Καραγιωργάκης*

συγγραφή, δημιουργία: *Σ. Κατηρτζόγλου*
επιμέλεια: *Α. Καραγιωργάκης*

Επιλογή, δημιουργία : *Σ. Κατηρτζόγλου*
επιμέλεια: *Α. Καραγιωργάκης*

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ

Ευχαριστούμε θερμά...

Τον Νίκο Πετροπουλέα που φιλοτέχνησε το εικαστικό στο εξώφυλλο.

Τον Βασίλη Αντωνόπουλο για τις πολύτιμες φιλολογικές διορθώσεις.

Τους μαθητές μας, στο μάθημα των οποίων δοκιμάστηκε το βιβλίο και κυρίως αυτούς που εξέφρασαν την άποψή τους για τα κομμάτια και σπουδές, βοηθώντας τις επιλογές μας.

Τους δασκάλους κιθάρας που αγκάλιασαν και στήριξαν αυτή τη μέθοδο διδασκαλίας.

Το Μουσικό Σχολείο Παλλήνης και την σχολική του κοινότητα, που μας εμπνέει ως καταλύτης δημιουργικότητας.

οι συγγραφείς

Copyright 2016 S.Katirtzoglou/A. Karagiorgkis. This book is under Creative Commons rights: Attribution - NonCommercial-NoDerivatives
Σ. Κατηρτζόγλου/Α. Καραγιωργάκης. Άδεια Creative Commons: Ναι αναπαραγωγή - Όχι εμπορικό - Όχι παράγωγα- Αναφορά δημιουργών

Πειραματικό
ΜΟΥΣΙΚΟ
Γυμνάσιο-Λύκειο
ΠΑΛΛΗΝΗΣ